

Nr og. 1524

Varia — tom CCLXX

Recenzenci

Jan Malecki

Kazimierz Zajac

ISBN 83-233-0350-9

145201711

Wykonano w Zakładzie Wydawnictw Statystycznych
Warszawa, Al. Niepodległości 208

Wydanie I. Nakład 500
Zam. 905

Ark. wyd. 11,25
Ark. druk. 12 14/16

Bibl. UAM
W 91

S p i s t r e ś c i

Przedmowa - H. Macurkiewicz-Urbańska.....	XIII
Słowo wstępne - J. Kordos.....	XVI

Część pierwsza

I. Przedmiot pracy.....	3
II. Podstawa źródłowa pracy.....	4
a. Państwowe spisy ludności w Monarchii Habsburgów w latach 1857-1910.....	4
b. Państwowa (austriacka) bieżąca statystyka ludności.....	6
c. Krajowa (galicyjska) statystyka ludności.....	9
d. Trudności przekładu kategorii źródłowych na kategorie analityczne.....	11
III. Konstrukcja pracy. Terminologia.....	15
a. Liczba ludności i gęstość zaludnienia.....	15
b. Skład wyznaniowy i językowy ludności Galicji.....	17
c. Struktura demograficzna ludności Galicji	19
d. Ruch naturalny ludności Galicji.....	21
e. Ruch wędrownkowy Ludności Galicji.....	22
Przypisy	25

Część druga

1. Wykaz wykorzystanych źródeł.....	39
2. Zasady konstrukcji tabel statystycznych.....	40
3. Wykaz stosowanych skrótów w tabelach statystycznych	41
I. Liczba Ludności i gęstość zaludnienia Galicji.....	43
Tab. 1 - Ludność obecna i gęstość zaludnienia Galicji w latach 1776-1910.....	45
Tab. 2 - Stopa wzrostu ludności Galicji dla okresów międzyspisowych (ImS) oraz szacunkowa średnioroczna stopa wzrostu (Irs) ludności Galicji w latach 1776-1910 (w %).	46
Tab. 3A - Stopa wzrostu ludności Galicji dla okresów międzyspisowych (ImS) oraz szacunkowa średnioroczna stopa wzrostu (Irs) ludności Galicji Wschodniej w latach 1776-1910 (w %)..	47

Tab. 3B - Stopa wzrostu ludności Galicji dla okresów międzyspisowych (Ims) oraz szacunkowa średnioroczna stopa wzrostu (Irs) ludności Galicji Zachodniej w latach 1776-1910 (w %)..	47
Tab. 4 - Zmiany liczby ludności Galicji na tle innych krajów Cislitawii w latach 1869-1910 (jednospisowy wskaźnik dynamiki w %)..	48
Tab. 5 - Liczba ludności Galicji Wschodniej i Galicji Zachodniej na podstawie spisu z roku 1857 wg powiatów politycznych.....	49
Tab. 6 - Liczba ludności i gęstość zaludnienia Galicji Wschodniej i Zachodniej na podstawie spisu z roku 1869 wg powiatów politycznych.....	50
Tab. 7 - Liczba ludności i gęstość zaludnienia Galicji Wschodniej i Zachodniej na podstawie spisu z roku 1880 wg powiatów politycznych.....	53
Tab. 8 - Liczba ludności i gęstość zaludnienia Galicji Wschodniej i Zachodniej na podstawie spisu z roku 1890 wg powiatów politycznych.....	56
Tab. 9 - Liczba ludności i gęstość zaludnienia Galicji Wschodniej i Zachodniej na podstawie spisu z roku 1900 wg powiatów politycznych.....	59
Tab. 10 - Liczba ludności i gęstość zaludnienia Galicji Wschodniej i Zachodniej na podstawie spisu z roku 1910 wg powiatów politycznych.....	62
Tab. 11 - Roczne szacunki liczby ludności Galicji w latach 1857-1910 wg państwowych i krajowych wydawnictw statystycznych.....	65
II. Skład wyznaniowy i językowy ludności Galicji.....	67
Tab. 12A - Skład wyznaniowy ludności Galicji na podstawie spisów z lat 1857-1910 (w liczbach bezwzględnych).....	69
Tab. 12B - Skład wyznaniowy ludności Galicji na podstawie spisów z lat 1857-1910 (w liczbach bezwzględnych).....	70
Tab. 13 - Skład wyznaniowy ludności Galicji na podstawie spisów z lat 1857-1910 (w %)..	71
Tab. 14 - Zmiany w składzie wyznaniowym ludności Galicji na podstawie spisów z lat 1857-1910 (jednospisowy wsk. dynamiki w %)..	71
Tab. 15 - Zmiany w składzie wyznaniowym ludności Galicji na podstawie spisów z lat 1857-1910 (wielospisowy wsk. dynamiki w %)..	72
Tab. 16 - Skład wyznaniowy ludności Galicji Wschodniej	

	i Galicji Zachodniej na podstawie spisu z roku 1857 wg powiatów politycznych (w liczbach bezwzględnych).....	72
Tab. 17 -	Skład wyznaniowy ludności Galicji Wschodniej i Galicji Zachodniej na podstawie spisu z roku 1869 wg powiatów politycznych (w liczbach bezwzględnych).....	74
Tab. 18 -	Skład wyznaniowy ludności Galicji Wschodniej i Galicji Zachodniej na podstawie spisu z roku 1880 wg powiatów politycznych (w liczbach bezwzględnych).....	76
Tab. 19 -	Skład wyznaniowy ludności Galicji Wschodniej i Galicji Zachodniej na podstawie spisu z roku 1890 wg powiatów politycznych (w liczbach bezwzględnych).....	79
Tab. 20 -	Skład wyznaniowy ludności Galicji Wschodniej i Galicji Zachodniej na podstawie spisu z roku 1900 wg powiatów politycznych (w liczbach bezwzględnych).....	82
Tab. 21 -	Skład wyznaniowy ludności Galicji Wschodniej i Galicji Zachodniej na podstawie spisu z roku 1910 wg powiatów politycznych (w liczbach bezwzględnych).....	85
Tab. 22 -	Skład wyznaniowy ludności Galicji Wschodniej na podstawie spisów z lat 1857-1910 (w %)...	88
Tab. 23 -	Skład wyznaniowy ludności Galicji Zachodniej na podstawie spisów z lat 1857-1910 (w %)...	88
Tab. 24 -	Zmiany w składzie wyznaniowym ludności Galicji Wschodniej na podstawie spisów z lat 1857-1910 (jednopedstawowy wsk.dynamiki w %)	89
Tab. 25 -	Zmiany w składzie wyznaniowym ludności Galicji Zachodniej na podstawie spisów z lat 1857-1910 (jednopedstawowy wsk.dynamiki w %)	89
Tab. 26 -	Zmiany w składzie wyznaniowym ludności Galicji Wschodniej na podstawie spisów z lat 1857-1910 (wielopedstawowy wsk.dynamiki w %)	90
Tab. 27 -	Zmiany w składzie wyznaniowym ludności Galicji Zachodniej na podstawie spisów z lat 1857-1910 (wielopedstawowy wsk.dynamiki w %)	90
Tab.28A -	Skład językowy ludności Galicji wg kategorii spisowej "mowa potoczna" na podstawie spisów z lat 1880-1910 (w liczbach bezwzględnych)..	91
Tab.28B -	Skład językowy ludności Galicji wg kategorii spisowej "mowa potoczna" na podstawie spisów z lat 1880-1910 (w liczbach bezwzględnych)..	91
Tab. 29 -	Skład językowy ludności Galicji wg kategorii spisowej "mowa potoczna" na podstawie spisów	

	z lat 1880-1910 (w %)	92
Tab. 30	- Zmiany w składzie językowym ludności Galicji wg kategorii spisowej "mowa potoczna" na podstawie spisów z lat 1857-1910 (jednopodstawowy wsk. dynamiki w %)	93
Tab. 31	- Zmiany w składzie językowym ludności Galicji wg kategorii spisowej "mowa potoczna" na podstawie spisów z lat 1857-1910 (wielopodstawowy wsk. dynamiki w %)	93
Tab. 32	- Skład językowy ludności Galicji Wschodniej i Galicji Zachodniej wg kategorii spisowej "mowa potoczna" na podstawie spisu z roku 1880 z uwzględnieniem powiatów politycznych (w liczbach bezwzględnych)	94
Tab. 33	- Skład językowy ludności Galicji Wschodniej i Galicji Zachodniej wg kategorii spisowej "mowa potoczna" na podstawie spisu z roku 1890 z uwzględnieniem powiatów politycznych (w liczbach bezwzględnych)	97
Tab. 34	- Skład językowy ludności Galicji Wschodniej i Galicji Zachodniej wg kategorii spisowej "mowa potoczna" na podstawie spisu z roku 1900 z uwzględnieniem powiatów politycznych (w liczbach bezwzględnych)	100
Tab. 35	- Skład językowy ludności Galicji Wschodniej i Galicji Zachodniej wg kategorii spisowej "mowa potoczna" na podstawie spisu z roku 1910 z uwzględnieniem powiatów politycznych (w liczbach bezwzględnych)	103
Tab. 36	- Skład językowy ludności Galicji Wschodniej wg kategorii spisowej "mowa potoczna" na podstawie spisów z lat 1880-1910 (w %)	106
Tab. 37	- Skład językowy ludności Galicji Zachodniej wg kategorii spisowej "mowa potoczna" na podstawie spisów z lat 1880-1910 (w %)	106
Tab. 38	- Zmiany w składzie językowym ludności Galicji Wschodniej wg kategorii spisowej "mowa potoczna" na podstawie spisów z lat 1880-1910 (jednopodstawowy wsk. dynamiki w %)	107
Tab. 39	- Zmiany w składzie językowym ludności Galicji Zachodniej wg kategorii spisowej "mowa potoczna" na podstawie spisów z lat 1880-1910 (jednopodstawowy wsk. dynamiki w %)	107
Tab. 40	- Zmiany w składzie językowym ludności Galicji Wschodniej wg kategorii spisowej "mowa potoczna" na podstawie spisów z lat 1880-1910 (wielopodstawowy wsk. dynamiki w %)	108

Tab. 41 - Zmiany w składzie językowej ludności Galicji Zachodniej wg kategorii spisowej "mowa potoczna" na podstawie spisów z lat 1880-1910 (wielopodstawowy wsk. dynamiki w %)	108
III. Struktura demograficzna ludności Galicji	109
Tab. 42 - Ludność Galicji wg wieku i płci na podstawie spisu z roku 1857 (w liczbach bezwzględnych)	111
Tab. 43 - Struktura wieku ludności Galicji na podstawie spisu z roku 1857 (w %)	111
Tab. 44 - Wskaźnik proporcji płci ludności Galicji na podstawie spisu z roku 1857 (w %)	112
Tab. 45 - Ludność Galicji na podstawie spisu z roku 1857 wg stanu cywilnego z podziałem na ludność męską i żeńską (w liczbach bezwzględnych i w %)	112
Tab. 46 - Ludność Galicji wg wieku i płci na podstawie spisu z roku 1869 (w liczbach bezwzględnych)	113
Tab. 47 - Struktura wieku ludności Galicji na podstawie spisu z roku 1869 (w %)	114
Tab. 48 - Wskaźnik proporcji płci ludności Galicji na podstawie spisu z roku 1869 (w %)	115
Tab. 49 - Ludność Galicji na podstawie spisu z roku 1869 wg stanu cywilnego z podziałem na ludność męską i żeńską (w liczbach bezwzględnych i w %)	116
Tab. 50 - Ludność męska Galicji wg wieku i stanu cywilnego na podstawie spisu z roku 1880 (w liczbach bezwzględnych)	117
Tab. 51 - Ludność żeńska Galicji wg wieku i stanu cywilnego na podstawie spisu z roku 1880 (w liczbach bezwzględnych)	118
Tab. 52 - Ludność męska Galicji wg wieku i stanu cywilnego na podstawie spisu z roku 1880 (na 1 mln ludn. wg st. cyw. przypada w poszcz. grupach wieku)	119
Tab. 53 - Ludność żeńska Galicji wg wieku i stanu cywilnego na podstawie spisu z roku 1880 (na 1 mln ludn. wg st. cyw. przypada w poszcz. grupach wieku)	120
Tab. 54 - Ludność męska Galicji wg stanu cywilnego i wieku na podstawie spisu z roku 1880 (na 1 mln ludn. wg st. cyw. przypada w poszcz. grupach wieku)	121
Tab. 55 - Ludność żeńska Galicji wg stanu cywilnego i wieku na podstawie spisu z roku 1880	

	(na 1 mln ludn. wg st. cyw. przypada w poszcz. grupach wieku).....	122
Tab. 56	- Struktura wieku ludności Galicji na podstawie spisu z roku 1880 (w %).....	123
Tab. 57	- Wskaźnik proporcji płci wg wieku ludności Galicji na podstawie spisu z roku 1880.....	124
Tab. 58	- Ludność Galicji wg wieku i stanu cywilnego na podstawie spisu z roku 1890 (liczbach bezwzględnych).....	125
Tab. 59	- Ludność męska Galicji wg wieku i stanu cywilnego na podstawie spisu z roku 1890 (w liczbach bezwzględnych).....	126
Tab. 60	- Ludność żeńska Galicji wg wieku i stanu cywilnego na podstawie spisu z roku 1890 (w liczbach bezwzględnych).....	127
Tab. 61	- Struktura ludności Galicji wg wieku i stanu cywilnego na podstawie spisu z roku 1890 (w %).....	128
Tab. 62	- Struktura ludności męskiej Galicji wg wieku i stanu cywilnego na podstawie spisu z roku 1890 (w %).....	129
Tab. 63	- Struktura ludności żeńskiej Galicji wg wieku i stanu cywilnego na podstawie spisu z roku 1890 (w %).....	130
Tab. 64	- Struktura ludności Galicji wg stanu cywilnego i wieku na podstawie spisu z roku 1890 (w %).....	131
Tab. 65	- Struktura ludności męskiej Galicji wg. stanu cywilnego i wieku w spisie z tawie spisu z roku 1890 (w %).....	132
Tab. 66	- Struktura ludności żeńskiej Galicji wg stanu cywilnego i wieku na podstawie spisu z roku 1890 (w %).....	133
Tab. 67	- Wskaźnik proporcji płci wg wieku ludności Galicji na podstawie spisu z roku 1890 (w %).....	134
Tab. 68	- Ludność Galicji wg wieku i stanu cywilnego na podstawie spisu z roku 1900 (w liczbach bezwzględnych).....	135
Tab. 69	- Ludność męska Galicji wg wieku i stanu cywilnego na podstawie spisu z roku 1900 (w liczbach bezwzględnych).....	136
Tab. 70	- Ludność żeńska Galicji wg wieku i stanu cywilnego na podstawie spisu z roku 1900 (w liczbach bezwzględnych).....	137
Tab. 71	- Struktura ludności Galicji wg wieku i stanu cywilnego na podstawie spisu z roku 1900 (w %).....	138
Tab. 72	- Struktura ludności męskiej Galicji wg wieku i stanu cywilnego na podstawie spisu z roku 1900 (w %).....	139

Tab. 73 - Struktura ludności żeńskiej Galicji wg wieku i stanu cywilnego na podstawie spisu z roku 1900 (w %)	140
Tab. 74 - Struktura ludności Galicji wg stanu cywilnego i wieku na podstawie spisu z roku 1900 (w %)	141
Tab. 75 - Struktura ludności męskiej Galicji wg stanu cywilnego i wieku na podstawie spisu z roku 1900 (w %)	142
Tab. 76 - Struktura ludności żeńskiej Galicji wg stanu cywilnego i wieku na podstawie spisu z roku 1900 (w %)	143
Tab. 77 - Wskaźnik proporcji płci wg wieku ludności Galicji na podstawie spisu z roku 1900 (w %)	144
Tab. 78 - Ludność Galicji wg wieku w roku 1910 (w liczbach bezwzględnych)	145
Tab. 79 - Struktura ludności Galicji wg wieku w roku 1910 (w %)	145
Tab. 80 - Wskaźnik proporcji płci ludności Galicji wg wieku na podstawie spisu z roku 1910 (w %)	146
Rys. 1 - Piramida wieku ludności Galicji na podstawie spisu z roku 1869 (w promilach)	147
Rys. 2 - Piramida wieku ludności Galicji na podstawie spisu z roku 1880 (w promilach)	148
Rys. 3 - Piramida wieku ludności Galicji na podstawie spisu z roku 1890 (w promilach)	149
Rys. 4 - Piramida wieku ludności Galicji na podstawie spisu z roku 1900 (w promilach)	150
Rys. 5 - Piramida wieku ludności Galicji na podstawie spisu z roku 1910 (w %)	151
IV. Ruch naturalny ludności Galicji	153
Tab. 81 - Matżeństwa, urodzenia, zgony ludności Galicji w latach 1860-1910 (w liczbach bezwzględnych)	155
Tab. 82 - Dynamika matżeństw, urodzeń i zgonów w Galicji w latach 1860-1910. (Jedno-(Wd(S)) i wielopodstawowy (Wd(Z)) współczynnik dynamiki w %)	157
Tab. 83 - Ogólne współczynniki ruchu naturalnego ludności Galicji w latach 1860-1910 (w promilach)	159
Tab. 84 - Urodzenia w Galicji w latach 1860-1910 (w liczbach bezwzględnych)	161
Tab. 85 - Współczynniki urodzeń żywych i martwych w Galicji w latach 1860-1910. (na 1000 urodzeń)	163
Tab. 86 - Matżeństwa wg wieku nowożeńców w Galicji	

	w roku 1860 (w liczbach bezwzględnych).....	164
Tab. 87	- Struktura wieku mężczyzn zawierających związek matczyński w Galicji w roku 1860 według wieku współmatczonka (w %).....	165
Tab. 88	- Struktura wieku kobiet zawierających związek matczyński w Galicji w roku 1860 według wieku współmatczonka (w %).....	165
Tab. 89	- Matczyństwa wg. wieku nowożeńców w Galicji w roku 1870 (w liczbach bezwzględnych).....	166
Tab. 90	- Struktura wieku mężczyzn zawierających związek matczyński w Galicji w roku 1870 według wieku współmatczonka (w %).....	166
Tab. 91	- Struktura wieku kobiet zawierających związek matczyński w Galicji w roku 1870 według wieku współmatczonka (w %).....	167
Tab. 92	- Matczyństwa wg wieku nowożeńców w Galicji w roku 1880 (w Liczbach bezwzględnych).....	167
Tab. 93	- Struktura wieku mężczyzn zawierających związek matczyński w Galicji w roku 1880 według wieku współmatczonka (w %).....	168
Tab. 94	- Struktura wieku kobiet zawierających związek matczyński w Galicji w roku 1880 według wieku współmatczonka (w %).....	169
Tab. 95	- Struktura wieku mężczyzn zawierających związek matczyński w Galicji w latach 1860-1910 (w liczbach bezwzględnych).....	169
Tab. 96	- Struktura wieku mężczyzn zawierających związek matczyński w Galicji w latach 1860-1910 (w %).....	169
Tab. 97	- Struktura wieku kobiet zawierających związek matczyński w Galicji w latach 1860-1910 (w liczbach bezwzględnych).....	170
Tab. 98	- Struktura wieku kobiet zawierających związek matczyński w Galicji w latach 1860-1910 (w %).....	170
Tab. 99	- Matczyństwa pierwotne i powtórne w Galicji w latach 1860-1910 (w liczbach bezwzględnych)	171
Tab.100	- Matczyństwa pierwotne i powtórne w Galicji w latach 1860-1910 (w %).....	171
Tab.101	- Zgony mężczyzn wg wieku w Galicji w latach w latach 1860-1910 (w liczbach bezwzględnych)	172
Tab.102	- Zgony kobiet wg wieku w Galicji w latach w latach 1860-1910 (w liczbach bezwzględnych)	172
Tab.103	- Współczynniki zgonów mężczyzn w Galicji w latach 1860-1910 (na 1000 ludności danej kategorii wieku).....	173
Tab.104	- Współczynniki zgonów kobiet w Galicji	

w latach 1860-1910 (na 1000 ludności danej kategorii wieku).....	173
Tab.105 - Zgony niemowląt w Galicji w latach 1860-1910 (w liczbach bezwzględnych).....	174
Tab.106 - Współczynniki zgonów niemowląt w Galicji w latach 1860-1910 (na 1000 urodzeń żywych)	174
V. Ruch wędrowny ludności Galicji.....	175
Tab.107 - Ludność w Galicji wg przynależności krajowej mieszkańców na podstawie spisów z lat 1857-1900 (w liczbach bezwzględnych).....	177
Tab.108 - Ludność w Galicji wg przynależności krajowej mieszkańców na podstawie spisów z lat 1857-1900 (w %).....	177
Tab.109 - Ludność Galicji w krajach Cislitawii na podstawie spisów z lat 1857-1900 (w liczbach bezwzględnych).....	178
Tab.110 - Ludność Galicji w krajach Cislitawii na podstawie spisów z lat 1857-1900 (w %).....	179
Tab.111 - Saldo migracji ludności Galicji wg rozmieszczenia ludności polskiej w latach 1880-1910	180
Tab.112 - Bilans ruchu wędrownego ludności Galicji na tle Cislitawii w latach 1880-1910.....	188
Tab.113 - Emigranci z Austro-Węgier do USA w latach 1901-1910 wg narodowości, wieku i płci.....	183
Inhaltsverzeichnis.....	187
Einleitung - H. Madurowicz-Urbańska.....	197
Vorwort - J. Kordos.....	200
Zusammenfassung - Krzysztof Zamorski.....	201

Przedmowa

Seria "Informatorów statystycznych do dziejów społeczno-gospodarczych Galicji" zostaje wzbogacona o tom poświęcony ludności Galicji w latach 1857-1910 w opracowaniu Krzysztofa Zamorskiego.

Świadomie mówimy o wzbogaceniu naszej serii, a wynika to z trzech podstawowych przestanek. Po pierwsze dlatego, że problemy ludnościowe zajmują szczególne i ważne miejsce w kompleksowych badaniach życia społecznego i gospodarczego w przeszłości i teraźniejszości. Mając na uwadze to wszystko, co zostało w tej mierze powiedziane przez najwybitniejszych demografów, historyków gospodarczych i socjologów - także rolę wspomagającą i wyjaśniającą nadajemy zagadnieniom demograficznym w podejmowanej obecnie obszernej syntezie dziejów społecznych i gospodarczych Galicji doby autonomicznej¹.

W tym kontekście należy podkreślić kolejne znaczenie niniejszego tomu. Podobnie bowiem i on jak tomy już opublikowane, znajdujące się w druku oraz przygotowywane do dalszej publikacji², wypełnia jedną z wielu luk w historii gospodarczej Galicji. Biorąc zaś pod uwagę fakt, że tom ten i zawarte w nim materiały stanowią punkt wyjścia dla obszernej monograficznej pracy autora nad ludnością Galicji - należy się spodziewać, że dzięki temu zostanie nakreślony podstawowy obraz stosunków ludnościowych tego obszaru i okresu. Stanowić to będzie równocześnie niewątpliwym krokiem naprzód w poznaniu naszej przeszłości demograficznej.

I to jest trzecia okoliczność związana z publikacją niniejszego tomu, którą należy mocno wyeksponować. Znaczne luki w zakresie badań historyczno-demograficznych w Polsce dotyczą wielu zagadnień i epok, dotyczą także XIX w. Nie miejsce tu aby rozpatrywać je szczegółowo, wskazywać na przyczyny oraz skutki tego stanu rzeczy. Zaplecze materiałowo-źródłowe, jego charakter i stan zachowania, ponadto - co ważne - zróżnicowane tak pod względem chronologicznym jak i merytorycznym progi epoki prestatystycznej i statystycznej - rzutują niewątpliwie na tempo realizacji badań. Dołączyć do tego należy fakt, że wymogi nowoczesnej metody demograficznej i nowoczesnej interpretacji zjawisk ludnościowych nie znajdują często szans pełnego zastosowania przy konfrontacji ze zróżnicowanym i niepełnym materiałem historycznym.

Krzysztof Zamorski, autor publikowanego tomu (któremu nie są obojętne nowoczesne metody demografii historycznej), pokonuje wiele z tych trudności i informuje o swych zastrzeżeniach rzetelnie w poszczególnych punktach pierwszej części

opracowania. Zapewne - jak wnioskujemy z jego uwag oraz prezentacji statystycznej - z niektórymi trudnościami nie mógł uporać się do końca. Jako historyk stawia materiałom źródłowym, którymi się posługiwał wszystkie te pytania, które jako narzędzie krytyki decydują o ich wartości i stopniu wykorzystania.

Pracę przed oddaniem do druku recenzowali prof. dr hab. Jan Maćcki i prof. dr hab. Kazimierz Zajęc. Dziękując serdecznie za recenzję należy stwierdzić, że autor starał się uwzględnić szereg ważnych uwag zgłoszonych przez obu recenzentów. Rozważył w pełni cenne uwagi Profesora Maćckiego dotyczące zagadnień wyznaniowych i skorygował zasady ich kategoryzacji. Natomiast pewne uchybienia natury czysto technicznej, które nie mają znaczenia rzeczowego (np. pauzy poprzedzone światłem itd.) powstały w związku z wydrukiem opracowanych materiałów techniką mikrokomputerową. Z wielu względów natury praktycznej (m.in. znaczne przyspieszenie terminu publikacji) ten etap realizacji pracy przejął sam autor pełniąc równocześnie zmuszając i - jak się okazało nie zawsze wdzięczną - funkcję redaktora technicznego.

W sumie - sądzić można, że publikowany tom "Informatora" wzbudzi zainteresowanie zarówno historyków jak i demografów. Wywoła być może dyskusję i uwagi krytyczne. Wszystko to będzie przyjęte z zainteresowaniem i zyczliwością tak przez autora jak i redaktora tomu.

Faktem godnym silnego podkreślenia jest to, że niniejszy tom "Informatora do dziejów społeczno-gospodarczych Galicji" jest wspólnym wydawnictwem Uniwersytetu Jagiellońskiego i Polskiego Towarzystwa Statystycznego. Jest więc wyrazem rozpoczętej w roku 1988, ważnej i cennej, współpracy naukowej i finansowej. Rokuje to również nadzieję realizacji kolejnych wydawnictw. Za podjęcie tej współpracy należą się Polskiemu Towarzystwu Statystycznemu słowa podziękowania.

Helena Madurowicz-Urbańska

Przypisy

1. Praca ta realizowana przez Zakład Historii Społeczno-Gospodarczej i Statystyki wchodzi do planu badawczego Instytutu Historii Uniwersytetu Jagiellońskiego

2. Tomy opublikowane: J. Bar, P. Franaszek, Informator statystyczny do dziejów przemysłu w Galicji. Górnictwo i hutnictwo. (Produkcja, ceny, zbył, przedsiębiorstwa, zatrudnienie). Redakcja i przedmowa Helena Madurowicz-Urbańska, Kraków 1981; A. Burzyński, Informator statystyczny do dziejów przemysłu w Galicji. Górnictwo, hutnictwo, przemysł rafineryjny. (Struktura zatrudnienia na tle wartości i wielkości produkcji). Redakcja i przedmowa Helena Madurowicz-Urbańska, Kraków 1983; D. Vnenchak, Informator statystyczny do dziejów rolnictwa w Galicji. Struktura agrarna własności chłopskiej w Galicji w dobie autonomicznej, Redakcja i przedmowa Helena Madurowicz-Urbańska, Kraków 1983; J. Drużbacki, Informator statystyczny do dziejów społeczno-gospodarczych Galicji doby autonomicznej, Transport wodny w Galicji. Redakcja i przedmowa Helena Madurowicz-Urbańska, Kraków 1988; J. Michalewicz, Informator statystyczny do dziejów społeczno-gospodarczych Galicji. Słownik historyczny zakładów przemysłu Gorzelniczego Galicji doby autonomicznej. A-G, Redakcja i przedmowa Helena Madurowicz-Urbańska, Kraków 1988; J. Michalewicz, Informator statystyczny do dziejów społeczno-gospodarczych Galicji. Słownik historyczny zakładów przemysłu gorzelniczego Galicji doby autonomicznej. H-K, Redakcja i przedmowa Helena Madurowicz-Urbańska, Kraków 1989; B. Wilpert-Końkiewicz, Informator statystyczny do dziejów społeczno-gospodarczych Galicji. Struktura agrarna wielkiej własności ziemskiej (tabularnej) w Galicji w dobie autonomii, Redakcja i przedmowa Helena Madurowicz-Urbańska, Kraków 1989.

Tomy w druku: S. Szuro, Informator statystyczny do dziejów społeczno-gospodarczych Galicji. Ludność wojskowa Galicji w dobie autonomicznej, Redakcja i przedmowa Helena Madurowicz-Urbańska.

Tomy przygotowane: J. Organ, Informator statystyczny do dziejów społeczno-gospodarczych Galicji. Budownictwo wodne w Galicji doby autonomicznej. Redakcja i przedmowa Helena Madurowicz-Urbańska,

Tomy w opracowaniu: P. Franaszek, Informator statystyczny do dziejów społeczno-gospodarczych Galicji. Produkcja rolna w Galicji w drugiej połowie XIX w.

Słowo wstępne

Oddajemy niniejszym do użytku czytelnika "Informator statystyczny do dziejów społeczno-gospodarczych Galicji" poświęcony w całości problemom ludnościowym zaboru austriackiego w latach 1857-1910.

Wydawnictwo to jest pierwszym owocem współpracy Polskiego Towarzystwa Statystycznego i Uniwersytetu Jagiellońskiego. Mieści się ono jednocześnie ściśle w serii wydawniczej, która pod redakcją naukową prof. H. Madurowicz-Urbańskiej ukazuje się już od roku 1981.

Praca właśnie prezentowana wypełnia lukę od dawna istniejącą w naszej wiedzy o podstawowych charakterystykach demograficznych populacji zamieszkującej ziemię południowo-wschodniej Polski w nie tak przecież odległej przeszłości. Trudno sobie dzisiaj wyobrazić właściwe opracowywanie prognoz demograficznych bez uwzględnienia czynnika historycznego, bez określenia etapów rozwojowych ludności, której przeważająca część znalazła się po 1918 r. na obszarze rodzącego się państwa polskiego.

Praktyka wydłużania chronologicznych serii danych ludnościowych stała się w dzisiejszej nauce powszechna. To wydawnictwo dotyczy jedynie części ziem polskich, Części dysponującej względnie porównywalnym materiałem austriackich spisów powszechnych z drugiej połowy XIX i początków XX stulecia.

Byłoby rzeczą niezmiernie pożądaną, by podobne serie danych odtworzyć dla pozostałych zaborów. Dotyczy to w szczególności obszarów byłego zaboru pruskiego, gdzie zachowały się materiały statystyczne podobnej jeśli nie lepszej jakości.

W każdym bądź razie pierwszy krok został w tym kierunku uczyniony. Pozostaje mi jedynie wyrazić nadzieję, że w prezentowanym wydawnictwie znajdzie interesujące dla siebie informacje zarówno dzisiejszy demograf jak i historyk, ekonomista czy geograf. Patrząc w przeszłość wyraźniej widzimy teraźniejszość i ciekawiej możemy spoglądać w przyszłość.

Jan Kordos

Prezes Polskiego Towarzystwa Statystycznego

CZĘŚĆ PIERWSZA

I. Przedmiot pracy

Zasadniczym celem niniejszego IX tomu "Informatora do dziejów społeczno-gospodarczych Galicji" jest nakreślenie obrazu statystycznego ludności Galicji w drugiej połowie XIX i w pierwszym dziesięcioleciu XX w. Obejmuje on informacje dotyczące liczby ludności, jej składu wyznaniowego i językowego, struktury demograficznej, ruchu naturalnego i ruchu wędrownego.

Podstawę źródłową prezentowanych danych statystycznych stanowią wyniki austriackich powszechnych spisów ludności oraz bieżąca państwowa (austriacka) i krajowa (galicyjska) statystyka ludnościowa. Intencją autora było, możliwie największe wydłużenie zakresu chronologicznego obserwowanych zjawisk. Zasadnicze cezurę graniczne opracowania wyznacza data przeprowadzenia pierwszej (1857 r.) i ostatniego (1910 r.) nowoczesnego spisu ludności na terenie Austro-Węgier. Niemniej nie wszystkie przedstawione zjawiska mieszczą się w tych granicach chronologicznych. Na przeszkodzie stanął z jednej strony brak porównywalnych danych we wszystkich przekrojach, z drugiej strony zaś wyjście naprzeciw oczekiwaniom czytelnika. Dlatego w niektórych przynajmniej przypadkach (takich, jak zmiany liczby ludności) sięgnięto do danych nawet z końca XVIII stulecia.

Sytuacja powyższa wynika w dużej mierze ze współczesnego stanu badań nad przeszłością demograficzną Galicji w drugiej połowie XIX w. Zasadniczą cechą jest brak ujęć całościowych i nierównomierny postęp prac badawczych w poszczególnych sektorach wiedzy demograficznej¹. Zastanawia przy tym szczególnie brak intensywniejszych badań opartych o wyniki austriackich spisów ludności oraz państwowej i krajowej bieżącej statystyki ludnościowej.

Wszelkie cechy informatora statystycznego odwołującego się w dodatku przeważnie do tych samych źródeł posiada praca Brigitte Bolognese Leuchtenmüller². To nieznanne polskim historykom kompendium informacji zaczerpniętych z austriackich statystyk urzędowych, wykorzystujące również szeroko dane sprzed epoki spisów powszechnych w Monarchii Habsburgów, a więc sprzed 1857 roku, stanowiło dla nas ważny punkt odniesienia.

Niemniej niniejsza publikacja różni się od wydawnictwa B. Leuchtenmüller przede wszystkim zakresem informacji. W tym ostatnim wypadku mamy do czynienia z informacją natury ogólnej, państwowej, podczas gdy w naszym, z informacją uszczegółwioną na poziomie kraju. Ponadto, oba opracowania różni zakres wykorzystania bazy źródłowej oraz stopień przetworzenia informacji źródłowych.

B. Leuchtenmüller konsekwentnie ograniczała zakres swoich zainteresowań do kategorii źródełowych podczas gdy autor dokonywał także kategoryzacji własnej i własnych obliczeń. Przetworzono tym samym, choć w ograniczonym zakresie, surowy materiał statystyk. Wprowadzono także dane krajowych statystyk galicyjskich konfrontując je z państwowymi³.

W ten sposób pełniejszy obraz stosunków demograficznych panujących w cislitawskiej części Austro-Węgier i obraz Galicji na tle Cislitawii, może czytelnik uzyskać zestawiając dane niniejszego informatora z danymi B. Leuchtenmüller.

Nie jest to obraz wyczerpujący. O jego zakresie i charakterze, poza oczywistymi przyczynami natury heurystycznej - o czym dalej - zdecydowały równoległe dwa względy. Z jednej strony miejsce i funkcje informacji statystyczno-demograficznej w serii informatorów statystycznych do dziejów społeczno-gospodarczych Galicji doby autonomicznej⁴. Z drugiej strony opublikowany materiał statystyczny w niniejszym tomie zamyka wstępny ale niezbędny dla autora etap pracy nad monograficzną analizą zagadnień ludnościowych Galicji w drugiej połowie XIX i w początkach XX wieku.

II. Podstawa źródłowa pracy

a. Państwowe spisy ludności w Monarchii Habsburgów w latach 1857-1910.

Zarówno przygotowaniem spisów powszechnych ludności jak i opracowaniem ich wyników zajmowały się w Austro-Węgrzech wyspecjalizowane urzędy statystyczne⁵.

Badacze dziejów organizacji służby statystycznej w Austro-Węgrzech skłonni są dostrzegać w ich rozwoju dwa etapy zasadnicze poprzedzone dość długotrwałym etapem wstępnym⁶. Etap pierwszy to lata 1829-1863 stanowiące okres kształtowania się austriackich nowoczesnych urzędów statystycznych. Powstaje wtedy najpierw w tymże 1829 r. Biuro Statystyczne Rachunków i Kontroli Urzędowej (Statistisches Büro der Rechnungs-Kontrolbehörde) a po nim, w r. 1840, Dykcja Statystyki Administracyjnej (Direktion der administrativen Statistik).

Etap drugi przypada na okres po 1863 r. Wtedy właśnie powołano do życia Centralną Komisję Statystyczną (K.K. Statistische Zentralkommission), która w Austrii przetrwała po dziś dzień. Była ona ciałem opiniodawczym w stosunku do Dykcji Statystyki Administracyjnej⁷.

Z punktu widzenia ogólnego rozwoju historycznego powszechnych spisów ludności w monarchii austriackiej dość powszechnie wyróżniano dotąd w literaturze fachowej dwa okresy:

(a) okres spisów konspiracyjnych z lat 1754-1857,

(b) okres nowoczesnej działalności spisowej zaczynający się od spisu ludności przeprowadzonego w roku 1857 ⁸.

Niektórzy historycy i demografowie austriaccy i polscy powiadają jednak przy tym, że zważywszy na wiele niedoskonałości spisu z 1857 r. trudno go uznać za w pełni nowoczesny ⁹. Niemniej zachowując niezbędne zastrzeżenia trzeba stwierdzić, że był to pierwszy powszechny spis imienny przeprowadzony na terenie Monarchii, w tym i w Galicji. Choćby już tylko z tego powodu nie sposób pomijać danych w nim zawartych.

Należy ponadto zauważyć, że przeciwstawiany mu zaś często kolejny spis imienny z roku 1869, niewątpliwie pełniejszy i bardziej udany w zakresie wewnętrznej porównywalności danych, przyjętych kategoryzacji problemów demograficznych, jest bardziej porównywalny ze spisem z 1857 aniżeli z roku 1869 i następnymi. Patrząc z tej perspektywy w odniesieniu zarówno do spisu z 1857 jak i 1869 r. określić można wyraźnie rysującą się linię zachowania porównywalności danych (tam gdzie to tylko pozostaje możliwe) z tradycyjnymi spisami konskrypcyjnymi, przy czym zdecydowanie bliższy starej tradycji pozostaje spis z roku 1857 ¹⁰.

Zgodzić się natomiast wypada w zupełności, że akcja spisowa z roku 1869 stała się wzorem dla następnych spisów z punktu widzenia sposobu zbierania danych i w tym sensie stanowi istotny przełom ¹¹. Widać tu wyraźnie jeden z pierwszych skutków oddziaływania Centralnej Komisji Statystycznej.

Zasadniczy zwrot z zasadach opracowania wyników spisu jak i ich prezentacji w druku nastąpił jednak dopiero w roku 1880 i znowu wiąże się z poważnymi reformami, jakie na początku lat osiemdziesiątych przeszła Centralna Komisja Statystyczna. Według zgodnej opinii autorów - jak i naszej - dopiero począwszy od tego spisu następuje epoka w pełni nowoczesnych, wzajemnie porównywalnych spisów powszechnych na terenie Monarchii Habsburskiej ¹². Przeprowadzono je kolejno w latach: 1890, 1900 oraz 1910 ¹³.

Zważywszy wszystko, co napisano powyżej, uważamy za słuszne wprowadzenie nieco odmiennej periodyzacji historycznego rozwoju spisów ludności w Monarchii Habsburskiej. Należy mówić o:

(a) okresie spisów konskrypcyjnych przypadającym na lata 1754-1850,

(b) okresie adaptacji do potrzeb w pełni nowoczesnej działalności spisowej w latach 1857-1869,

(c) epoce powszechnych spisów ludności zaczynającej się od roku 1880 i trwającej w zasadzie do dzisiaj.

Konstatacja taka nie pozostaje bez znaczenia dla niniejszego Informatora. Jak łatwo zauważyć zawiera ona dane wywodzące się niejako z dwóch epok statystycznych. Należy o tym pamiętać przy porównywaniu danych z nich pochodzących.

b. Państwowa (austriacka)
bieżąca statystyka ludności.

Podobnie jak w przypadku spisów ludności, tak i jakość bieżących statystyk ludnościowych jest różna i koresponduje z okresami rozwoju państwowych urzędów statystycznych. Tutaj także będziemy mieli do czynienia z dwoma "okresami" przemian, z których pierwszy obejmuje lata spisów konspiracyjnych a drugi (po roku 1863) epokę w pełni już nowocześnie ukształtowanej, szeroko pojętej działalności statystycznej. Wyniki prac nad bieżącą statystyką demograficzną państwa Habsburgów najlepiej potwierdzają wydawnictwa z tego zakresu. Stanowiły one podstawę źródłową w analizie ruchu naturalnego.

Zasadniczą publikacją Biura Statystycznego Rachunków i Kontroli Urzędowej jak też przez długi czas Dyrekcji Statystyki Administracyjnej w zakresie bieżącej statystyki ludności były "Tafeln zur Statistik der österreichischen Monarchie" ¹⁴.

Począwszy od roku 1850 Dyrekcja Statystyki Administracyjnej zaczyna wydawać specjalistyczne pismo poświęcone problemom statystyki państwowej w Austrii "Mitteilungen über Handel, Gewerbe und Verkehrsmittel sowie aus dem Gebiete der Statistik". Wychodzi ono przez dwa pierwsze lata jako miesięcznik potem zaś następuje zmiana tytułu na "Mitteilungen aus dem Gebiete der Statistik". Jako takie ukazuje się nieperiodycznie do roku 1874 włącznie ¹⁵.

Problematyka ludnościowa pojawia się na łamach tego czasopisma statystycznego niesystematycznie w postaci najczęściej krótkich acz ważkich opracowań problemowych. Ich autorzy opierają się na danych dostępnych w innych publikacjach Dyrekcji Statystyki Administracyjnej a później już Centralnej Komisji Statystycznej, przede wszystkim w "Tafeln..." oraz późniejszych odpowiednikach tego ostatniego wydawnictwa ¹⁶.

Zważywszy na nieporęczne rozmiary i relatywnie niski nakład "Tafeln..." a mając także na uwadze dotarcie do możliwie szerokiego grona czytelników Dyrekcja Statystyki Administracyjnej podjęła inicjatywę wydawania małego rocznika statystycznego. Warunki takie miał spełniać (i w dużej mierze je spełniał) "Statistisches Handbuchlein für die österreichischen Monarchie" ukazujący się nieregularnie na przestrzeni lat 1861-1871 ¹⁷.

Powołanie Centralnej Komisji Statystycznej nie zmieniło w pierwszych latach jej działalności zasadniczego kształtu bieżącej statystyki ludności. Kontynuowano jeszcze wydawnictwo "Tafeln zur oesterreichische Monarchie", kontynuowano także wydawanie czasopisma fachowego pod nazwą "Mitteilungen aus dem Gebiete der Statistik" oraz, nieco krócej, omawianą powyżej inicjatywę małego rocznika statystycznego pod nazwą "Statistisches Handbuchlein".

Z jednej strony masywne "Tafeln" w postaci nie zmienionej od 1849 r., z drugiej mały "Handbuchlein" nie były w stanie sprostać rosnącemu zapotrzebowaniu ze strony fachowców, instytucji państwowych jak i coraz szerszego grona odbiorców.

W tej sytuacji wraz z powstaniem Centralnej Komisji rodzi się pomysł nowej inicjatywy wydawniczej wielce znaczącej dla rozwoju statystyki w Austrii. Zaczynają się ukazywać nowoczesnie pojęte, obszerne roczniki statystyczne zatytułowane "Statistisches Jahrbuch der österreichischen Monarchie" ¹⁸. Miały one z czasem zastąpić "Tafeln" i tak się rzeczywiście stało. Począwszy od roku 1866 był "Statistisches Jahrbuch" zasadniczą, a od 1872 (po zaprzestaniu edycji "Statistisches Handbuchlein") aż do końca swego istnienia - tj. do roku 1881 - jedyną publikacją statystyczną Centralnej Komisji Statystycznej prowadzącą bieżącą statystykę ludnościową. Spośród jedenastu zeszytów, które składały się na jego całość, zeszyt pierwszy poświęcony był w zupełności sprawom demograficznym.

Cechą charakterystyczną wszystkich omawianych dotąd wydawnictw bieżącej statystyki był - jak stwierdza znawca przedmiotu z tamtej epoki J. Kleczyński - zupełny brak statystycznej obróbki danych. Prezentowano w zasadzie wyłącznie surowy materiał liczbowy ¹⁹.

Istotna poprawa w tym względzie zarysuje się dopiero z początkiem lat osiemdziesiątych i wiąże się z działalnością wielkiego reformatora Centralnej Komisji Statystycznej Prof. Inama-Sternegga ²⁰. Wtedy bowiem następują zasadnicze zmiany koncepcji publikacji danych statystycznych w ogóle, a w tym danych dotyczących problemów ludnościowych.

Powstało wówczas wydawnictwo statystyczne "Oesterreichische Statistik", które już znamy z racji funkcji, jaką odegrało przy publikacji wyników spisów ludności ²¹. Wrócono tym samym jakby do koncepcji "Tafeln" czyli publikacji o maksymalnie szerokim zakresie prezentowanych problemów i obszaru, którego te problemy dotyczyły (obejmowało ono wszystkie kraje Cislitawii). W odróżnieniu od "Tafeln", "Oesterreichische Statistik" publikuje jednak roczne dane ludnościowe często już na znacznym stopniu przetworzenia surowych danych statystycznych wyrażonych w liczbach bezwzględnych na dane względne ²².

Równocześnie zachowano ideę wydawania obszernego rocznika statystycznego, dostępnego dla ogółu czytelników przekształcając w roku 1882 omówiony tu "Statistisches Jahrbuch" na "Oesterreichisches Statistisches Handbuch" ²³.

W stosunku do "Statistisches Jahrbuch" w zakresie publikacji bieżących danych ludnościowych, "Statistisches Handbuch" zawiera nie tylko więcej danych względnych ale też więcej tablic zbiorczych, znacznie większy poziom uszczegółowienia niektórych zjawisk demograficznych (w szczególności z zakresu struktury demo-

graficznej i ruchu naturalnego ludności). Zaniechano natomiast publikowania szacunków rocznych liczby ludności, wychodząc najprawdopodobniej z założenia, że danych aleatorycznych nie należy podawać do powszechnej wiadomości. W zamian, jako podstawę do obliczeń przytaczano w każdym roczniku liczbę ludności z ostatniego chronologicznie spisu ludności.

Niezależnie od zmian wprowadzonych po roku 1880 do bieżących statystyk ludnościowych prezentowanych w wydawnictwach stricte statystycznych, w rozumieniu samych zestawień liczbowych, podjęta się też Centralna Komisja Statystyczna zadania zmiany kształtu czasopism fachowych. Ukazujące się do 1874 r. włącznie "Mitteilungen aus dem Gebiete der Statistik" zostają zastąpione przez stojące na bardzo wysokim poziomie czasopismo "Statistische Monatschrift" ²⁴.

Z punktu widzenia problematyki demograficznej "Statistische Monatschrift" jest źródłem niezwykle cennym i to z dwójakiego punktu widzenia. Po pierwsze zawiera ono publikacje bieżących danych liczbowych odnoszących się do poszczególnych zagadnień demograficznych, w szczególności do ruchu naturalnego ²⁵ i ruchu wędrownego ²⁶. Po drugie, dostarczają gotowych już opracowań problemów pisanych przez najwybitniejszych specjalistów z tamtej epoki ²⁷. Ta druga cecha omawianego tu czasopisma jest w naszym przypadku szczególnie cenna. Zestawienia liczbowe bowiem zamieszczane w "Statistische Monatschrift" są zestawieniami sumarycznymi, odnoszącymi się najczęściej do całej Cislitawii lub do całej Monarchii i nie pozwalają na dokładną obserwację zjawisk demograficznych na poziomie danego kraju.

Możliwość analizy na poziomie kraju, niezależnie od państwowych publikacji spisowych i państwowej bieżącej statystyki ludności, stwarzają w pewnej mierze statystyki krajowe. Fakt istnienia centralnego urzędu statystycznego w Wiedniu nie przeszkodził bowiem w powstaniu i rozwoju krajowych instytucji i wydawnictw statystycznych. Te w pełni niezależne od centralnych, wiedeńskich, instytucje statystyczne przyjęły bowiem za zasadę swej ogólnej działalności, "aby - jak pisze J. Kleczyński - nie podawać żadnych dat, które zestawiają biura centralne państwowe, jeżeli przedmiot można opracować, z uwzględnieniem takich momentów, o które statystyka państwowa nie troszczy się, lub, jeżeli może (tu Krajowe Biuro Statystyczne - przyp. K.Z.) podać te same dane o wiele wcześniej" ²⁸.

c. K r a j o w a (g a l i c y j s k a) s t a t y s t y k a l u d n o ś c i

W roku 1873 powstało we Lwowie Krajowe Biuro Statystyczne ²⁹. Podobnie jak istniejące już wcześniej czeskie biuro, było ono nie tylko w pełni niezależne od Centralnej Komisji Statys-

tycznej i Dyrekcji Statystyki Administracyjnej, ale również pozostawało poza jego zasięgiem organizacyjnym³⁰. W założeniu miało ono pełnić funkcje usługowe w stosunku do Sejmu Galicyjskiego oraz do prac Wydziału Krajowego.

W tym sensie różniło się od swego czeskiego odpowiednika, który w zakresie statystyki rolnej współdziałał z wiedeńskim ministerstwem rolnictwa. Dla nas jednak najważniejszym jest fakt, iż Krajowe Biuro Statystyczne w Galicji nie miało żadnego praktycznie wpływu na przebieg powszechnych spisów ludności. Sytuację tę tak opisuje J. Kleczyński: "Nawet przelotnie Komisja Centralna nie stara się posługiwać pomocą biur krajowych i taka ważna czynność jak spisy ludności, w których pomoc biur krajowych mogłaby oddać nieobliczalne usługi, przeminęła bez wszelkiego współdziałania"³¹.

W kwestiach ludnościowych statystyki galicyjskie posiadają przede wszystkim charakter statystyk b i e z a c y c h. W związku z tym, w zakresie publikacji materiałów spisowych posiadają charakter wtórny w stosunku do wydawnictw wiedeńskich. Materiał statystyk państwowych dotyczący spisów ludności wzbogacają jednak niejednokrotnie aktualizując dane ostatniego chronologicznie spisu w relacji do zaistniałych w okresie międzyspisowym zmian administracyjnych. Stwierdzenie wtórnego charakteru informacji dotyczących powszechnych spisów ludności w statystykach galicyjskich nie dezawuuje w zupełności ich walorów. Oznacza jedynie, iż w odniesieniu do materiału spisowego lepiej jest posługiwać się oficjalnymi statystykami państwowymi.

Tym istotniejsza wydaje się w tej sytuacji działalność Krajowego Biura Statystycznego w zakresie bieżącej statystyki ludnościowej. Jedyną publikacją tego biura przynoszącą systematyczne i wiarogodne informacje bieżące z dziedziny stosunków demograficznych był "Rocznik (Podręcznik) Statystyki Galicji"³². Materiał do niego czerpano z oficjalnych danych urzędowych przesyłanych do centralnych instytucji państwowych w Wiedniu, w tym do Centralnej Komisji Statystycznej. Tak pisze o tym T. Rutowski: "Staraliśmy się o czerpanie dat i wiadomości statystycznych z wykazów, z aktów urzędowych. Wiele dat zbiera się urzędownie dla Centralnej Komisji Statystycznej w Wiedniu, lub dla c.k. ministerstw i ich poszczególnych wydawnictw statystycznych; kraj się o nich dowiaduje w rok, dwa i trzy z publikacyj wiedeńskich"³³.

Informacje o stosunkach demograficznych w Galicji zamieszcza "Rocznik (Podręcznik) Statystyki Galicji" każdorazowo w dwóch pierwszych rozdziałach. Rozdział pierwszy był konsekwentnie poświęcony liczbie ludności, gęstości zaludnienia, elementom struktury społecznej populacji Galicji takim jak: struktura wyznaniowa, językowa, wykształcenia, zatrudnienia. Rozdział drugi z kolei przedstawiał problematykę z zakresu ruchu naturalnego, a więc małżeństwa, urodzenia, zgony oraz szacunki współczynników

przyrostu naturalnego jak też elementarne informacje o ruchu wędrownym ludności Galicji będące w zasadzie przedrukami informacji podawanych przez "Statistisches Monatschrift". Można skonstruować, że dane demograficzne w "Roczniku (Podręczniku) Statystyki Galicji" są przedstawiane trójplanowo.

Plan pierwszy to demograficzna charakterystyka ludność Galicji na tle Austro-Węgier w świetle danych spisowych. Korzystając szeroko z oficjalnych publikacji wyników spisów powszechnych wychodzi przy tym "Rocznik" poza Cisilitawię i korzysta szeroko z danych publikowanych przez oficjalne statystyki węgierskie, czego nie czynią w takim stopniu publikacje wiedeńskie.

Plan drugi to zestawienia ciągów danych demograficznych odnoszących się do Galicji, znacznie dłuższych od publikowanych w centralnych wydawnictwach statystycznych. Pochodzą one co prawda z oficjalnych publikacji austriackich, ale rozrzucone są w czasie i w różnych państwowych edycjach danych statystycznych.

Plan trzeci wynika bezpośrednio z pracy samego Krajowego Biura Statystycznego. Przedstawia się w nim ludność Galicji we własnych opracowanych przez Biuro zestawieniach i obliczeniach, aktualizując też dane ostatniego chronologicznie spisu. Ten kierunek działalności Krajowego Biura Statystycznego przyniesł dobre owoce. W stosunku do danych państwowych "Rocznik" cechuje znacznie większy stopień przetworzenia czy też obróbki statystycznej surowego materiału liczbowego.

W roku 1872 zostaje utworzone Miejskie Biuro Statystyczne we Lwowie, a w dziesięć lat później, w 1882 r., Miejskie Biuro Statystyczne w Krakowie ²⁴.

Istotną część pracy obu biur stanowiły wydawnictwa statystyczne "Wiadomości statystyczne o mieście Lwowie" oraz "Statystyka miasta Krakowa" ²⁵. Posiadały one przede wszystkim charakter lokalny. Odnosnie prezentowanych przez nie danych powiódzieć można, że grosso modo utrzymują potrójny plan uznany przez nas za typowy dla "Rocznika (Podręcznika) Statystyki Galicji", z zachowaniem oczywiście granic wymiaru lokalnego. Wymiar ten nie ma rzecz jasna znaczenia negatywnego. Wręcz przeciwnie, są to źródła o wielkim znaczeniu zważywszy nie tylko na wagę obydwu miast w dziejach Polski ale również i na stopień szczegółowości danych. Są one na dodatek słabo wykorzystywane w dotychczasowych badaniach historycznych ²⁶. Doceniając w pełni wartość tego rodzaju źródeł i mając jednocześnie na uwadze jedno z zasadniczych założeń niniejszego informatora, jakim jest przedstawienie jedynie ogólnego obrazu stosunków demograficznych Galicji świadomie zrezygnowano z ich wykorzystania w tej pracy

Podobnie nie wykorzystano tutaj innego ważnego a zarazem ciekawego źródła jakim jest fachowe statystyczne czasopismo wydawane przez Krajowe Biuro Statystyczne "Wiadomości statystyczne o stosunkach krajowych". Jako takie zamieszczało ono monogra-

ficzne, autorskie opracowania poszczególnych problemów. W sensie przekazywanych informacji nie możemy go uznać za oficjalną publikację danych spisowych ani bieżącą statystykę ludności. Nie można więc tego źródła również traktować jako źródło pierwotne. W niczym jednak nie zmienia to rzeczywistości, która piszącym monografię z problematyki demograficznej czy ogólnie rzecz ujmując, zajmującym się sferą zjawisk społecznych w tym zaborze nakazuje sięgnięcie po materiały uzupełniające dane niniejszego informatora właśnie do "Wiadomości Statystycznych o stosunkach krajowych" ³⁷.

d. Trudności przekładu kategorii źródłowych na kategorie analityczne

Bogactwo danych demograficznych statystyk państwowych i krajowych niesie ze sobą szereg problemów natury heurystycznej. Występują one w odniesieniu do każdego z zasadniczych aspektów analizy demograficznej. Najdotkliwiej jednak dają się poznać w przypadku analizy składu wyznaniowego i językowego ludności Galicji. To zaś zagadnienie jest skądinąd szczególnie ważne z racji miejsca, jakie zajmuje w badaniach historii społecznej i historii politycznej Galicji i całej Monarchii Austro-Węgierskiej. Uznaliśmy zatem za stosowne, by poświęcić nieco więcej miejsca opisowi kategorii źródłowych, jakimi może dysponować historyk w odniesieniu do tych dwóch kwestii. Czynimy to tym bardziej, iż garść tych informacji może czytelnikowi ułatwić interpretację danych zawartych w niniejszym informatorze.

Skład wyznaniowy ludności Galicji, podobnie jak i całej monarchii jest stałym elementem statystyk państwowych i krajowych. Pojawia się w spisach konskrypcyjnych i w powszechnych imiennych spisach ludności ³⁸. W drugiej połowie XIX wieku, a więc w okresie, któremu poświęcamy tu szczególną uwagę, zmienia się stopień szczegółowości ujęcia tego zagadnienia, jakkolwiek zasadnicze kryteria wewnętrznych podziałów są zachowane.

Kategoryzacja wyznań przyjęta w spisie z roku 1857 jest identyczna z kategoryzacją spisów konskrypcyjnych ³⁹. W spisie z roku 1869 dokonano jedynie drobnych zmian wprowadzając dodatkowo kategorię "inne wyznania chrześcijańskie" ⁴⁰.

Poważniejsze zmiany przynosi spis z roku 1880. Już sama instrukcja spisowa charakteryzując stosowny ustęp arkusza spisowego powiada: "Rubryka VII. Religijne wyznanie. Tu należy wymienić właściwą dotyczącą osobie religii lub wyznanie, jako to: rzymsko-katolickie, grecko-unickie, ormiańsko-unickie, starokatolickie, (reformowane), anglikańskie, menonickie, unitarskie, izraelickie, mahometańskie, i. t. d., lub wreszcie nadmienić, że dana osoba jest bezwyznaniowa" ⁴¹. Wydawnictwo wyników tego

spisu uwzględnia wszystkie z wymienionych powyżej kategorii⁴². Warto zwrócić uwagę, że poczynszy od tego momentu możemy zyskać pewne informacje o grupie bezwyznaniowców. Praktyka spisu z roku 1880 przyjmie się do końca istnienia monarchii Habsburgów decydując tym samym niejako o pełnej porównywalności przekrojów z lat: 1880, 1890, 1900, 1910.

Również i "Rocznik (Podręcznik) Statystyki Galicji" poświęca strukturze wyznaniowej wiele miejsca. Przyjęta w nim kategoryzacja jest jednak odmienna od statystyk austriackich. Charakteryzując stosunki wyznaniowe Galicji na tle innych krajów Cislitawii wprowadzano kategoryzację szeroką w konsekwencji jednak mniej szczegółową niż w statystykach państwowych. Wyróżniano tutaj ludność wyznania: rzymsko-katolickiego, grecko-katolickiego, grecko-wschodniego, protestanckiego, mojżeszowego i innego⁴³.

Jak zatem można się zorientować łączono tu bardziej szczegółowe kategorie spisu powszechnego kierując się widocznie chęcią ukazania wyjątkiwnie wyznarń znaczących nie tyle z punktu widzenia miejsca wyznawców w hierarchii społecznej ludności Galicji, co z punktu widzenia rzeczywistej ich liczby. Tak więc grupa Ormian, nieliczna - choć wiele znacząca dla życia społecznego, kulturalnego i gospodarczego Galicji (szczególnie Galicji Wschodniej) - została wliczona już to do katolików rzymskich (Ormianie unicy), już to do prawosławnych (Ormianie monofizycy). Połączono w jedną kategorię wyznania protestanckie. Rozbudowano kategorię "inne".

Charakteryzując z kolei skład wyznaniowy ludności Galicji na poziomie powiatów politycznych postępowano się kategoryzacją jeszcze bardziej uproszczoną. Ograniczono się wówczas do przedstawienia wyznania rzymsko-katolickiego, grecko-katolickiego i mojżeszowego.

Zabiegi kategoryzacyjne "Rocznika" należy w moim przekonaniu uznać za generalnie słuszne, choć może zbyt daleko idące w przypadku porównań międzyspisowych oraz niektórych zasad grupowania. Koncentracja liczebności zmiennej jest bowiem duża wokół niektórych jej cech - przede wszystkim wyznania rzymsko-katolickiego, grecko-katolickiego oraz w nieco mniejszym stopniu wyznania mojżeszowego. Z drugiej strony jest ona niska w przypadku pozostałych wyznarń, co praktycznie uniemożliwia sensowne przedstawienie problemu wg np. wskaźników struktury wyrażonych w procentach czy promillach. Ze statystycznego punktu widzenia operacja przegrupowania materiału surowego prezentowanego w państwowych publikacjach austriackich jest konieczna. Zdawała się to dostrzegać i E. Bolognese Leuchtenmüller, choć nie wydaje się najszcześliwszym rozwiązaniem jakie przyjął. W jej ujęciu bowiem w jednej kategorii wyznaniowej katolików znaleźli się katolicy rzymscy unicy (grekokatolicy i Ormianie katolicy)⁴⁴. W przypadku Galicji grupowanie takie zamazuje skutecznie obraz

dyferencjacji religijnej i narodowościowej.

W przypadku składu językowego zacząć należy od wyjaśnienia co statystyki austriackie, w ślad za nimi i krajowe rozumieją przez kryterium językowe podziału ludności.

Zostało ono wprowadzone dopiero w spisie z roku 1880. Po-Przednio, w spisach konspiracyjnych i pierwszych imiennych spisach powszechnych (z lat 1857, 1869), ludność różnicowano ze względu na narodowość. Kryterium narodowościowe okazało się jednak w rzeczywistości Monarchii Habsburgów niezwykle trudne do uchwycenia. Nie uzyskano klarownego podziału, tym samym zaś wolnych od zafałszowań spisów ludności. Chcąc je bardziej uwiarogodnić zrezygnowano z kryterium narodowościowego wprowadzając zamiast niego kryterium "mowy potocznej".

Najpełniejsze - jak sądzę - wytłumaczenie tego, co rozumiano w spisach powszechnych w Austrii pod pojęciem "mowy potocznej" znajdujemy w instrukcji spisowej pochodzącej właśnie z roku 1880 i omawiającej m.in. zasady wypełniania stosownej rubryki arkusza spisowego.

"Rubryka IX. Potoczna mowa (pokreśl. źródła - K.Z.). W rubryce niniejszej należy przytoczyć ten język, którego dotycząca osoba używa w zwykłym trybie życia, w codziennych swoich stosunkach /.../. Jeżeli dotycząca osoba należy do krajów korony węgierskiej, lub też jest cudzoziemcem, rubrykę tę należy pozostawić niewypełnioną. Co do osób, które z powodu dzieciennego wieku swego, wady fizycznej lub całkowitego braku umysłowego rozwoju, żadnego oczywiście nie używają języka, należy oznaczyć w rubryce niniejszej ten język z pomiędzy wyżej przytoczonych, który ze względu na stosunki uważanym być musi jako mowa potoczna tych osób, i który podanym zostanie przez ich rodziców lub opiekunów".

Przytoczony cytat nie pozostawia wątpliwości, iż mamy tu do czynienia z kryterium języka codziennego czy - jak kto woli - mowy potocznej.

Jest też w instrukcji wyraźne określenie rodzaju populacji, którą z punktu widzenia kryterium językowego objęto spisem. Jak widać spisywano tu wyłącznie osoby prawnie zamieszkałe na terenie Cislitawii. Naczelna kategoria ludności spisowej z roku 1880 i spisów późniejszych; ludność obecna, zostaje tym samym ograniczona i nie obejmuje cudzoziemców, przez których rozumiano zarówno obywateli krajów Korony Św. Stefana jak też obywateli innych państw. Nie oznacza to jednak, by język węgierski np. został wykluczony z grupy języków codziennych w spisach cislitawskich. Trumaczy jednak np. dlaczego ta grupa językowa była tak mało liczna w Galicji. Obejmowała wszakże jedynie obywatele Cislitawii używających węgierskiego jako języka codziennego wykluczając obywateli węgierskich aktualnie przebywających na jej terytorium. Pełne informacje na ten temat są jednakże dostępne

w statystykach państwowych. Można je znaleźć w charakterystyce struktury narodowościowej cudzoziemców przebywających na obszarze Cislitawii w tym i Galicji ⁴⁶.

Jakie zaś języki miały być uwzględniane przy wypełnianiu rybryki IX arkusza spisowego, regulowało odrębne rozporządzenie ministerialne z dnia 6 sierpnia tegoż 1880 roku ⁴⁷. Mówi ono mianowicie o: (a) języku niemieckim, (b) czesko-morawsko-słowackim, (e) polskim, (f) ruskim, (g) słoweńskim, (h) serbsko-chorwackim, (i) włoskim, (j) rumuńskim, (k) węgierskim / w odniesieniu do Bukowiny/.

Jak widać brakuje w tym wyliczeniu języka jidisz i hebrajskiego, którymi posługiwała się mniejszość żydowska. Brak ten ma szczególne znaczenie dla określenia podziałów narodowościowych w Galicji, gdzie Żydzi stanowili 10 - 11 % ogółu ludności w omawianym czasie, jeśli za wskaźnik przyjmie udział wyznania mojżeszowego ⁴⁸. W tej sytuacji Żydzi deklarowali j. niemiecki lub j. polski jako swój język codzienny, co z kolei zacierało w sposób istotny obraz mozaiki językowej i narodowościowej ludności Galicji sztucznie niejako zwiększając niemiecką i polską grupę językową choćby w relacji do ukraińskiej.

Docieramy w ten sposób do kolejnego problemu, który tym razem wynika przede wszystkim ze współczesnej interpretacji wyników spisu. Język ukraiński jest w spisach ujęty zgodnie z ówczesną terminologią jako język ruski. Trudno żywić wątpliwości, że chodzi tu o szeroko dziś pojęty język ukraiński razem ze swymi dialektami, w tym i dialektem używanym przez Ludność Łemkowską. Terminy te traktuję zatem jako równoznaczne w kontekście powszechnych spisów austriackich i współczesnych potrzeb badawczych zarazem.

Problematyka struktury językowej w "Roczniku (Podręczniku) Statystyki Galicji" przedstawiana jest szeroko, choć w mniejszym zakresie aniżeli czynią to oficjalne statystyki państwowe. Termin "mowa potoczna" jest tu określony jako "język towarzyski". Prezentując obraz Galicji na tle monarchii Habsburgów "Rocznik" uwzględnia całą paletę języków występujących we wspomnianym rozporządzeniu ministerialnym z 1880 r. W opracowaniach bardziej szczegółowych (charakteryzując stosunki językowe w poszczególnych powiatach politycznych) operuje się rozgraniczeniem znacznie prostszym na ludność mówiącą językiem polskim, ruskim, niemieckim, innym. O rozwiązaniach, które - w odniesieniu do składu wyznaniowego i językowego ludności Galicji - przyjęliśmy na użytek nieniejszego informatora piszemy w kolejnym rozdziale tego wstępu.

III. Konstrukcja pracy. Terminologia

Ogólna konstrukcja pracy opiera się o zwyczajowo przyjętą w

demografii zasadę prezentacji kolejno: (I) liczby ludności i gęstości zaludnienia, (II) składu językowego i wyznaniowego, (III) struktury demograficznej ludności, (IV) jej ruchu naturalnego oraz (V) ruchu wędrownego.

Terminem podstawowym i równocześnie jednym z zasadniczych elementów konstrukcyjnych niniejszego infomatora jest pojęcie "powiatu politycznego". Przyjmujemy je tutaj tak, jak traktowano je w źródłach w poszczególnych, uwzględnianych przez nas, przekrojach czasowych. Takie podejście - jedynie zresztą w naszym przekonaniu słuszne - pociąga za sobą istotne ograniczenia porównywalności danych źródłowych odnoszących się do powiatów politycznych w czasie i przestrzeni. Jest to ograniczenie generalne i dotyczy każdej kategorii zjawisk. Wynika ono ze zmian granic powiatów politycznych następujących w okresach międzywojennych. Był to fenomen występujący w badanym tu okresie stale choć ze zmiennym natężeniem. Za absolutnie nieporównywalny należy uznać z punktu widzenia tego kryterium spis z roku 1857 i z 1869 z późniejszymi ⁴⁹. W okresie późniejszym porównywalność w aspekcie chronologicznym, aczkolwiek ograniczona, jest możliwa w odniesieniu do powiatów politycznych, które nie doświadczyły zmian administracyjnych. Cenne są tutaj ustalenia A. Burzyńskiego i T. Gąsowskiego ⁵⁰. Porównywalność pomiędzy wszystkimi spisami i wszystkimi przekrojami czasowymi jest możliwa jedynie w odniesieniu do całości Galicji oraz z uwzględnieniem podziału na Galicję Wschodnią i Zachodnią.

a. Liczba ludności i gęstość zaludnienia

Idąc w ślad za terminologią źródła pojęcie "ludność Galicji" każdorazowo prezentowane w tytułach tabel oznacza w tym rozdziale dwie kategorie spisowe, a mianowicie "ludność obecną" oraz "ludność wojskową" razem wzięte.

Przez "ludność obecną" zgodnie z literą art. III ustawy z dnia 29 marca 1869 r. o przeprowadzeniu austriackich powszechnych spisów ludności należy rozumieć ludność przebywającą w dniu 31 grudnia roku spisowego w miejscowości podlegającej akcji spisowej na terenie całej Galicji. Instrukcja spisowa z roku 1880 tak precyzuje to pojęcie: "w wyrazie 'obecny' rozumieć należy, że każdy, bądź stale, bądź nawet chwilowo, jako gość lub pordobny, ma być w arkuszu spisowym tego domu uwidoczony. Podobnie ma być wpisane dziecko, które w dniu 31 grudnia jeszcze przed

potnocą starego roku na świat przyjdzie; przeciwnie zaś winien być pominięty ten, który w pomienionym czasie /.../ życie zakończy /.../. Nie należy też zwracać uwagi na z m i a n y /pokr. źródła - K.Z./, jakie zaszyły po upływie tego dnia w liczbie i stosunkach mieszkańców pewnego domu"²¹.

Termin "ludność obecna" jest najszerszy w stosunku do kategorii ludności przyjętych w statystykach austriackich. Obejmuje on swym zakresem zarówno ludność zamieszkałą "einheimische Bevölkerung" jak i tzw. "ludność obca" ("Fremde"). W tym ostatnim przypadku chodzi o ludność zanotowaną w spisie jako obecna w danej miejscowości ale nie mieszkającej w niej na stałe. Tak sformułowana w roku 1869 zasada obowiązywała we wszystkich imiennych spisach austriackich od roku 1869 do 1910 r. ²².

W świetle powyższych rozważań należy jednak zwrócić szczególną uwagę na spis z roku 1857. Dość powszechnie sygnalizowana jego niepełność wynika - jak można sądzić - z faktu, iż wzorem spisów konskrypcyjnych spisywano wówczas ludność wg miejsca zamieszkania, a więc ludność de iure, z uwzględnieniem osób nieobecnych określanych w terminologii źródła jako "abwesende einheimische Bevölkerung". Był to ponadto spis przeprowadzony 31 października, podczas gdy spisy po roku 1880 miały miejsce w końcu roku. Należałoby się zastanawiać na ile fakt utrzymania jako podstawowej kategorii spisowej ludności de iure wpłynął na starszą rejestrację w spisie grupy nieobecnych w stałym miejscu zamieszkania.

Rodzą się też wątpliwości czy w spisie z roku 1869, w którym po raz pierwszy postępowano się koncepcją ludności obecnej, zdołano uniknąć podwójnej rejestracji. W świetle praktyki spisów konskrypcyjnych, łatwo było o zanotowanie osób czasowo nieobecnych jako z jednej strony obecnych zamieszkałych w danej miejscowości, z drugiej zaś strony, jako obecnych "obcych" w innej. Ta podwójna rejestracja może tłumaczyć wielki przyrost ludności między spisami z roku 1857 i 1869.

Należy też wyjaśnić pojęcie "ludność wojskowa". Przez ludność wojskową rozumiano w nowoczesnych spisach austriackich wszystkich czynnych żołnierzy. Dokładne określenie tej kategorii umożliwiają przepisy prawne z roku 1869 i 1880. Pozwalają one za "wojsko czynne" uznawać: "/.../ wszystkie osoby, należące do armii stałej, marynarki wojennej jako też do administracji wojska i marynarki, wliczając tu duchownych wojskowych, audytorów, lekarzy, rachmistrzów wojskowych, urzędników wojskowych, weterynarzy i osoby nie zaliczone do żadnej klasy diet, wreszcie oficerów, lekarzy, weterynarzy i żołnierzy pełniących służbę w zakładach hodowli koni" ²³.

Wszystkie powyższe określenia dotyczą liczby ludności spisowej, ustalonej w oparciu o wyniki spisów ludności. Obok ludności spisowej austriackie i galicyjskie statystyki ludności doko-

nują rocznych szacunków liczby ludności. Prezentujemy je w niniejszym informatorze jakkolwiek szacunki te praktycznie aż do spisu z roku 1880 nie wydają się najbardziej udanymi²⁴. Dokonywano ich pierwotnie w dwóch wersjach; na koniec roku słonecznego oraz na koniec roku kalendarzowego²⁵. W niniejszym informatorze uwzględniamy wyłącznie szacunki z końca roku kalendarzowego, dają one lepszą możliwość porównania ich z danymi spisowymi.

Jeżeli chodzi o informacje dotyczące gęstości zaludnienia należy rozróżnić w statystykach austriackich dane sprzed spisu z roku 1880 i późniejsze. Te pierwsze podają jako podstawę współczynnika gęstości zaludnienia powierzchniową wyrażoną w austriackich milach kwadratowych i w geograficznych milach kwadratowych. Późniejsze dostarczają danych w kilometrach kwadratowych.

Z o wiele prostszym zapisem spotykamy się w "Roczniku (Podręczniku) Statystyki Galicji". Powierzchnia jest tu podana w kilometrach kwadratowych a jego chronologiczny zakres jest znacznie szerszy niż w centralnych wydawnictwach statystycznych. Z tych właśnie informacji tutaj skorzystano.

b, Skład wyznaniowy i językowy ludności Galicji

Są to jedyne kwestie tyżące struktury społecznej przedstawione w niniejszym tomie Informatora. Czytelnik nie znajdzie tu więc informacji odnoszących się do problemu struktury ludności, wg miejsca zamieszkania, struktury zatrudnienia czy wykształcenia. Konieczność ograniczeń w tym zakresie wynika zarówno z rozmiarów informacji źródłowych dot. tych kwestii jak i stanu badań. Przynajmniej nad niektórymi z nich²⁶.

Skład wyznaniowy ludności jest natomiast stałym elementem statystyk zarówno państwowych jak i krajowych. W prezentowanym informatorze zdecydowano się na koncepcję, która oddawałaby skomplikowany obraz struktury wyznaniowej ludności Galicji w całości a zarazem, z drugiej strony, dawała możliwość łatwych i bezpośrednich porównań na poziomie powiatów politycznych tych wyznań, które stanowiły o zasadniczych liniach podziału wyznaniowego populacji w możliwie najszerszych przekrojach czasowych.

Z tego względu tabelę 12 przedstawiono w dwóch wersjach A i B. Pierwsza wersja obejmuje wszystkie kategorie wyznaniowe pojawiające się w odniesieniu do Galicji w spisach powszechnych z lat 1857-1910. Wersja druga zawiera własną kategoryzację zjawiska przyjętą jednolicie w kolejnych tabelach obrazujących kwestię składu wyznaniowego ludności Galicji z uwzględnieniem podziału na Galicję Wschodnią i Zachodnią oraz na powiaty polityczne.

W przyjętej tu kategoryzacji wyróżniono następujące wyznania: rzymsko-katolickie, unickie, prawosławne, ewangelickie, mojżeszowe, inne. Inaczej aniżeli czyni to "Rocznik (Podręcznik) Statystyki Galicji" grupę Ormian katolików zaliczamy do unitów oraz podobnie do "Rocznika" grupę Ormian monofizytów do prawosławnych. Postępujemy tak z dwóch powodów. Po pierwsze chcemy zachować w miarę możliwości homogeniczność grupowania i wyznania unickie traktować oddzielnie od wyznania rzymsko-katolickiego²⁷. Po drugie pamiętać należy, iż szczególnie spisy z końca omawianej tu epoki przypadają na okres nateżającego się konfliktu narodowościowego między Polakami i Ukraińcami w Galicji. Musiało to odbić się na sposobie prezentowania danych²⁸. Przesunięcie tak niewielkiej w sumie grupy jakże byli Ormianie katolicy do grupy wyznań unickich nie jest sprzeczne z przyjętymi zasadami kategoryzacji. Może zaś w jakimś stopniu wyostrzyć obraz nie zamazując jednocześnie zasadniczych trendów występujących w liczbie, ludności wyznania rzymsko-katolickiego i grecko-katolickiego. Rząd popełnionego błędu będzie mógł czytelnik ocenić sam na podstawie informacji zawartej w tabeli 12 A. W tej sytuacji wskaźniki struktury zamieszczane w "Roczniku (Podręczniku) Statystyki Galicji" różnią się (choć rozmiary tych różnic są niewielkie) od prezentowanych w tym informatorze. Różnice te wynikają rzecz oczywista z odmiennych - wyjaśnionych powyżej - zasad grupowania.

Przedstawiając z kolei s r a d. j e z y k o w y ludności Galicji stajemy niejednokrotnie wobec problemów już sygnalizowanych łączących się ze strukturą wyznaniową. Zwążywszy na wszystko, co napisano poprzednio o trudności przekładu kategorii źródłowych na kategorie analityczne dla potrzeb obecnej publikacji przyjęto szereg rozstrzygnięć, które umiejscawiają ją pomiędzy zakresem informacji statystyk państwowych i statystyk krajowych (galicyjskich).

Tak więc zrezygnowano z przedstawienia struktury narodowościowej wg danych spisowych z roku 1857 i 1869 uznając je za mało wiarogodne. Tym samym ograniczono się do informacji dotyczących składu językowego ludności Galicji wg kryterium mowy potocznej. Podobnie jak w przypadku składu wyznaniowego ludności w tabeli 22 A przedstawiono możliwie najszerszą klasyfikację językową w liczbach bezwzględnych a w tabeli 22 B z kolei, jednolitą klasyfikację, którą posługujemy się w dalszym ciągu rozdziału. Dzielimy więc ludność wg: języka niemieckiego, języka polskiego, ruskiego, innych języków słowiańskich oraz innych języków.

W świetle przedstawionych wyjaśnień, chcąc uniknąć wszelkich możliwych nieporozumień, umieszczamy źródłową konotację języka ukraińskiego jako ruskiego podając jednocześnie w nawiasie, iż jest to termin źródłowy.

Istotnym jest też przypomnienie, iż - zgodnie ze źródłem - operuje się tutaj kategorią ludności zamieszkałej prawnie w Galicji, ludnością *de iure*, a nie jak w rozdziale pierwszym całą ludnością obecną w Galicji w trakcie przeprowadzania akcji spisowej.

c. S t r u k t u r a d e m o g r a f i c z n a l u d n o ś c i G a l i c j i

Zgodnie z przyjętym powszechnie rozumieniem terminu "struktura demograficzna" omówiono tu podział ludności według wieku, płci i stanu cywilnego obliczając lub podając za źródłem stosowne współczynniki.

W zakresie tych problemów państwowe źródła statystyczne będące wynikiem powszechnych spisów ludności (do ich wykorzystania bowiem się tutaj ograniczamy) nie są w pełni porównywalne ²⁹. Dotyczy to, choć w różnym stopniu, prawie wszystkich aspektów struktury demograficznej.

Przedewszystkim, podobnie jak w rozdziale pierwszym, zachodzi istotna różnica pomiędzy kategoriami ludności uwzględnianymi w spisie z roku 1857 oraz z 1869 i późniejszymi. W pierwszym wypadku mamy do czynienia z ludnością zamieszkałą prawnie w Galicji, w drugim z ludnością obecną. Jeżeli przyjrzeć się strukturze ludności w i e k u to zauważymy, że autorzy opracowań wyników spisu jak i bazujących na nich roczników statystycznych nie operują wiekiem ludności w latach ukończonych. Używają na dodatek nierozdzielnych kategorii wiekowych. Wynika to z faktu, że statystycy austriaccy nie zaadoptowali jeszcze praktycznie w omawianym okresie pojęcia wieku "0". Chcąc uniknąć grupowania, w którym górne granice przedziałów wieku pokrywają się z dolnymi granicami przedziałów następujących po nich, a tym samym uczynić dane bardziej przejrzystymi, dla potrzeb niniejszego Informatora dokonano przegrupowania, wprowadzając klasyczne już dzisiaj grupowanie wg pięcioletnich grup wiekowych w latach ukończonych. Należy też zauważyć, że kategorie wieku uwzględniane w spisie z 1857 r. są zupełnie nieporównywalne ze spisami późniejszymi. O ile bowiem spis z 1869 r. wprowadza już zwyczaj przedstawiania struktury wg rocznych kategorii wiekowych ludności - co utrzymało się do końca omawianego tu okresu - o tyle, spis z 1857 r. zgodnie z tradycją spisów konskrypcyjnych używa przedziałów nierównomiernych. Z punktu widzenia omawianego kryterium można ludność Galicji podzielić na jednolite pięcioletnie grupy wiekowe w odniesieniu do spisów z lat 1869-1910 oraz, w przypadku pierwszego spisu imiennego na kategorie: 1-6, 6-12, 12-14, 14-24, 24-40, 40-60, powyżej 60 lat ³⁰. Tak też postąpiono. Oznacza to także, że w przypadku danych spisu z roku 1857 zmuszeni byliśmy zachować wiek w latach nieukończonych.

Istotnym, ograniczeniem w przedstawieniu struktury ludności wg pięcioletnich grup wiekowych, nie wynikającym zresztą ze struktury zapisu źródłowego, jest niedostępność w Krakowie zeszytu 4, t.I nowego wydania Oesterreichische Statistik, który zawiera komplet informacji o strukturze wieku ludności w spisie z 1910 r.⁶¹. Z konieczności - w odniesieniu do tego przekroju - skorzystano z danych spisowych publikowanych "Oesterreichisches Statistisches Handbuch" wprowadzając podział wg dziesięcioletnich grup wieku ⁶².

Podobnie zmienna jest źródłowa kategoryzacja struktury ludności wg s t a n u c y w i l n e g o. W tym zakresie porównywalne między sobą dwa pierwsze spisy z roku 1857 i 1869 zezwalały jedynie na porównania najogólniejsze. Oznacza to, że możliwe są zestawienia zasadniczych kategorii osób stanu wolnego (kawalerowie i panny), zamężnych i żonatyh oraz owdowiałyh z podziałem na płeć. Późniejszy od spisu z roku 1880 możliwe stają się także porównania wieku osób wstępujących w związek małżeński.

Najistotniejszym przesłataczeniem w stosunku do dwóch pierwszych spisów ulega kategoria owdowiałyh. Można jedynie założyć, że w spisie z roku 1857 wliczono tu będących w separacji. Rozbicie tych kategorii natępuje w spisie z roku 1869 i 1880. Późniejszy od kolejnego spisu, tj. z roku 1890, owdowiali zostali potraktowani łącznie z rozwiedzionymi i będącymi w separacji. Chociaż w przypadku tych dwóch ostatnich chodzi o znikomą w gruncie rzeczy grupę ludności zmuszeni zostaliśmy do pełnego zachowania kategoryzacji źródłowej.

Ponieważ, jak to już tu napisano, porównywalność struktury ludności wg powiatów politycznych jest ograniczona, poprzestano w informatorze na zestawieniach ogólnogaliczyjskich. Świadomie nie wykorzystujemy też w tym miejscu danych tyczących struktury wieku nowożeńców traktując go oddzielnie i szeroko w analizie małżeństw jako jeden z podstawowych elementów ruchu naturalnego.

Mimo tych ograniczeń, bogactwo danych źródłowych zezwoliło na przedstawienie całości problematyki struktury demograficznej ludności Galicji w tym informatorze w 40 tabelach statystycznych oraz w pięciu grafikach (piramidy wieku ludności Galicji).

d. Ruch naturalny ludności Galicji

Równie bogato prezentowana w źródłach problematyka ruchu naturalnego została w niniejszej publikacji przedstawiona jedynie w najogólniejszych zarysach. Stało się tak zarówno ze względu na rozmiary tej pracy jak i ze względu na fakt, iż zagadnienie to stanowi oś przygotowywanego właśnie monograficznego studium przemian ludności Galicji w drugiej połowie XIX w.

Austriackie i krajowe bieżące statystyki ludności zezwalają na pełne porównania chronologiczne i terytorialne jedynie w odniesieniu do tzw. ludności cywilnej. Chodzi tu o kategorię ludności, w której nie uwzględnia się ludności wojskowej. Charakterystyka zjawisk demograficznych w obrębie tej grupy traktowana jest w źródłach oddzielnie. W prezentowanym informatorze interesujemy się zgodnie z intencją źródła wyłącznie ludnością cywilną

Korzystając ze statystyk bieżących można też było ujednoclić ciąg chronologiczny danych i konsekwentnie prowadzić je dla lat 1860-1910. Dążono przy tym do w miarę proporcjonalnego podziału uwagi na trzy zasadnicze części składowe ruchu naturalnego, tj. na urodzenia, małżeństwa i zgony. Wszystkie prezentowane dane dotyczą ogólnie Galicji i nie są zróżnicowane na Galicję Wschodnią i Zachodnią a tym bardziej nie zawierają informacji o zróżnicowaniu występującym w tym względzie na poziomie powiatów politycznych.

Analiza urodzeń w informatorze została ograniczona do podania bezwzględnej liczby urodzeń żywych i martwych z podziałem na płeć oraz do przedstawienia własnych i źródłowych obliczeń stosownych współczynników. Ze względów, o których pisano powyżej zrezygnowano z przedstawienia analizy dyferencjalnej urodzeń wg wyznania rodziców. Nie przedstawiamy też podziału nadzwyczajaj konsekwentnie prezentowanego w źródle a urodzenia Prawe i nieprawe, pojedyncze i wielorakie. Zupełnie pominięto zagadnienie płodności kobiet. Czynimy tak mając na uwadze zarówno potrzeby przyszłej własnej pracy jak i fakt, iż zasób prezentowanego tutaj materiału liczbowego umożliwi czytelnikowi samodzielne dokonanie stosownych obliczeń.

Analiza małżeństw jest w niniejszym wydawnictwie oparta o szczegółowe i dokładne wykorzystanie tej części zasobu informacyjnego źródła, który dotyczy ich liczby, struktury wieku nowożeńców i charakteru (małżeństwa pierwotne i powtarne). Ze względu na rozmiary pracy przedstawiono liczbę małżeństw wg danych rocznych a pozostałe z wymienionych problemów w przekrojach dziesięcioletnich dla lat 1860-1910. Ze względu na brak kontynuacji danych w źródle po roku 1880 zmuszeni zostaliśmy do niekonsekwentnego postępowania w przypadku krzyżowania wieku nowożeńców obojga płci (małżeństwo mężczyzny w wieku x z kobietą w wieku y). Zachowując te niezwykle cenne dane dla lat 1860-1880 prezentujemy następnie oddzielnie strukturę wieku mężczyzn i kobiet w całym badanym okresie, tj. w latach 1860-1910.

Zagadnienie zgonów w ludności Galicji omawiono tu w kilku aspektach. Przedstawiono więc liczbę zgonów, ogólne współczynniki zgonów, liczbę urodzeń martwych oraz współczynniki urodzeń martwych (z podziałem na płeć) wg danych rocznych. W przekrojach dziesięcioletnich przedstawiono liczbę zgonów wg

wieku i płci oraz odpowiadające temu cząstkowe współczynniki zgonów. Zaprezentowano na koniec liczbę zgonów niemowląt oraz współczynniki zgonów niemowląt. Całość tej analizy, podobnie jak w przypadku wszystkich pozostałych elementów ruchu naturalnego, utrzymano w informatorze na poziomie ogólnogalicyjским.

Ta - jak sądzimy - mimo wszystko bogata charakterystyka zagadnienia nie obejmuje wielu aspektów uwzględnianych przez źródła z przyczyn, o których pisałem powyżej. Nie pogłębiono tu terytorialnej analizy poprzez uwzględnienie perspektywy Galicji Wschodniej i Zachodniej jak i powiatów politycznych. Pominięto zupełnie zagadnienie ewolucji przyczyn zgonów choć jest to temat bogato w źródle prezentowany i w najogólniejszych zarysach występuje dość duża porównywalność między statystyką epoki spisów konspiracyjnych a bieżącą statystyką ludnościową Cislitawii XX w.

e. Ruch wędrowniczy ludności Galicji

Znacznie trudniej niż w przypadku wszystkich omówionych dotąd informacji statystyczno-demograficznych odnoszących się do ludności Galicji przedstawia się zagadnienie ruchu wędrowniczego. Rejestracja statystyczna migracji zagranicznych jest niewystarczająca zarówno w statystykach państwowych jak i krajowych. Nieco lepiej przedstawia się kwestia rejestracji przemieszczeń ludności w obrębie Cislitawii. Korzystać tu możemy z danych spisowych. W grę wchodzi przy tym wyłącznie te spisy imienne, które operują pojęciem ludności obecnej, a więc spisy z lat 1869-1910. Jak pamiętamy w spisie z roku 1857 obowiązywała jeszcze zasada spisowania ludności zamieszkałej, co rodzi raczej uzasadnione obawy o starszą rejestrację osób nieobecnych. Warto przy tym zwrócić uwagę na fakt, że jakkolwiek w stosunku do państwowych dane statystyk krajowych były wtórne, to jednak dążyły one do spojrzenia bardziej ogólnego na miejsce ludności Galicji nie tylko w obrębie Cislitawii ale i Krajów Korony * Sw. Stefana.

W tej sytuacji problem ruchu wędrowniczego ludności Galicji zdecydowano się tu przedstawić tak, aby nawet w minimalnym zakresie zobrazować wielowarstwowość tego zjawiska a jednocześnie uwzględnić wszystkie opisane powyżej okoliczności.

Przedstawiono więc w oparciu o dane spisów z lat 1869, 1880, 1890 i 1900 r. publikowane w "Roczniku (Podręczniku) Statystyki Galicji" strukturę ludności obecnej w Galicji wg przynależności krajowej oraz ludność Galicji obecną w krajach Cislitawii.

Migracje wewnątrzgalicyjne i zagraniczne zdecydowano się zaprezentować w oparciu o autorskie opracowanie tego zagadnienia pochodzące z omawianej epoki. Wykorzystano tu mianowicie dane statystyczne zawarte w pracy Karła Rittera von Englisha, firmo-

wanej przez Centralną Komisję Statystyczną i opublikowaną na łamach "Statistisches Monatschrift" ⁴⁴. To fundamentalne wydawnictwo syntetyzuje dane, jakimi dysponowała Centralna Komisja i które publikowała poprzednio w tymże czasopiśmie ⁴⁵.

PRZYPISY

1. Omówienie stanu badań nad zagadnieniami demograficznymi Galicji jest w moim przekonaniu zadaniem daleko wykraczającym poza wąskie ramy niniejszego wstępu. Problemowi temu poświęcam wiele miejsca w przygotowywanej w chwili obecnej monografii.

2. B. Bolognese-Leuchtenmüller, *Bevölkerungsentwicklung und Berufstatistik. Gesundheits- und Fürsorgewesen in Oesterreich 1750-1918, Materialien zur Wirtschafts- und Sozialgeschichte* hrsg. von A. Hoffman, H. Matis, M. Mitterauer, Bd.1, München 1978.

3. Nie jest to zarzut. Z merytorycznego punktu widzenia postępowanie B. Leuchtenmüller jest absolutnie słuszne. Nie ma bowiem najmniejszej wątpliwości, że oficjalne publikacje państwowe należy w przypadku Cislitawii przynajmniej uznać za źródło pierwotne w stosunku do publikacji krajowych (por. kolejną część niniejszego wstępu). Warto też zwrócić uwagę czytelnika na fakt, że wobec szybkiego rozwoju krajowych biur statystycznych w latach osiemdziesiątych XIX stulecia, pełne wykorzystanie pozostawionych przez nie materiałów, choćby tylko w zakresie demografii, wydaje się przekraczać siły jednego człowieka.

4. Zob. wstęp redaktora naukowego serii.

5. W skali całej monarchii Austro-Węgierskiej do Wielkiego Kompromisu, czyli do roku 1867, działała jedna administracja statystyczna. Późwszy od tego roku podzielono ją podobnie jak i inne urzędy centralne na trans- i cislitawską. Zasady funkcjonowania obydwu biur, tak austriackiego jak i węgierskiego były takie same. Programowo utrzymywano porównywalność kategorii spisowych i porównywalnych ujęć w bieżących statystykach ludnościowych. Por. P. Demenyi, *Early fertility decline in Austria-Hungary: a lesson in demographic transition*, (w:) D.V. Glass, R. Revel /red./ *Population and Social Change*, New York 1972, s. 156.

6. Taką periodyzację przyjmuje W. Zeller, *Geschichte der zentralen amtlichen Statistik in Österreich*, (w:) *Geschichte und Ergebnisse der zentralen amtlichen Statistik in Österreich 1829-1979*, Beiträge zur österreichischen statistischen Zentralamt, Heft 550, Wien 1979. Warto przy okazji zwrócić uwagę na ciekawą i pouczającą pracę H. Grossmanna, por. tegoż, *Die Anfänge und geschichtliche Entwicklung der amtlichen Statistik in Österreich*, (w:) *Statistisches Monatschrift, NF. Bd.21(1916)*, s. 331-423. O rozwoju instytucji statystycznych w Austro-Węgrzech w polskiej literaturze pisze szerzej: J. Kleczyński, *Organizacja statystyki w Austrii*, Lwów 1883 oraz J. Bar i P. Franaszek, *Informator statystyczny do dziejów przemysłu w Galicji. Górnicтво i hutnictwo /Produkcja, Ceny, Zbyt, Przedsiębiorstwa, Zatrudnienie/*, red. H. Madurowicz-Urbańska, Kraków 1981. Należy też w tym momencie podkreślić, iż w całym zasadniczo okresie, a już w szczególności na etapie wstępnym i w pierwszym etapie rozwoju statystyki urzędowej w Austrii olbrzymią rolę odgrywały

wzory pruskie.

7. J. Kleczyński, Organizacja statystyki w Austrii, Lwów 1883, s. 20/21.

8. Por.: K. Bromek, Rozwój demograficzny regionu Krakowa w okresie od 1869 do 1950, Zeszyty Naukowe UJ 'Prace Geograficzne', z.9, R:1964; W. Winkler, Statistik in der Welt - Statistik in Österreich, (w:) Beiträge zur Bevölkerungs- und Sozialgeschichte Österreichs, (wyd.) H. Helczmanovszki, München 1973, s.14; K. Klein, Die Bevölkerung Österreichs vom Beginn des 16. bis zur Mitte des 18. Jahrhunderts, (w:) t a m z e, s.48-49; Ch. Durdik, Bevölkerungs- und Sozialstatistik im 18. und 19. Jahrhundert, (w:) t a m z e, s.226 i nast. ; T. Gąsowski, Austriackie spisy ludności z lat 1869-1910, Przeszłość Demograficzna Polski, t.13, r: 1981, s. 37-48.

9. Z cytowanych powyżej badaczy takie stanowisko zajmują K. Bromek, T. Gąsowski, K. Klein, W. Winkler. Bardzo negatywnie do wartości spisu z 1857 r. odnosi się R. Horvath, Ludność Węgier i węgierska statystyka ludnościowa, Ruch Prawniczy, Ekonomiczny i Socjologiczny, R. XXIV, z.1, s.236

10. Kwestii pełnej oceny wartości poznawczej austriackich spisów ludności poświęcam wiele miejsca w przygotowywanej pracy monograficznej (por. przyp.1). Potwierdzenie wyrażonej opinii uzyskać można przez porównanie kategorii używanych w opisie statystycznym zjawisk demograficznych. Patrz: Tafeln zur Statistik der österreichischen Monarchie, Jg.3-21 R:1830-1848), Wien 1818-1853; t o z, Neue Folge, Jg.1-5 (1849-1865), Wien 1856-1871; Statistische Übersichten über die Bevölkerung und den Viehstand von Österreich nach der Zählung vom 31 October 1857, Wien 1859; oraz z ; Bevölkerung und Viehstand der im Reichsrat vertretenen Königreiche und Länder, dann der Militärgrenze. Nach der Zählung vom 31 Dezember 1869, 2 vol., Wien 1871.

11. Świadczyć o tym może pełna regulacja prawna przeprowadzania akcji spisowej. Ustawa z dnia 29 marca 1869 r., Nr 67 Dz.p. p. stała się podstawowym aktem prawnym dla przeprowadzania późniejszych spisów ludności. W oparciu o nią spisy przeprowadzono i opracowywano instrukcje spisowe, por. np., Instrukcja do przeprowadzenia obliczenia ludności według ustawy z dnia 29 marca 1869 L.67 D.p.p. i ministerialnego reskryptu z dnia 6 sierpnia 1880 L.103 D.p.p., Lwów 1880. Instrukcję tę szeroko omawia T. Gąsowski, op.cit. s. 43 i nast. oraz A. Burzyński pod kątem analizy struktury zatrudnienia, Z rozważań nad oceną austriackich powszechnych spisów ludności z lat 1869-1910, Przeszłość Demograficzna Polski, t.15, r.1984, s.62.

12. Opinię taką wyraża np. P. Demeny w odniesieniu do analizy płodności, por. t e g o z, Early fertility decline in Austria-Hungary..., s.156.

13. Część demograficzną tych spisów publikowano w nast.

wydawnictwach: Die Ergebnisse der Volkszählung und der mit derselben verbundenen Zählung der hauslichen Nutztiere vom 31. Dezember 1880 in der in Reichsrath vertretenen Königreichen und Ländern, (w:) Österreichische Statistik, Wien, 1882, Bdd. 1-2,5; Die Ergebnisse der Volkszählung vom 31. Dezember 1890 in dem Reichsrath vertretenen Königreiche und Ländern, (w:), T a m z e, Wien 1892, Bd.32; Die Ergebnisse der Volkszählung vom 31. Dezember 1900 in dem Reichsrath vertretenen Königreichen und Ländern, (w:) T a m z e, Bdd.63, 64, 65, Wien 1902; Die Ergebnisse der Volkszählung vom 31. Dezember 1910 in dem Reichsrath vertretenen Königreichen und Ländern (w:) T a m z e, Wien 1912, NF Bdd.1-4.

14. Por. przypis 10.

15. Mitteilungen über Handel, Gewerbe und Verkehrsmittel sowie aus dem Gebiete der Statistik, hrsg. von der Direktion der administrativen Statistik, Wien 1850-1851; Mitteilungen aus dem Gebiete der Statistik, hrsg. von der Direktion der administrativen Statistik, Wien 1852-1874. Pierwszy zeszyt tego czasopisma zawiera publikację wyników spisu z roku 1850 (por. t a m z e, Jg.1, H.1).

16. Por. np. G.A. Schimmer, Geographische Darstellung der Traungen, Geburten und Sterbefälle in der österreichischen Monarchie 1851-1864, t a m z e, Jg.13, H.3, s.14; t e g o z, Bewegung der Bevölkerung in den im Reichsrath vertretenen Königreichen und Ländern nach Städten und Bezirkshauptmannschaften im Jahre 1869, t a m z e, Jg.19, H.4, Wien 1872, s. 69.

17. Statistische Handbuchlein für die österreichische Monarchie, hrsg. von der Direktion der administrativen Statistik, Wien 1861, 1865-1871.

18. Statistisches Jahrbuch der österreichischen Monarchie, Jg.1:1861 i 1862, Wien 1863, Jg.2, Wien 1864; Jg.3-20: 1865-1882. B. Bolognese-Leuchtenmüller bądnie podaje, że: "Übersichtstafeln zur Statistik der österreichischen Monarchie", stanowiący odrębne wydawnictwo Centralnej Komisji Statystycznej ukazujące się w Wiedniu na przestrzeni lat 1863-1884. Por.

t e j z e, "Bevölkerungsentwicklung, s.193. W rzeczywistości pod tym tytułem ukazał się pierwszy tom Statistisches Jahrbuch dla lat 1861 i 1862. O zmianach tytułów tego wydawnictwa piszą szerzej J.Bar i P.Franaszek, por. t y c h z e, Informator statystyczny do dziejów przemysłu w Galicji, s.25.

19. J.Kłeczyński, t a m z e, s.22/23.

20. Karl Theodor von Inama-Sternegg, ur.20 stycznia 1843 r., zm. 28 listopada 1908 r., dyrektor Statystyki Administracyjnej w latach 1881-1884, prezydent Centralnej Komisji Statystycznej w latach 1884-1905. Szerzej na temat jego reformatorskiej działalności pisze W.Zeller, Geschichte der zentralen amtlichen Statistik..., s. 64 i nast.

21. Por. przyp.9.

22. Oesterreichische Statistik 1881-1913. Problematyka ludnościowa występuje tam w odniesieniu do poszczególnych lat w nast. tomach: R:1881, 1882-Bd. 5, H. 1, Wien 1884; R:1883-Bd. 8, H. 2, Wien 1885; R:1884-Bd.12, H. 2 Wien 1886; R:1885-Bd.13, H. 4, Wien 1887; R:1886-Bd. 18, H.1, Wien 1888; R:1887-Bd.21, H. 3, Wien 1889; R:1888-Bd.25, H. 1, Wien 1890; R:1889-Bd.28, H. 1, Wien 1891; R:1890-Bd. 31, H. 3, Wien 1892; R: 1891-Bd. 37, H. 1, Wien 1892; R:1892-Bd. 38, H. 3, Wien 1895; R:1893, 1894-Bd. 46, H. 2, Wien 1896; R:1895-Bd. 49, H. 2, Wien 1898; R:1896-Bd. 52, H. 2, Wien 1899; R: 1897-Bd. 54, H. 1, Wien 1900; R:1898-Bd. 55, H. 3, Wien 1902; R:1899-Bd. 62, H. 3, Wien 1902; R:1900-Bd. 67, H. 1, Wien 1902; R:1901-Bd. 72, H. 1, Wien 1904; R:1902-Bd.73, H. 3, Wien 1904; R:1903-Bd. 79, H.1, Wien 1906; R:1904-Bd. 84, H. 1, Wien 1908; R:1905-Bd. 84, H. 3, Wien 1908; R:1906-Bd. 86, H. 1, Wien 1908; R:1907-Bd. 88, H. 1, Wien 1910; R:1908, 1909-Bd. 88, H. 3, Wien 1911; R:1910-Bd. 92, H. 1, Wien 1912; R:1911-NF Bd. 8, H. 1, Wien 1913; R:1912-brak danych; R:1913-NF Bd. 14, H.1, Wien 1918.

23. Österreichisches Statistisches Handbuch der im Reichsrate vertretenen Königreiche und Ländern, Wien 1883-1918. Dodatek w tym miejscu należy, że jakkolwiek oba roczniki, tj. "Statistisches Jahrbuch" oraz wymieniony tu "Oesterreichisches Statistisches Handbuch", przeznaczone były w zasadzie do publikacji bieżącej statystyki, to jednak w poszczególnych numerach zawierały sumaryczne wyniki spisów ludności.

24. Szerzej na ten temat piszą J.Bar i P. Franaszek, por. t y c h z e, Informator statystyczny ..., s. 37-42.

25. Statistische Monatschrift, R:1856-1875-Bd. 4, Wien 1878, s. 366; R:1873 i 1874-Bd. 1, Wien 1875, s.134, 531; R:1875 i 1876-Bd. 3, Wien 1877, s. 128, 228; R: 1877-Bd. 4, Wien 1878, s.44; R:1877 i 1878-Bd. 5, Wien 1879, s. 9, 324; R: 1879-Bd. 6, Wien 1880, s. 25, 312, Bd. 7, Wien 1881, s. 23; R:1880-Bd. 7, Wien 1881, s.321, Bd. 8, Wien 1882, s.23; R:1881-Bd. 8, Wien 1882, s. 344; R: 1882-Bd. 9, s. 23; R:1883-Bd. 10, Wien 1884, s. 19, 355; R:1884-Bd. 11, Wien 1885, s.24, 363; R:1885-Bd.12, Wien 1886, s. 173, 473; R:1887-Bd. 14, Wien 1888, s. 96, 352; R: 1888-Bd. 15, Wien 1889, s. 53, 373; R:1889-Bd. 16, Wien 1890, s.20, 332; R:1890-Bd. 17, Wien 1891, s. 644; R:1891-Bd. 18, Wien 1892, s. 582; R:1892-Bd. 20, Wien 1894, s. 14; R:1893-Bd. 21, Wien 1895, s. 104; R:1894-NF. Bd. 1, Wien 1896, s. 34; R:1895-, NF. Bd. 1, Wien 1896, s. 114; R:1896-NF. Bd. 2, Wien 1897, s. 204, 384, 517, 689; R:1897-NF. Bd. 3, Wien 1898, s. 61, 478, 605; R:1898-NF. Bd. 4, Wien 1899, s. 144, 233, 373, 614; R:1899-NF. Bd. 5, Wien 1900, s. 120, 450; R:1900-, NF. Bd. 6, Wien 1901, s. 262; R:1901-NF. Bd. 7, Wien 1902, s. 779; R:1902-NF. Bd. 9, Wien 1904, s. 104; R:1903-NF. Bd. 10, Brünn 1905, s. 121; R:1904-NF. Bd. 11, Brünn 1906, s. 138; R:1905-NF. Bd. 12, Brünn

1907, s.168; R:1906-NF. Bd. 13, Brünn 1908, s. 144; R:1907-NF. Bd. 13, Brünn 1908, s. 695; R:1908-NF. Bd. 15, Brünn 1910, s. 145; R:1909-NF. Bd. 15, Brünn 1910, s. 788; R:1910-NF. Bd. 16, Brünn 1911, s. 667; R:1911-NF. Bd. 17, Brünn 1912, s.700; R:1912-NF. Bd. 20, Brünn 1915, s. 268.

26. Por. przegląd liczbowy emigracji z Cislitawii wg. poszczególnych lat /w: / Statistische Monatschrift, R:1870-1875-Bd. 2, Wien 1876, s.571; R:1876-Bd.3, Wien 1877, s. 523; R:1877-Bd. 5, Wien 1879, s. 27; R:1878-Bd. 6, Wien 1880, s. 32; R:1879-Bd. 7, Wien 1881, s. 129; R:1880-Bd. 8, Wien 1882, s. 138; R:1881-Bd. 8, Wien 1882, s. 595; R:1882-Bd. 10, Wien 1884, s. 141; R:1883-Bd. 11, Wien 1885, s. 40; R:1884-Bd. 12, Wien 1886, s. 34; R:1885-Bd.13, Wien 1887, s. 132; R:1886-Bd. 14, Wien 1888, s. 39; R:1887 i 1888-Bd. 16, Wien 1890, s. 149; R:1889 i 1890-Bd. 18, Wien 1892, s. 1; R:1891-Bd. 19, Wien 1893, s. 379; R: 1892-1895-NF. Bd. 2, Wien 1897, s. 580; R:1896-1898-NF. Bd. 5, Wien 1900, s.72; R:1899-1901-NF. Bd. 8, Wien 1903, s.496; R:1902 i 1903-NF. Bd. 10, Wien 1905, s. 344; R:1904 i 1905-NF. Bd. 11, Brünn 1906, s.495; R:1906 i 1907-NF. Bd. 14, Brünn 1909, s.239; R:1908 i 1909-NF. Bd. 15, Brünn 1910, s. 721.

27. Przykładowo jedynie wymienić tutaj świetną monografię Problemu emigracji z Cislitawii. Por. K. Ritter v. English, Die oesterreichische Auswanderungsstatistik, /w: /, Statistische Monatschrift, Bd. 39, Brunn 1913, s. 65-167.

28. J. Kleczyński, Organizacja statystyki w Austrii, s.33

29. Szerzej na temat jego rozwoju piszą J.Bar i P. Franaszek, por. t y c h z e, Informator statystyczny..., s. 17-19.

30. J. Kleczyński, t a m z e, s.34.

31. J. Kleczyński, t a m z e, s.34.

32. Rocznik (Podręcznik) Statystyki Galicji, R:I (1886), Lwów 1887; R:II (1887 i 1888), Lwów 1889; R:III (1889-1891), Lwów 1891; R:IV (1892 i 1893), Lwów 1893; R:V (1894-1897), Lwów 1898; R:VI, Lwów 1900; R:VII, Lwów 1903; R:VIII, Lwów 1908; R:IX, Lwów 1913. Szerzej na temat tego wydawnictwa piszą J.Bar i P. Franaszek, por. t y c h z e, Informator statystyczny..., s.47-49 oraz A. Burzyński, t e g o ż, Informator statystyczny..., s.43 i 44.

33. T.Rutowski, Wstęp do: Rocznik Statystyki Galicji, R:I (1886), s.2.

34. Szerzej na ten temat piszą: J.Kleczyński, Miejskie biura statystyczne, Kraków 1884; J.Bar, P. Franaszek, Informator statystyczny, s.20-24; H. Madurowicz-Urbańska, Józef Kleczyński i "Statystyka Miasta Krakowa", (w:) Księga pamiątkowa ku czci profesor Janiny Bieniarzówny, /praca w druku/; t e j z e, Lwów i Lwowianie 1873-1939. Postępie do "Wiadomości statystycznych o mieście Lwowie", (w:) Księga pamiątkowa ku czci profesor Karoliny Lanckorońskiej, /praca w druku/.

35. Wiadomości statystyczne o mieście Lwowie, T. I-XVIII, Lwów 1874-1918, wydawnictwo kontynuowano do roku 1939; Statystyka miasta Krakowa, z.1-12, Kraków 1887-1912.

36. Na walory obu wydawnictw miejskich biur statystycznych w Galicji zwracali uwagę J. Bar, P. Franaszek, H. Madurowicz-Urbańska, por. przypis 34. Są one przedmiotem prac badawczych prowadzonych w Zakładzie Historii Społeczno-Gospodarczej i Statystyki IH UJ pod kierunkiem prof. H. Madurowicz-Urbańskiej.

37. Por. Wiadomości statystyczne o stosunkach krajowych, T.I-XXVI, Lwów 1874-1914/1918. Przykładowo jedynie można tu zwrócić uwagę czytelnika na doskonałe studium J. Buzka, Rozsiedlenie ludności Galicji wg. wyznania i języka, t a m z e, T. XXI, z.2, R: 1909. "Wiadomości" publikowały wstępne szacunki wyników powszechnych spisów ludności ordniac je wcześniej niż oficjalne urzędowe publikacje austriackie. Por. kolejno wyniki spisów z 1890, 1900 i 1910, t a m z e, T.I, z.2, R: 1881; T. XV, z. 1, R: 1891; T. 19, z. 2, R: 1901; T. XXIV, z. 1, R: 1911.

38. Por. Tafeln zur oesterreichischen Monarchie; Statistische Übersichten über die Bevölkerung und den Viehstand von Österreich nach der Zählung vom 31 October 1857; Bevölkerung und Viehstand der im Reichsrat vertretenen Königreiche und Länder, dann der Militargenze. Nach der Zählung vom 31 Dezember 1869; Die Ergebnisse der Volkszählung und der mit derselben verbundenen Zählung der hauslichen Nutztiere vom 31 Dezember 1880 in der in Reichsrate vertretenen Königreichen und Ländern, (w:) Österreichische Statistik, Wien, 1882; Die Ergebnisse der Volkszählung vom 31 Dezember 1890 in dem Reichsrate vertretenen Königreiche und Ländern, (w:), T a m z e, Wien 1892; Die Ergebnisse der Volkszählung vom 31 Dezember 1900 in dem Reichsrate vertretenen Königreichen und Landern, (w:) T a m z e, Wien 1902; Die Ergebnisse der Volkszählung vom 31 Dezember 1910 in dem Reichsrate vertretenen Königreichen und Landern (w:) T a m z e, Wien 1912.

39. Por. Statistische Übersichten über die Bevölkerung und den Viehstand von Oesterreich nach der Zählung vom 31 October 1857; Por. też to samo, Bevölkerung und Viehstand von Ost-und West-Galizien nach der Zählung vom 31 October 1857, Wien 1859. Przyjęto tam następującą klasyfikację wyznań (podajemy w brzmieniu niemieckim z polskim tłumaczeniem w nawiasie): (a) katolisch (katolickie), (a.1) lateinisch (rzymsko-katolickie), (a.2) griechisch (grecko-katolickie), (a.3) armenisch (ormiańsko-katolickie); (b) nicht unirt (nieunijne), (b.1) griechisch (prawosławne), (b.2) armenisch (ormiańskie monofizyckie), (c) evangelisch (ewangelickie), (c.1) lutherisch (luterańskie), (c.2) reformirt (reformowane), (d) unitarier (unitariańskie), (e) Israeliten (wyznanie Mojżeszowe), (f) Sonstige Glaubensgenossen (wyznawcy pozostałych wyznań). Prof. J. Małeckiemu dziękuje

za uwagi, które pomogły w przekładzie kategorii źródłowych. Odpowiedzialnym za przekład jest wyłącznie autor.

40. Por. Bevölkerung und Viehstand der im Reichsrate vertretenen Königreiche und Länder, dann der Militargenze. Nach der Zählung vom 31 Dezember 1869; Por. też to samo, Bevölkerung und Viehstand von Galizien nach der Zählung vom 31 Dezember 1869, wyd. k.k. Statistischen Central-Kommission, Wien 1871.

41. Instrukcja do przeprowadzenia obliczenia ludności, s.7.

42. Por. przypis 38

43. Por. przyp. 32

44. B.Bolognese Leuchtenmüller, Bevölkerungsentwicklung, Tabelle 11, s.20-23.

45. Instrukcja do przeprowadzenia i obliczenia spisu, s.7

46. Por. cz.V niniejszego informatora.

47. Rozporządzenie ministerialne z dnia 6 sierpnia 1880. nr 103, Dz. pr.p.; tu korzystam z; Instrukcja do przeprowadzenia i obliczenia spisu, s.7

48. Por. tabela 13 niniejszego informatora.

49. A. Burzyński o porównywalności spisu z roku 1869 tak pisze: "Okazało się przy tym, iż zakres zmian terytorialnych, jakie nastąpiły między poszczególnymi powiatami w okresie między spisem z 1869 r. a spisem z 1880 r., głównie w 1878r., był tak duży, iż spis z 1869 r. nie może być w przypadku analizy dynamiki /.../ skonfrontowany z natępnymi spisami", tegoż, Informator statystyczny..., s.30.

50. Nie ulegały zmianom adm. w Galicji Wschodniej powiaty: Brody, Brzezany, Brzozów, Buczacz, Cieszanów, Dobromil, Dolina, Drohobycz, Horodenka, Jaworów, Katusz, Kołomyja, Kossów, Lwów, Mościska, Nadwórna, Peczeniżyn, Podhajce, Przemyśl, Rohatyn, Rudki, Sambor, Sanok, Skarłat, Skole, Stanisławów, Stryj, Tarnopol, Tlumacz, Turka, Zbaraż, Zborów, Złoczów, Zydaczów; w Galicji Zachodniej: Biata, Bochnia, Brzesko, Dąbrowa, Gorlice, Jasto, Krosno, Limanowa, Kałcut, Mielec, Myślenice, Oświęcim, Pilzno, Podgórze, Przeworsk, Ropczyce, Rzeszów, Strzyżów, Tarnów, Wadowice, Wieliczka, Żywiec; por.A.Burzyński, Tamże, s.31, mapa 1, s. 29.

51. Instrukcja do przeprowadzenia obliczenia ludności według ustawy z dnia 29 marca 1869 L. 67 D.P.P. i ministerialnego reksryptu z dnia 6 sierpnia 1880 L. 103 D.P.P. wydana staraniem Namiestnictwa, Lwów 1880, s.5

52. Do tego spisu kategorię ludności uwzględnianą w tzw. spisach konspiracyjnych była ludność zamieszkała, określana w dzisiejszej terminologii demograficznej jako "ludność de iure". Tytułem ciekawostki można tu podać, iż przed petentem z 1770 r. spisywano również ludność obecną, określaną przez źródła jako "ortsanwesende Bövelkerung", por. Ch. Durdik, Bevölkerung-und Sozialstatistik in Oesterreich im 18. und 19.Jahrhundert, s.228.

53. Instrukcja do przeprowadzenia..., s.5, Ludność wojskowa jest przedmiotem odrębnego informatora statystycznego opracowanego w Zakładzie Historii Społeczno-Gospodarczej i Statystyki pod redakcją naukową Prof. Heleny Madurowicz-Urbańskiej, por. S. Szuro, Ludność wojskowa Galicji. Informator Statystyczny do dziejów społeczno-gospodarczych Galicji, / praca w druku/.

54. Por. tabela nr 11.

55. Statistisches Jahrbuch, Jg.1-20: 1861-1882.

56. T. Gęsowski, Ludność miejska Galicji w dobie autonomicznej, Kraków 1978, praca doktorska pisana w Instytucie Historii UJ, /maszynopis/; A. Jelonek, Ludność miast i osiedli typu miejskiego na ziemiach polskich od 1810 do 1910 r. Dokumentacja Geograficzna, Warszawa 1967; H. Madurowicz-Urbańska, Struktura wielkości miast i osiedli typu miejskiego w Wielkim Księstwie Poznańskim, Królestwie Polskim i Galicji w drugiej połowie XIX w. (do 1910) w: Badania nad historią gospodarczą-połeczną w Polsce, Problemy i metody. Warszawa 1978, s. 171-181; B. Bolognese Leuchtenmuller, Bevölkerungsentwicklung, Tabelle 14, 15, s. 40-69.

57. Zdajemy sobie przy tym sprawę, iż w pełni homogeniczna klasyfikacja z przyczyn merytorycznych jest tu niemożliwa i tak samo jak podważono klasyfikację "Rocznika", można podważyć z kolei nasze rozwiązanie stojąc na stanowisku, że obrządek ormiańsko-katolicki bardziej jest zbliżony do obrządku rzymsko-katolickiego niż grecko-katolickiego. Klasyfikacja, która tu przedstawiono jest również uzasadniona z punktu widzenia statystycznego. Te względy zdecydowały głównie o wyłączeniu z bardziej szczegółowych rozważań (wg. powiatów politycznych) nielicznych w Galicji starokatolików i lipowanerców.

58. Bardzo wiele, jeśli chodzi o wierne oddanie stosunków narodowościowych panujących w poszczególnych okręgach spisowych zależało od komisarzy spisowych. Badający tę sprawę w oparciu o archiwalia T. Gęsowski tak pisze o tym: "Z czasem sprawa komisarzy spisowych nabrała dużego znaczenia, przed ostatnim spiszem z 1910 r. stała się wręcz przedmiotem swoistej rozgrywki politycznej. Wiązało się to z kwestią narodowościową. Namiestnictwo starało się poprzez starostwa o przeforsowanie jak największej liczby Polaków na te stanowiska, ludność ukraińska domagała się powierzenia funkcji komisarzy na zamieszkałych przez siebie terenach Ukraińcom. Władze starały się nie dopuścić do tego za wszelką cenę, motywując najczęściej odmowę brakiem kwalifikacji kandydata. Nie znamy dokładnych wyników tej rozgrywki, wydaje się jednak, że administracja wzięła górę". Por. T e g o z, Austriackie spisy ludności, s.43.

59. Zakres informacji dotyczących struktury demograficznej w krajowych (galicyjskich) publikacjach statystycznych jest nieporównanie węższy aniżeli w państwowych wydawnictwach spisowych.

60. Por. Bevölkerung und Viehstand von Ost- und West-Galiczen nach der Zählung vom 31 October 1857, kategoria III tabeli "Einheimische Bevölkerung".

61. Oesterreichische Statistik, Wien 1912, NF, Bd.1, Heft 4.

62. Oestreichisches Statisches Handbuch, Bd.XXXI, R:1912, Wien 1913.

63. Możemy tak postąpić tym bardziej, że jak pisano ludność wojskowa Galicji jest przedmiotem oddzielnego informatora statystycznego autorstwa S. Szuro.

64. K. Ritter von English, Die oesterreichische Auswanderungsstatistik, Statistische Monatschrift, R: 1913, t. 39.

65. Z pracy tej korzysta szeroko również B. Bolognese Leuchtenmüller; por., T e j z e, Bevölkerungsentwicklung., Tab. 45, s.132.

CZĘŚĆ DRUGA

1. Wykaz wykorzystanych źródeł

Statistische Übersichten über die Bevölkerung und den Viehstand von Österreich nach der Zählung vom 31. October 1857, Wien 1859

Bevölkerung und Viehstand der im Reichsrate vertretenen Königreiche und Ländern, dann der Militärgrenze. Nach der Zählung vom 31. October 1869, 2 Bdd., Wien 1871

Die Ergebnisse der Volkszählung und der mit derselben verbundenen Zählung der hauslichen Nutztiere vom 31. Dezember 1880 in den Reichsrate vertretenen Königreiche und Ländern, (w:), Österreichische Statistik, Bd. 1, H. 1-2, Wien 1882

Die Ergebnisse der Volkszählung vom 31. Dezember 1890 in den im Reichsrate vertretenen Königreiche und Ländern, (w:), Österreichische Statistik, Bd. 32, H.1, 3, Wien 1892

Die Ergebnisse der Volkszählung vom 31. Dezember 1900 in den im Reichsrate vertretenen Königreiche und Ländern, (w:), Oesterreichische Statistik, Bd. 63, H.1-2, Wien 1902

Die Ergebnisse der Volkszählung vom 31. Dezember 1910 in dem im Reichsrate vertretenen Königreichen und Ländern, (w:), Österreichische Statistik, N.F., Bd. 1, H.1-2, Wien 1912

Rocznik (Podręcznik) Statystyki Galicji, R.I: 1886-R.V: 1894-97, Lwów 1887-1898, t.VI-IX, Lwów 1900-1913

Statistische Handbuchlein für die österreichische Monarchie, Bd.1, Jg. 1-8, Wien 1861-1871

Statistische Monatschrift, Bd. 39, R: 1913

Statistisches Jahrbuch der österreichischen Monarchie, Jg.1: 1861/62-Jg.20: 1881, Wien 1863-1882

Österreichisches Statistisches Handbuch der im Reichsrate vertretenen Königreiche und Ländern, Jg.1: 1882-Jg.32: 1913, Wien 1883-1914

2. Zasady konstrukcji tabel statystycznych

Zebrany i opracowany materiał statystyczny ujęto w zestawienia tabelaryczne. Tabele posiadają numercję ciągłą za wyjątkiem tych, które stanowią niezbędne uzupełnienie tablic poprzednich i zawierają ten sam materiał statystyczny inaczej jedynie pogrupowany. Dotyczy to w szczególności tablicy 12 A i B oraz 22 A i B przedstawiających strukturę wyznaniową i językową ludności Galicji. Numerację ciągłą zastosowano niezależnie od poszczególnych części informatoła zawierających liczbową charakterystykę odmiennych rodzajów zjawisk demograficznych.

Układ tablic w obrębie poszczególnych części oparto na zasadzie prezentowania kolejno zgadnień i ujęć bardziej ogólnych a w następnej kolejności bardziej szczegółowych z punktu widzenia kryterium przedmiotowego jak też terytorialnego zakresu danych. W tych ostatnich, chcąc ułatwić czytelnikowi ewentualną weryfikację danych przyjęto zasadę zachowania kolejności przedstawiania poszczególnych zjawisk i regionów w źródle. Stąd też np. w przypadku struktury ludności wg wieku i płci zawsze dane dotyczące mężczyzn poprzedzają dane odnoszące się do kobiet, zaś w analizie zjawisk na poziomie powiatów politycznych Galicja Wschodnia poprzedza Galicję Zachodnią.

Zgodnie z powszechnie przyjętym zwyczajem, każda tablica posiada stosowny opis bibliograficzny. Przyjęto tu zasadę podawania tytułu wydawnictwa w skrócie (pełny tytuł znajdzie czytelnik w wykazie źródeł), tomu kolejnego i zeszytu serii wydawniczej, oraz roku, którego zawarte w nim dane dotyczą.

Niezależnie od tego większość tablic posiada komentarze zawarte w uwagach. Treść komentarzy powinna w założeniu przyjętym przez autora zezwolić na pełną i krytyczną analizę danych statystycznych w koniecznych wypadkach odsyłając do wyjaśnień zawartych we wstępie.

Pewnego wytłumaczenia wymaga dla specjalisty nie będącego historykiem podawanie samych danych statystycznych z tak dużym stopniem dokładności. Otoż wydawnictwo niniejsze jest publikacją źródłową. Fakt ten zobowiązuje autora do maksymalnie wiernego oddania charakteru informacji źródłowych. Przyjęcie takiej zasady umożliwi czytelnikowi swobodne operowanie danymi na takim poziomie przybliżenia, jaki uzna on za stosowny z punktu widzenia celu swojej pracy.

3. Wykaz skrótów stosowanych w tabelach statystycznych

adm.	-	administracyjny
Bd.	-	Band
bezw.	-	bezwyznaniowcy
c.d.	-	ciąg dalszy
gęst.	-	gęstość
H.	-	Heft
ImS	-	Stopa wzrostu liczby ludności w okresach między spisowych
In. wyzn.	-	Inne wyznania
Irs	-	Srednioroczna stopa wzrostu liczby ludności
j.(polski)	-	język polski
Jg.	-	Jahrgang
jęz.	-	język
l.ludn.	-	liczba ludności
ludn.	-	ludność
m.	-	miasto
N.F.	-	Neue Folge
nr	-	numer
Os.	-	osoby
P.	-	powiat
Podr.St.Gal.	-	Podręcznik Statystyki Galicji
pow.	-	powierzchnia
poz.	-	pozycja
pw.	-	powyżej
R.	-	rocznik
Roczn.St.Gal.	-	Rocznik Statystyki Galicji
Rzym.-Kat.	-	Rzymscy Katolicy
s.	-	strona
t.	-	tom
(t > \	-	termin źródłowy
tab.	-	tablica
w. niezn.	-	wiek nieznany
wg	-	według
Wyzn. Mojż.	-	Wyznanie Mojżeszowe
v.	-	von
zaludn.	-	zaludnienia
zob.	-	zobacz
(60) i >	-	(60) lat i więcej
< (14)	-	mniej niż (14) lat
-	-	zjawisko nie wystąpiło
*	-	dane nieporównywalne

I. LICZBA LUDNOŚCI I GĘSTOŚĆ ZALUDNIENIA GALICJI

Tabela 1

Liczba ludności i gęstość zaludnienia Galicji
w latach 1776-1910

Rok	L i c z b a l u d n.			Pow. (w km 2)	Gęst. zaludn (os/km2)
	ogółem	męskiej	żeńskej		
1	2	3	4	5	6
1776	2628483	1295211	1333272	82698,07 ^a	32,78
1780	2778819	1400121	1378698	82698,07	33,60
1807	3574410	1756930	1817480	82698,07	43,22
1827	4073385	2020952	2090658	77308,19 ^b	52,69
1830	4144212	2021789	2122423	77308,19	53,61
1834	4038101	1954009	2084092	77308,19	52,23
1837	4204303	2041731	2162572	77308,19	54,38
1840	4384903	2135747	2249156	77308,19	56,72
1843	4538691	2210978	2327713	77308,19	58,71
1846	4734427	2314596	2419831	77308,19	61,24
1850	4555477	2198477	2357000	78496,99 ^c	58,03
1857	4597470	2228047	2369423	78496,99	58,57
1869	5444689	2687191	2757498	78496,99	69,36
1880	5958907	2923837	3024312	78496,99	75,91
1890	6607816	3260433	3347383	78496,99	84,18
1900	7315939	3618933	3697006	78496,99	93,20
1910	8025675	3938315	4087360	78496,99	102,24

Ź r ó d ł o:

- Statistische Übersichten, 1857;
 Bevölkerung und Viehstand, 1869;
 Oesterreichische Statistik, Bd.1, H.1: 1880;
 Oesterreichische Statistik, Bd.32, H.1: 1890;
 Oesterreichische Statistik, Bd.63, H.1: 1900;
 Oesterreichische Statistik, N.F., Bd.1, H.1: 1910;
 Rocznik Statystyki Galicji, R.I:1886.

U w a g a:

- a - 1776-1807 Galicja z cyrkułem zamojskim.
 b - 1827-1846 Galicja bez Wolnego Miasta Krakowa.
 c - 1850-1910 Galicja z Wolnym Miastem Krakowem.
 - 1776-1857 ludność zamieszkała, zob. Wstęp.
 - 1869-1910 ludność obecna, zob. Wstęp.

Tabela 2

Stopa wzrostu dla okresów międzyspisywanych (Ims) oraz szacunkowa średnioroczna stopa wzrostu (Irs) ludności Galicji w latach 1776-1910 (w %)

Lata spisowe	Ludn. ogółem		Ludn. męska		Ludn. żeńska	
	Ims	Irs	Ims	Irs	Ims	Irs
1	2	3	4	5	6	7
1776-1780	5,72	1,43	8,10	2,02	3,41	0,85
1780-1807	28,63	1,06	25,48	0,94	31,83	1,18
1807-1827	13,96	0,69	15,03	0,75	15,03	0,75
1827-1830	1,74	0,58	0,04	0,01	1,52	0,51
1830-1834	-2,56	-0,64	-3,35	-0,84	-1,81	-0,45
1834-1837	4,12	1,37	4,49	1,50	3,77	1,26
1837-1840	4,29	1,43	4,60	1,53	4,00	1,00
1840-1843	3,51	1,17	3,52	1,17	3,49	1,16
1843-1846	4,31	1,44	4,69	1,56	3,96	1,32
1846-1850	-3,78	-0,94	-5,02	-1,25	-2,60	0,65
1820-1857	0,92	0,13	1,34	0,19	0,53	0,08
1857-1869	18,43	1,53	20,61	1,72	16,38	1,36
1869-1880	9,44	0,86	8,81	0,80	9,68	0,88
1880-1890	10,71	1,07	11,51	1,15	10,68	1,07
1890-1900	10,72	1,07	10,99	1,10	10,44	1,04
1900-1910	9,70	0,97	8,82	0,88	10,56	1,06

ź r ó d ł o: Obliczenia własne na podstawie tabl. nr: 1

Tabela 3A

Stopa wzrostu dla okresów międzypisowych (Ims) oraz szacunkowa średnioroczna stopa wzrostu (Irs) ludności Galicji Wschodniej w latach 1857-1910 (w %)

Lata spisowe	Ludn. ogółem		Ludn. męska		Ludn. żeńska	
	Ims	Irs	Ims	Irs	Ims	Irs
1	2	3	4	5	6	7
1857-1869	14,52	1,21	*	*	*	*
1869-1880	11,44	1,14	11,71	1,71	11,17	1,12
1880-1890	12,05	1,20	12,51	1,25	11,60	1,16
1890-1900	11,70	1,17	12,06	1,21	11,34	1,13
1900-1910	10,89	1,09	9,59	0,96	12,18	1,22

Tabela 3B

Stopa wzrostu dla okresów międzypisowych (Ims) oraz szacunkowa średnioroczna stopa wzrostu (Irs) ludności Galicji Zachodniej w latach 1857-1910 (w %)

Lata spisowe	Ludn. ogółem		Ludn. męska		Ludn. żeńska	
	Ims	Irs	Ims	Irs	Ims	Irs
1	2	3	4	5	6	7
1857-1869	24,18	2,01	*	*	*	*
1869-1880	7,44	0,74	7,78	0,78	7,11	0,71
1880-1890	8,77	0,88	8,50	0,85	8,94	0,89
1890-1900	8,79	0,88	13,01	1,30	8,62	0,86
1900-1910	7,52	0,75	3,46	0,35	7,82	0,78

Źródło: Obliczenia własne na podstawie tabl. nr: 5-10

Tabela 4

Zmiany liczby ludności Galicji na tle innych krajów
Cisłitawii w latach 1869-1910
(Jednopodstawowy wskaźnik dynamiki w %)

Kraje	1869	1880	1890	1900	1910
1	2	3	4	5	6
Dolna Austria	100,00	117,07	133,71	155,75	177,41
Górna Austria	100,00	103,13	106,69	110,00	115,81
Salzburg	100,00	106,80	113,29	125,86	140,20
Styria	100,00	106,65	112,72	119,20	126,90
Karyntia	100,00	103,27	106,90	108,77	117,32
Kraina	100,00	103,28	106,99	108,97	112,79
Istria	100,00	107,89	115,80	125,98	148,83
Tyrol i Vorarlberg	100,00	103,02	104,85	110,85	123,28
Czechy	100,00	108,18	113,67	122,92	131,69
Morawy	100,00	106,75	112,87	120,84	131,97
Śląsk	100,00	110,15	117,98	132,54	147,45
Galicja	100,00	109,44	121,36	134,37	147,40
Rukowina	100,00	111,35	125,94	142,22	155,84
Dalmacja	100,00	104,20	115,42	129,94	141,30

ź r o d Ń o :

Obliczenia własne na podstawie danych
B. Bolognese-Leuchtenmüller,
Bevolkerungsentwicklung und
Berufstruktur..., tabl.3

U w a g a :

Ludność obecna, zob. Wstęp.

Tabela 5

Liczba ludności Galicji Wschodniej i Zachodniej
na podstawie spisu z roku 1857
wg powiatów politycznych

Nazwa powiatu	Ludność krajowa			Ludność	Ludność
	męska	żeńska	ogółem	obca	ogółem
1	2	3	4	5	6
Galicja Wschodnia	1421365	1498379	2919744	93105	3012849
Lwów m.	23970	28309	52279	18105	70384
Brzeżany	111282	117798	229080	4005	233085
Czortków	134588	136431	271019	4830	275849
Kołomyja	137291	140038	277329	8543	285872
Lwów pow.	54716	59654	114370	3256	117626
Przemysł	111234	119895	231129	8418	239547
Sambor	121282	131879	253161	4128	257289
Sanok	109828	118570	228398	4353	232751
Stanisławów	141809	144931	286740	12284	299024
Stryj	115854	121730	237584	6325	243909
Tarnopol	116226	120654	236880	9235	246115
Złoczów	131449	137889	269338	4699	274037
Zółkiew	111836	120601	232437	4924	237361
Galicja Zachodnia	724372	809785	1534157	50464	1584621
Kraków m.	15471	17111	33182	7904	41086
Bochnia	98434	109027	207461	7139	214600
Jasto	94438	105990	200428	3602	204030
Kraków pow.	44450	48852	93302	4724	98026
Rzeszów	134202	147127	281329	5507	286836
Nowy Sącz	95816	107009	202825	5093	207918
Tarnobrzeg	115705	128834	244539	8579	253118
Wadowice	125856	145235	271091	7916	279007

Źródło: Statistische Übersichten, 1857

U w a g a: - Ludność zamieszkała, zob. Wstęp.
- Powiaty polityczne wg aktualnego podziału adm.

Tabela 6

Liczba ludności i gęstość zaludnienia Galicji Wschodniej
i Galicji Zachodniej na podstawie spisu z roku 1869
wg powiatów politycznych

Nazwa powiatu	L u d n o ś ć			Gęstość zaludn. w os./km ²
	męska	żeńska	ogółem	
1	2	3	4	5
Galicja Wschodnia	1706268	1743929	3450197	62
Lwów m.	42295	44814	87109	2703
Bircza	25665	26657	52322	61
Bóbrka	27858	28703	56561	57
Bohorodczany	25597	26295	51892	55
Borszczów	36311	36351	72662	97
Brody	58313	58449	116762	63
Brzeżany	34506	34778	69284	62
Brzozów	30172	32448	62620	87
Buczacz	41606	42114	83720	77
Cieszanów	31448	32369	63817	56
Czortków	29490	30339	59829	99
Dolina	35526	36062	71588	28
Drohobycz	47439	48381	95820	68
Gródek	26663	27228	53891	68
Horodenka	33419	33430	66849	80
Husiatyn	33855	34221	68076	70
Jarostaw	44568	46243	90811	63
Jaworów	30759	32061	62820	68
Kałuż	31598	32225	63823	57
Kamionka Strumitowa	37446	37635	75081	49
Kołomyja	48877	50482	99359	82
Kossów	31011	32449	63460	31
Lwów pow.	44339	45918	90257	77
Lesko	34802	35071	69873	37
Mościska	29918	30651	60569	75
Nadworna	27039	27701	54740	28
Podhajce	30511	30812	61323	67
Przemysł	42272	43532	85804	87
Przemysłany	28360	29331	57691	60

Tabela 6 c.d.

Nazwa powiatu	L u d n o ś ć			Gęstość zaludn.
	męska	żeńska	ogółem	w os./km ²
1	2	3	4	5
Rawa Ruska	37465	39105	76570	54
Rohatyn	38537	39289	77826	69
Rudki	27937	28642	56579	76
Sambor	40049	41210	81259	82
Sanok	38738	39874	78612	62
Skarż	30832	31908	62740	75
Sniatyn	31786	32047	63833	106
Sokal	34692	35307	69999	55
Stanisławów	35869	36345	72214	92
Stare Miasto	20898	21064	41962	54
Stryj	37034	37518	74552	40
Tarnopol	45494	46612	92106	85
Tumacz	41563	41704	83267	81
Trembowła	20925	21525	42450	79
Turka	26832	26765	53597	37
Zaleszczyki	37188	36942	74130	88
Zbaraż	25303	25893	51196	60
Złoczów	52834	52879	105713	61
Zółkiew	32079	33420	65499	53
Zydaczów	28548	29130	57678	63
Galicja				
Zachodnia	954252	1013569	1967823	87
Kraków m.	23578	26257	49835	3764
Biała	38912	42752	81664	124
Bochnia	44382	46451	90833	112
Brzesko	40138	42663	82801	100
Chrzanów	32363	33811	66174	93
Dąbrowa	27655	28845	56500	91
Gorlice	31790	33669	65459	76
Grybów	19745	21169	40914	69
Jasto	36248	38909	75157	96
Kolbuszowa	31336	32699	64035	73
Kraków pow.	26664	28196	54860	103
Krosno	37499	40012	77511	82

Tabela 6 c.d.

Nazwa powiatu	L u d n o ś ć			Gęstość zaludn.
	męska	żeńska	ogółem	w os./km ²
1	2	3	4	5
Kańczut	51169	53195	104364	91
Limanowa	31031	32700	63731	67
Mielec	28073	29001	57074	68
Myślenice	37220	40994	78214	69
Nowy Targ	28109	29310	57419	51
Nowy Sącz	48015	50700	98715	74
Nisko	28141	29034	57175	57
Pilzno	32466	34706	67172	79
Ropczyce	26907	28586	55493	73
Rzeszów	53477	56431	109908	88
Tarnobrzeg	29023	30216	59239	64
Tarnów	43989	46298	90287	114
Wadowice	42136	46380	88516	97
Wieliczka	45404	48614	94018	129
Zywiec	38782	41971	80753	73

z r ó d ł o:

Bevöklering und Viehstand, 1869;
 Statistisches Jahrbuch, Jg.10: 1871; Jg.11: 1872.

U w a g a :

- Gęstość zaludnienia i sumaryczne dane dla Galicji
 Wschodniej i Zachodniej - obliczenia własne.
- Ludność obecna, zob. Wstęp.
- Powiaty polityczne wg aktualnego podziału adm.

Liczba ludności i gęstość zaludnienia Galicji Wschodniej
i Galicji Zachodniej na podstawie spisu z roku 1880
wg powiatów politycznych

Nazwa powiatu	L u d n o ś ć			Gęstość zaludn. w os./km ²
	męska	żeńska	ogółem	
1	2	3	4	5
Galicja Wschodnia	1906085	1938690	3844775	69
Lwów m.	55376	54370	109746	3466
Bobrka	30103	31080	61183	69
Bohorodczany	24773	25141	49914	56
Borszczów	48770	49165	97935	96
Brody	63858	65832	129690	64
Brzezany	40583	40525	81108	69
Brzozów	34155	37234	71389	98
Buczacz	51530	51695	103225	85
Cieszanów	33676	34526	68202	57
Czortków	28243	29014	57257	82
Dobromil	28941	29612	58553	63
Dolina	39112	39721	78833	31
Drohobycz	54879	56022	110901	75
Gródek	30469	31050	61519	69
Horodenka	38602	38347	76949	88
Husiatyn	38405	39386	77791	89
Jarosław	50979	52302	103281	77
Jaworów	32391	33074	65465	69
Kałuż	32289	32800	65089	57
Kamionka Strumiłowa	43497	44056	87553	58
Kotomyja	54483	55608	110091	94
Kossów	34140	35380	69520	36
Lesko	36975	37143	74118	40
Lwów pow.	48395	50066	98461	79
Mościska	33800	34390	68190	89
Nadwórna	29908	30132	60040	31
Podhajce	35675	36109	71784	68
Przemysł	44671	45063	89734	99
Przemysłany	30482	31509	61991	67

Tabela 7 c.d.

Nazwa powiatu	L u d n o ś ć			Gęstość zaludn. w os./km ²
	miejska	wiejska	ogółem	
1	2	3	4	5
Rawa Ruska	41984	43303	85287	61
Rohatyn	42060	43072	85132	72
Rudki	29100	29757	58857	84
Sambor	39510	39706	79216	86
Sanok	43139	43814	86953	70
Skarżat	36146	37546	73692	85
Sniatyn	33837	34356	68193	113
Sokal	39606	40788	80394	60
Stanisławów	42936	43764	86700	103
Stare Miasto	22270	22688	44958	62
Stryj	40758	40435	81193	42
Tarnopol	53940	54730	108670	93
Tłumacz	40097	39930	80027	90
Trembowła	31432	31803	63235	91
Turka	28006	27949	55955	39
Zaleszczyki	33233	33124	66357	92
Zbaraz	29543	30326	59869	77
Złoczów	63368	63509	126877	74
Zółkiew	35472	36392	71864	60
Zydaczów	30488	31341	61829	65
Galicja				
Zachodnia	1028510	1085630	2114140	91
Kraków m.	33589	32506	66095	7931
Biała	40951	44993	85944	135
Bochnia	45556	48432	93988	107
Brzesko	41259	44117	85376	100
Chrzanów	35267	37439	72706	101
Dębrowa	27388	28576	55964	89
Gorlice	35979	38093	74072	81
Grybów	22025	23363	45388	78
Jasło	46785	50146	96931	91
Kolbuszowa	31814	33409	65223	75
Kraków pow.	29048	31024	60072	121
Krosno	33630	37072	70702	97

Tabela 7 c.d.

Nazwa powiatu	L u d n o ś ć			Gęstość zaludn.
	męska	żeńską	ogółem	w os./km ²
1	2	3	4	5
Karcut	58911	60331	119242	95
Limanowa	33050	34642	67692	71
Mielec	32379	33639	66218	74
Myslenice	38642	42012	80654	76
Nowy Targ	34752	35499	70251	54
Nowy Sącz	48632	50910	99542	79
Nisko	27482	28409	55891	57
Pilzno	22990	24547	47537	80
Ropczyce	34858	36379	71237	87
Rzeszów	65249	68160	133409	106
Tarnobrzeg	29058	31021	60079	63
Tarnów	46163	48664	94827	120
Wadowice	45952	49555	95507	113
Wieliczka	43537	45603	89140	137
Zywiec	43564	46886	90450	77

ź r ó d ł o:

Oesterreichische Statistik, Bd.1, H.1: 1880;
Rocznik Statystyki Galicji R.1: 1886

U w a g a:

- Gęstość zaludnienia i sumaryczne dane dla Galicji Wschodniej i Zachodniej - obliczenia własne.
- Ludność obecna, zob. Wstęp.
- Powiaty polityczne wg aktualnego podziału adm.

Tabela 8

Liczba ludności i gęstość zaludnienia Galicji Wschodniej
i Galicji Zachodniej na podstawie spisu z roku 1890
wg powiatów politycznych

Nazwa powiatu	L u d n o ś ć			Gęstość zaludn. w os./km ²
	męska	żeńską	ogółem	
1	2	3	4	5
Galicja Wschodnia	2144490	2163661	4308151	78
Lwów m.	64102	63841	127943	3999
Bóbrka	34335	35277	69612	78
Bohorodczany	28104	28101	56205	63
Borszczów	52729	54026	106755	104
Brody	64302	66405	130707	75
Brzeżany	43291	43589	86880	75
Brzozów	34984	38124	73108	107
Buczacz	56426	56744	113170	95
Cieszanów	36953	37179	74132	62
Czortków	32156	32585	64741	90
Dobromil	30334	31134	61468	69
Dolina	45634	45295	90929	36
Drohobycz	58951	59791	118742	82
Gródek	32270	32367	64637	73
Horodenka	43110	42937	86047	95
Husiatyn	44129	45248	89377	102
Jarostaw	61507	58481	119988	89
Jaworów	34153	34917	69070	73
Katusz	38687	39188	77875	66
Kamionka Strumitowa	48276	48775	97051	64
Kołomyja	65532	65541	131073	111
Kossów	38398	39369	77767	41
Lesko	42202	42683	84885	46
Lwów pow.	53833	55039	108872	86
Mneciska	35703	36285	71988	95
Nadwórna	35736	35760	71496	36
Podhajce	39469	39874	79343	75

Tabela 8 c. d.

Nazwa powiatu	L u d n o ś ć			Gęstość zaludn. w os./km ²
	męska	żeńska	ogółem	
1	2	3	4	5
Przemyśl	63572	57811	121383	121
Przemyślany	34271	34875	69146	75
Rawa Ruska	46728	48382	95110	68
Rohatyn	47126	48849	95975	83
Rudki	30811	31671	62482	89
Sambor	42667	42375	85042	90
Sanok	46602	48704	95306	77
Skarżat	41240	42807	84047	95
Sniatyn	37915	38150	76065	126
Sokal	44224	45801	90025	67
Stanisławów	53517	51891	105408	121
Stare Miasto	25092	25031	50123	69
Stryj	48035	47006	95041	49
Tarnopol	59482	60524	120006	103
Tłumacz	45257	45295	90552	104
Trembowła	35769	36054	71823	103
Turka	31413	31165	62578	43
Zaleszczyki	36026	36572	72598	101
Zbaraż	32933	33789	66722	86
Złoczów	74118	74690	148808	82
Zółkiew	40051	40885	80936	67
Zydaczów	32335	32779	65114	70
Galicja Zachodnia	1115943	1182722	2299665	99
Kraków m.	36581	38012	74593	8944
Biała	43789	48422	92211	145
Bochnia	48776	52332	101108	115
Brzesko	43585	47163	90748	106
Chrzanów	37366	40660	78026	108
Dąbrowa	31073	32474	63547	98
Gorlice	37833	41837	79670	87
Grybów	23268	25253	48521	83
Jasto	48774	53733	102507	97

Tabela 8 c.d.

Nazwa powiatu	L u d n o ś ć			Gęstość zaludn. w os./km ²
	męska	żeńska	ogółem	
1	2	3	4	5
Kolbuszowa	34580	36194	70774	82
Kraków pow.	36645	36736	73381	147
Krosno	36228	40604	76832	105
Limanowa	35917	37322	73239	76
Łańcut	64129	64402	129531	103
Mielec	34634	36662	71296	80
Myślenice	41217	44603	85820	81
Nisko	29519	30751	60270	62
Nowy Sącz	53590	56659	110249	87
Nowy Targ	36609	38291	74900	57
Pilzno	22721	24964	47685	81
Ropczyce	37088	39123	76211	92
Rzeszów	71894	74045	145939	117
Tarnobrzeg	33497	34584	68081	71
Tarnów	48103	50440	98543	128
Wadowice	50337	54385	104722	122
Wieliczka	50807	52644	103451	159
Zywiec	47383	50427	97810	85

z r ó d ł o:

Oesterreichische Statistik, Bd.32, H.1, 1890;
Rocznik Statystyki Galicji, R.IV: 1892-3, R.V: 1894-7;
Podręcznik Statystyki Galicji, T.VI, 1900

U w a g a :

- Gęstość zaludnienia i sumaryczne dane dla Galicji Wschodniej i Zachodniej - obliczenia własne.
- Podręcznik Statystyki Galicji t.VI podaje dane odmienne. Wynika to z aktualizacji danych spisu 1890 r. wg granic administracyjnych powiatów politycznych na koniec 1898 r. Patrz też wstęp, s. 10.
- Ludność obecna, zob. Wstęp.
- Powiaty polityczne wg aktualnego podziału adm.

Tabela 9

Liczba ludności i gęstość zaludnienia Galicji Wschodniej
i Galicji Zachodniej na podstawie spisu z roku 1900
wg powiatów politycznych

Nazwa powiatu	L u d n o ś ć			Gęstość zaluđn. w os./km ²
	męska	żeńska	ogółem	
1	2	3	4	5
Galicja Wschodnia	2403050	2408970	4812020	87
Lwów m.	80420	79457	159877	4996
Bóbrka	39238	40152	79390	89
Bohorodczany	30598	31067	61665	69
Borszczów	53740	55480	109220	106
Brody	68661	69509	138170	79
Przeżany	47621	47543	95164	82
Brzozów	37534	41160	78694	115
Buczacz	61720	61984	123704	104
Cieszanów	39647	39921	79568	70
Czortków	35797	36184	71981	104
Dobromil	34241	34746	38987	78
Dolina	53448	51814	105262	42
Drohobycz	67542	66514	134056	92
Gródek	35981	35501	71482	80
Horodenka	45606	45841	91447	101
Husiatyn	46070	47784	93854	107
Jarosław	69763	66810	136573	101
Jaworów	38538	39464	78002	77
Katusz	43261	43900	87161	73
Kamionka Strumiłowa	51960	52134	104094	68
Kołomyja	54562	54650	109212	136
Kossów	41644	42401	84045	44
Lesko	47080	48282	95363	52
Lwów pow.	63554	60181	125931	99
Mościska	39343	39841	79184	105
Nadwórna	39415	39701	79116	41
Peczenizyn	18311	18825	37136	98
Podhajce	43794	44241	88035	83

Tabela 9 c. d.

Nazwa powiatu	L u d n o ś ć			Gęstość zaludn. w os./km ²
	miejska	wiejska	ogółem	
1	2	3	4	5
Przemysł	75624	69251	144875	144
Przemysławany	38319	38919	77238	83
Rawa Ruska	51948	53237	105185	75
Rohatyn	53785	54631	108416	94
Rudki	34881	35559	70440	102
Sambor	48655	47560	95215	101
Sanok	50384	53206	103590	83
Skarżysko	44952	46811	91763	100
Sniatyn	41805	42555	84360	139
Sokal	49275	50880	100155	75
Stanisławów	68136	65964	134100	154
Stary Sambor	28366	28493	56859	78
Stryj	59027	57481	116508	60
Tarnopol	65465	66167	131632	113
Tłumacz	52600	53169	105769	115
Trembowla	38521	38691	77212	111
Turka	36105	34952	71057	49
Zaleszczyki	38748	38893	77641	108
Zbaraz	33252	34131	67383	91
Złoczów	81718	81298	136016	90
Zoniew	45425	44802	90227	75
Zydaczów	36921	37237	74158	79
Galicja Zachodnia	1261110	1284660	2501770	108
Kraków m.	44973	46350	91323	11415
Biała	48494	52998	101492	160
Bochnia	51130	53963	105093	120
Brzesko	47049	50296	97345	114
Chrzanów	44625	47543	92168	128
Dąbrowa	33524	35206	68730	106
Gorlice	33601	43468	83069	90
Grybów	24489	26430	50919	87

Tabela 9 c.d.

Nazwa powiatu	L u d n o ś ć			Gęstość zaludn. w os./km ²
	męska	żeńska	ogółem	
1	2	3	4	5
Jasło	40192	43602	83794	102
Kolbuszowa	36376	38067	74443	86
Kraków pow.	44190	42255	86445	173
Krosno	38894	43586	82480	113
Limanowa	37265	38715	75980	80
Kańcut	45449	47242	92691	107
Mielec	36728	38587	75315	84
Myślenice	42668	46046	88714	85
Nisko	32240	33061	65301	67
Nowy Sącz	58524	61249	119773	95
Nowy Targ	38297	40698	78995	60
Pilzno	24225	26025	50250	86
Podgórze	29619	30447	60066	254
Przeworsk	24158	24937	49095	124
Ropczyce	38267	40213	78480	98
Rzeszów	66328	67994	134322	136
Strzyżów	26871	29122	55993	107
Tarnobrzeg	36557	37531	74088	77
Tarnów	52626	54844	107470	139
Wadowice	51689	55694	107383	129
Wieliczka	29600	32322	61922	135
Zywiec	52461	56168	108629	94

z r o d ł o:

Oesterreichische Statistik, Bd.63, H.1: 1900;
Podręcznik Statystyki Galicji, t.VII, 1903; t.VIII, 1908

U w a g a:

- Gęstość zaludnienia i sumaryczne dane dla Galicji Wschodniej i Zachodniej - obliczenia własne.
- Ludność obecna, zob. Wstęp.
- Powiaty polityczne wg aktualnego podziału adm.

Tabela 10

Liczba ludności i gęstość zaludnienia Galicji Wschodniej
i Galicji Zachodniej na podstawie spisu z roku 1910
wg powiatów politycznych

Nazwa powiatu	L u d n o ś ć			Gęstość zaludn. w os./km ²
	męska	żeńską	ogółem	
1	2	3	4	5
Galicja Wschodnia	2633540	2702280	5335820	96
Lwów m.	102625	103488	206113	6441
Bóbrka	43885	44642	88527	99
Bohorodczany	34505	34958	69463	78
Borszczów	52801	56519	109320	87
Brody	71991	74225	146216	83
Brzeżany	51619	53191	104810	91
Brzozów	38345	43064	81409	119
Buczacz	67883	70414	138297	116
Cieszanów	42706	43843	86549	76
Czortków	37351	39096	76447	110
Dobromil	34956	37147	72103	83
Dolina	56436	57395	113831	46
Drohobycz	87111	84576	171687	118
Gródek	40027	39565	79592	90
Horodenka	44646	47387	92033	106
Husiatyn	46491	50400	96891	111
Jarosław	75597	74704	150301	112
Jaworów	42630	44090	86720	86
Katusz	48009	49412	97421	82
Kamionka Strumiłowa	57320	57996	115316	76
Kołomyja	60658	64192	124850	156
Kosów	42692	43113	85805	48
Lwów pow.	80578	81002	161580	125
Lesko	47194	51298	98492	54
Mościska	43368	44473	87841	116
Nadwórna	45066	45597	90663	47
Peczenizyn	22972	23822	46794	94
Podhajce	45760	47786	93546	89

Tabela 10 c.d.

Nazwa powiatu	L u d n o ś ć			Gęstość zaludn. w os./km ²
	miejska	wiejska	ogółem	
1	2	3	4	5
Przemysł	81509	78482	159991	160
Przemysłany	42526	44042	86568	94
Rawa Ruska	56288	59045	115333	82
Rohatyn	61382	63584	124966	108
Rudki	38316	38953	77269	114
Sambor	53754	53691	107445	113
Sanok	52064	56614	108678	86
Skala	46397	49609	96006	105
Skole	28156	27197	55353	44
Sniatyn	43213	45493	88706	147
Sokal	53710	55540	109250	82
Stanisławów	79627	78439	158066	182
Stary Sambor	29964	30846	60810	84
Stryj	39958	40253	80211	122
Tarnopol	70314	71824	142138	122
Tumacz	56860	59206	116066	122
Trembowla	39993	41055	81048	116
Turka	42952	42871	85823	59
Zaleszczyki	37235	39722	76957	107
Zbaraż	34572	36926	71498	97
Zborów	30119	30546	60665	95
Złoczów	58165	59199	117364	99
Zółkiew	50061	49593	99654	83
Zydaczów	41180	42159	83339	89
Galicja Zachodnia	1304780	1385080	2689860	116
Kraków m.	75367	76519	151886	4467
Biała	40935	45239	86174	186
Bochnia	55181	59220	114401	130
Brzesko	49913	54585	104498	123
Chrzanów	54357	56481	110838	154
Debrowa	33624	35495	69119	106
Gorlice	39344	42859	82203	90

Tabela 10 r.d.

Nazwa powiatu	L u d n o ś ć			Gęstość zaludn. w os./km ²
	męska	żeńska	ogółem	
1	2	3	4	5
Grybów	25509	27731	53240	91
Jasto	41713	46165	87878	107
Kolbuszowa	36028	37884	73912	85
Kraków pow.	34518	34311	68829	144
Krosno	38449	44666	83115	116
Kańcut	45223	48309	93532	108
Limanowa	39225	41938	81163	85
Mielec	37870	39348	77218	85
Myślenice	44461	48780	93241	89
Nowy Targ	38735	42032	80767	62
Nowy Sącz	64661	66705	131366	104
Nisko	34335	34859	69194	71
Oświęcim	24232	25764	49996	149
Pilzno	23500	25173	48673	85
Podgórze	31872	32511	64383	275
Przeworsk	28010	29034	57044	142
Ropczyce	39289	40881	80170	100
Rzeszów	70417	73854	144271	148
Strzyżów	28431	30118	58549	110
Tarnobrzeg	37782	39578	77360	81
Tarnów	55188	58930	114118	148
Wadowice	45846	49493	95339	143
Wieliczka	32765	34959	67724	148
Zywiec	57998	61655	119653	104

ź r o d ł o:

Oesterreichische Statistik, N.F., Bd.1, H.1: 1910;
Podrecznik Statystyki Galicji, t.IX, 1913

U w a g a:

- Gęstość zaludnienia i sumaryczne dane dla Galicji Wschodniej i Zachodniej - obliczenia własne.
- Ludność obecna, zob. Wstęp.
- Powiaty polityczne wg aktualnego podziału adm.

Tabela 11

Roczne szacunki liczby ludności Galicji w latach 1857-1910 wg państwowych i krajowych wydawnictw statystycznych

Stat.	Jahrbr.	Roczn.St.Gal.		Podr.St.Gal. t.VI		Podr.St.Gal. t.VII-IX.	
Rok	L.Ludn.	Rok	L.Ludn.	Rok	L.Ludn.	Rok	L.Ludn.
1	2	3	4	5	6	7	8
1857-	4597470	1881-	6005626	1891-	6694190	1891-	6673703
1858-	4686588	1882-	6067030	1892-	6752445	1892-	6711093
1859-	4762370	1883-	6128725	1893-	6856019	1893-	6792899
1860-	4835919	1884-	6202281	1894-	6920749	1894-	6835774
1861-	4882311	1885-	6253311	1895-	7003559	1895-	6975569
1862-	4939118	1886-	6327567	1896-	7106857	1896-	7056657
1863-	5004568	1887-	6404882			1897-	7123757
1864-	5102074	1888-	6490135			1898-	7201905
1865-	5147021	1889-	6591111			1899-	7315939
1866-	5145129	1890-	6669237			1900-	7315939
1867-	5207122	1891-	6702393			1901-	7406063
1868-	5271338	1892-	6768922			1902-	7477417
1869-	5418016	1893-	6880899			1903-	7548878
1870-	5487419	1894-	6954110			1904-	7622717
1871-	5557862					1905-	7673442
1872-	5629361					1906-	7753701
1873-	5743417					1907-	7829334
1874-	5827789					1908-	7905267
1875-	5913428					1909-	7967532
1876-	6000326					1910-	8025675
1877-	6082509						
1878-	6177998						
1879-	6268811						
1880-	5958907						

Źródło:

- Statistisches Jahrbuch, Jg.1:1861/62-Jg.20: 1881;
- Rocznik Statystyki Galicji, R.I:1866/7 - R.V: 1894-97;
- Podręcznik Statystyki Galicji, t.VI, 1900;
- Podręcznik Statystyki Galicji, t.VII, 1903-t.IX, 1913.

U w a g a:

Podręcznik Statystyki Galicji t.VII podaje dla lat 1891-1896 dane ze skorygowanym saldem migracji.

II. SKŁAD WYZNANIOWY I JEZYKOWY LUDNOSCI GALICJI

Tabela 12A

Skład wyznaniowy ludności Galicji na podstawie spisów
z lat 1857- 1910
(w liczbach bezwzględnych)

Rok	Rzym.- Katol.	Unicy	Prawosławni	E w a n i			
		Greko- Katol.	Orm.- Katol.	Prawo- sławni	Orm.- Monofiz.	Augs- burg.	Helwec- kie
1	2	3	4	5	6	7	8
1857	2072633	2077112	2309	152	98	29960	4140
1869	2509015	2315782	2102	1369	126	33992	5711
1880	2714977	2510408	1968	2200	426	36672	3518
1890	2999062	2790577	1739	1429	491	38289	4990
1900	3350512	3104103	1532	2233	119	40004	5327
1910	3731569	3379613	1392	2770	75	33209	3935

Tabela 12A c.d.

Rok	g e l i c y				Staro- katoli-	Lipo- wane-	Wyzna- nie
	Bracia Moraws.	Angli- kanske	Meno- nici	Unita- rianie	cy	rzy	Mojze- szowe
1	9	10	11	12	13	14	15
1857	-	-	-	95	-	-	448973
1869	-	-	-	43	-	-	575918
1880	-	75	712	17	64	-	686596
1890	3	63	454	5	13	3	770468
1900	-	45	383	2	69	4	811371
1910	9	42	497	6	32	17	871895

Tabela 12A (koniec)

					źródło:	
Rok	Inne wyznania Mahometanie	Inne	Bezwyznaniowcy	Razem		
1	16	17	18			
1857	-	393	-	4632866	Statistische Übersichten 1857; Bevölkerung und Viehstand 1869; Oesterreichische Statistik, Bd.1, H.2: 1880; Oesterreichische Statistik, Bd.32, H.3: 1890;	
1869	-	631	-	5444689	Oesterreichische Statistik, Bd.63, H.2: 1900; Oesterreichische Statistik, NF, Bd.1, H.2: 1910	
1890	1	1151	86	5958907	U w a g a : - Ogólna kategoryzacja autora, zob. Wstęp.	
1890	6	105	119	6607816	- 1857: ludność zamieszkała; 1869- 1910: ludność obecna, zob. Wstęp	
1900	1	15	219	7284703		
1910	7	276	326	8025675		

Tabela 12B

Skład wyznaniowy ludności Galicji na podstawie spisów
z lat 1857-1910
(w liczbach bezwzględnych)

Rok	Rzymsko- katolicy	Unicy	Prawo- sławni	Ewan- gelicy	Wyzn. Mojżesz.	In.wyzn. i bezw.
1	2	3	4	5	6	7
1857	2072633	2079421	251	31195	448973	393
1869	2509015	2317884	1495	39746	575918	631
1880	2714977	2512376	2598	40994	686596	1238
1890	2999062	2792316	1907	43804	770468	230
1900	3350512	3105635	2283	45761	811371	235
1910	3731569	3381105	2818	37698	871895	609

źródło: Patrz tab. nr:12A

U w a g a : - Kategoryzacja autora, zob. Wstęp. Nie uwzględniono w niej z racji małej liczebności starokatolików i lipowanerów.

Tabela 13

**Skład wyznaniowy ludności Galicji na podstawie spisów
z lat 1857- 1910
(w %)**

Rok	Rzymsko- katolicy	Unicy	Prawo- stawni	Ewan- gelicy	Wyzn. Mojżesz.	In.wyzn. i bezw.
1	2	3	4	5	6	7
1857	44,74	44,89	0,00	0,67	9,69	0,01
1869	46,08	42,58	0,03	0,73	10,57	0,01
1880	45,56	42,17	0,04	0,69	11,52	0,02
1890	45,39	42,26	0,03	0,67	11,65	0,00
1900	45,79	42,46	0,03	0,63	11,09	0,00
1910	46,49	42,13	0,03	0,48	10,86	0,01

Źródło: Obliczenia własne na podstawie tab. nr: 12B

Tabela 14

**Zmiany w składzie wyznaniowym ludności Galicji
na podstawie spisów z lat 1857-1910
(Jednospodstawowy wsk.dynamiki w %)**

Rok	Rzymsko- katolicy	Unicy	Prawo- stawni	Ewan- gelicy	Wyzn. Mojżesz.	In.wyzn. i bezw.
1	2	3	4	5	6	7
1857	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00
1869	121,05	111,47	595,62	127,41	128,27	160,56
1880	130,99	120,82	1035,06	131,41	152,93	315,01
1890	144,70	134,28	759,76	140,41	171,61	58,52
1900	161,65	149,35	909,56	146,69	180,72	59,80
1910	180,04	162,60	1122,71	121,85	194,20	154,96

Źródło: Obliczenia własne na podstawie tab. nr: 12B

Tabela 15

Zmiany w składzie wyznaniowym ludności Galicji
na podstawie spisów z lat 1857- 1910
(Wielopodstawowy wsk.dynamiki w %)

Rok	Rzymsko- katolicy	Unicy	Prawo- stawni	Ewan- gelicy	Wyzn. Mojżesz.	In.wyzn. i bezw.
1	2	3	4	5	6	7
1857	-	-	-	-	-	-
1869	121,05	111,47	595,62	127,41	128,27	160,56
1880	108,21	108,39	173,78	103,14	119,22	196,20
1890	110,46	111,14	73,40	106,85	112,22	18,58
1900	111,71	111,14	119,72	104,47	105,31	102,17
1910	111,37	108,87	123,43	82,38	107,46	259,15

ź r ó d ł o: Obliczenia własne na podstawie tab. nr: 12B

Tabela 16

Skład wyznaniowy ludności Galicji Wschodniej i Galicji
Zachodniej na podstawie spisu z roku 1857
wg powiatów politycznych
(w liczbach bezwzględnych)

Nazwa powiatu	Rzym Kat.	Unicy	Prawo- stawni	Ewan- gelicy	Wyzn. Mojż.	In.wyzn. i bezw.
1	2	3	4	5	6	7
Galicja Wschodnia	649231	2014931	208	23126	340819	392
Lwów m.	28026	4209	31	808	22586	2
Brzeżany	49320	160222	10	550	24720	1
Czortków	58849	183861	43	334	32824	1
Kołomyja	24139	225031	61	1302	31195	3
Lwów pow.	38837	68856	-	3992	7515	319
Przemysł	65389	148933	6	1651	21903	2

Tabela 16 c.d.

Nazwa powiatu	Rzym Kat.	Unici	Prawo- sławni	Ewan- gelicy	Wyzn. Mojż.	In.wyzn. i bezw.
1	2	3	4	5	6	7
Sambor	43578	200786	8	3779	23437	59
Sanok	98181	133588	5	911	18491	3
Stanisławów	38880	219345	14	1413	34929	2
Stryj	22505	194652	7	3832	27541	-
Tarnopol	77556	137612	8	252	26555	-
Złoczów	59182	170287	14	2963	43795	-
Zorkiew	44789	167549	1	1639	25328	-
Galicja						
Zachodnia	1423402	64890	43	8069	108154	1
Kraków m.	20909	45	28	291	12937	-
Bochnia	201820	35	3	721	11773	-
Jasło	167774	32997	-	25	11753	-
Kraków pow.	92423	4	4	30	4659	-
Rzeszów	255426	8147	3	1799	23892	-
Nowy Sącz	183269	23222	-	1846	9025	-
Tarnów	224057	30	2	1029	26244	-
Wadowice	277724	10	5	2326	7871	1

ź r o d ł o:

Statistische Ubesichten 1857

U w a g a:

- Ludność zamieszkała, zob. Wstęp.
- Powiaty poliyczne wg aktualnego podziału adm.
- Sumaryczne dane dla Galicji Wschodniej i Zachodniej-
obliczenia własne.
- Kategoryzacja autora, zob. Wstęp.

Tabela 17

**Skład wyznaniowy, ludności Galicji Wschodniej i Galicji
Zachodniej na podstawie spisu z roku 1869
wg powiatów politycznych
(w liczbach bezwzględnych)**

Nazwa powiatu	Rzym Kat.	Unicy	Prawo- stawni	Ewan- geliccy	Wyzn. Mojz.	In.wyzn. i bezw.
1	2	3	4	5	6	7
Galicja Wschodnia	753652	2239650	500	28041	428077	39
Łwów m.	46252	12544	213	1406	26694	-
Bircza	10922	36276	2	307	4815	-
Bóbrka	8698	40853	-	238	6772	-
Bohorodczany	2146	43586	20	324	5798	-
Borszczów	12524	50146	14	34	9944	-
Brody	23258	67749	4	312	25439	-
Brzezany	18331	41864	-	38	9051	-
Brzozów	51521	7694	-	12	3393	-
Buczacz	22757	49153	-	59	11751	-
Cieszanów	19395	36892	-	767	6763	-
Czortków	14855	36988	15	168	7803	-
Dolina	6759	54941	10	1587	8289	2
Drohobycz	11496	65369	12	3232	15711	-
Gródek	12820	35033	2	1541	4495	-
Horodenka	7059	52839	32	14	6905	-
Husiatyn	18183	40015	1	15	9862	-
Jarosław	39004	41513	-	168	10126	-
Jaworów	6064	50086	1	1329	5340	-
Katusz	4253	51585	-	1107	6878	-
Kamionka Stru- miłowa	17214	45857	13	2229	9769	-
Kołomyja	11673	72133	20	802	14722	9
Kossów	2797	53305	23	54	7281	-
Łwów pow.	34383	45924	-	3932	6018	-
Lesko	8379	53418	-	570	7506	-
Mościska	18942	36525	17	141	4944	-
Nadwórna	3607	44245	2	438	6448	-
Podhajce	15809	39673	5	17	5819	-
Przemysł	24297	51593	-	79	9835	-

Tabela 17 c.d.

Nazwa powiatu	Rzym. Kat.	Unici	Prawo-sławni	Ewan-gelicy	Wyzn. Mojz.	In.wyzn. i bezw.
1	2	3	4	5	6	7
Przemysławany	13413	37481	-	919	5878	-
Rawa Ruska	10977	55541	-	424	9628	-
Rohatyn	10483	57698	15	63	9567	-
Rudki	12953	38410	-	777	4439	-
Sambor	21659	52533	-	81	6986	-
Sanok	28829	43615	1	21	6146	-
Skałat	22612	31665	2	63	8389	-
Sniatyn	4293	51256	36	411	7837	-
Sokal	11770	48407	-	270	9552	-
Stanisławów	10546	49629	10	254	11747	28
Stare Miasto	3535	33914	-	76	4437	-
Stryj	6348	57945	14	1630	8615	-
Tarnopol	25857	50584	1	188	15478	-
Tłumacz	12657	61717	1	553	8339	-
Trembowła	16120	22222	-	15	4093	-
Turka	1360	47770	-	-	4467	-
Zaleszczyki	9701	53802	32	56	10539	-
Zbaraż	15152	31271	2	11	4760	-
Złoczów	25261	65099	4	455	14889	5
Zółkiew	9411	48450	-	588	7050	-
Zydaczów	7317	43051	1	237	7070	-
Galicja						
Zachodnia	1736650	74089	24	9714	147356	2
Kraków m.	31512	190	6	455	17670	2
Biała	74654	8	-	2750	4252	-
Bochnia	83583	46	-	663	6541	-
Brzesko	78029	5	1	20	4746	-
Chrzanów	60693	5	1	68	5407	-
Dąbrowa	51275	2	-	21	5202	-
Gorlice	42846	18430	-	20	4163	-
Grybów	29458	9673	-	23	1760	-
Jasto	69588	2530	-	20	3019	-
Kolbuszowa	57916	6	-	397	5716	-
Kraków pow.	53465	33	-	19	1343	-
Krosno	55020	16826	-	13	5652	-
Łańcut	88631	6713	1	310	8709	-

Tabela 17 c.d.

Nazwa powiatu	Rzym Kat.	Unicy	Prawo- stawni	Ewan- gelicy	Wyzn. Mojz.	In.wyzn. i bezw.
1	2	3	4	5	6	7
Limanowa	62084	9	1	53	1584	-
Mielec	49215	7	-	1123	6729	-
Myślenice	77033	3	-	13	1165	-
Nowy Targ	56164	9	-	8	1238	-
Nowy Sącz	72146	16677	2	1857	8033	-
Nisk	50325	1172	-	1143	4535	-
Pilzno	62051	-	-	56	5065	-
Ropczyce	51352	-	-	8	4133	-
Rzeszów	97107	1659	3	39	11100	-
Tarnobrzeg	52342	12	5	109	6771	-
Tarnów	76052	47	1	40	14147	-
Wadowice	85708	5	-	49	2754	-
Wieliczka	89102	10	2	189	4715	-
Zywiec	79294	3	1	248	1207	-

ź r ó d ł o: Bevölkerung und Viehstand 1869

- U w a g a:
- Ludność obecna, zob. Wstęp.
 - Powiaty polityczne wg aktualnego podziału adm.
 - Sumaryczne dane dla Galicji Wschodniej i Zachodniej- obliczenia własne.
 - Kategoryzacja autora, zob. Wstęp.

Tabela 18

Skład wyznaniowy ludności Galicji Wschodniej i Galicji Zachodniej na podstawie spisu z roku 1880 wg powiatów politycznych (w liczbach bezwzględnych)

Nazwa powiatu	Rzym Kat.	Unicy	Prawo- stawni	Ewan- gelicy	Wyzn. Mojz.	In.wyzn. i bezw.
1	2	3	4	5	6	7
Galicja Wschodnia	859545	2433080	2448	32672	516912	73

Tabela 18 c.d.

Nazwa powiatu	Rzym Kat.	Unici	Prawo- stawni	Ewan- gelicy	Wyzn. Mojż.	In.wyzn. i bezw.
1	2	3	4	5	6	7
Lwów m.	58602	17681	549	1913	30961	32
Bóbrka	9649	42567	265	308	8393	1
Bohorodczany	2060	40819	35	325	6675	-
Borszczów	16876	65583	8	84	15362	-
Brody	24609	76539	122	328	28090	2
Brzeżany	20943	49119	2	49	10994	1
Brzozów	56627	10202	-	4	4556	-
Buczacz	27332	60411	-	36	15446	-
Cieszanów	20374	38789	1	882	8156	-
Czortków	13039	36918	-	227	7073	-
Dobromil	11278	40944	2	579	5748	-
Dolina	8154	57486	-	2155	11037	1
Drohobycz	12519	74044	-	2374	21963	1
Gródek	13836	40547	27	1606	5495	5
Horodenka	9553	58492	11	47	8844	-
Husiatyn	19293	46183	1	26	12286	2
Jarostaw	47614	44046	78	169	11374	-
Jaworów	6421	51590	51	1444	5963	-
Katusz	4227	52073	1	1084	7704	-
Kamionka Stru- mitowa	18944	55695	-	2408	10506	-
Kołomyja	12252	77679	92	891	19177	-
Kossów	3194	57522	84	50	8670	-
Lwów pow.	38425	48079	8	3980	7969	-
Lesko	9651	55250	-	533	8684	-
Mościska	20914	41155	70	161	5890	-
Nadwórna	2819	48842	4	371	8002	2
Podhajce	18469	45858	1	17	7439	-
Przemysł	24207	54194	5	121	11207	-
Przemysłany	14740	38291	1	1216	7742	1
Rawa Ruska	11636	61270	-	483	11898	-
Rohatyn	11602	60894	5	62	12569	-
Rudki	13847	39554	-	544	4911	1
Sambor	22741	48275	1	343	7856	-
Sanok	32604	46900	18	39	7392	-
Skatów	25960	36107	3	59	11563	-
Sniatyn	4858	55637	437	450	6795	16
Sokal	14288	54065	-	283	11758	-

Tabela 18. c.d.

Nazwa Powiatu	Rzym Kat.	Unicy	Prawo- stawni	Protes- tanci	Wyzn. Mojz.	In.wyzn. i bezw.
1	2	3	4	5	6	7
Stanisławów	13277	57470	1	372	14455	1125
Stare Miasto	4325	35796	-	15	4821	1
Stryj	7357	60267	3	3141	10382	43
Tarnopol	30302	58929	185	226	19027	1
Tłumacz	12122	58905	-	581	8419	-
Trembowła	22747	32857	330	14	7286	1
Turka	1305	49049	-	3	5598	-
Zaleszczyki	8540	47651	30	33	10101	2
Zbaraż	16265	37676	3	11	5914	-
Złoczów	39594	67625	11	437	19208	2
Zótkiew	10872	52189	2	600	8076	125
Zydaczów	8682	45365	1	304	7477	-
Galicja						
Zachodnia	1854830	79297	244	9437	169684	43
Kraków m.	44799	325	52	634	20269	16
Biała	78212	18	3	2389	5310	12
Bochnia	87968	262	5	394	5354	5
Brzesko	80361	9	-	11	4995	-
Chrzanów	65081	2	1	66	6956	-
Dąbrowa	50651	6	-	8	5296	3
Gorlice	49935	19362	-	20	4755	-
Grybów	34059	8965	-	44	2319	1
Jasło	83385	8440	2	18	5086	-
Kolbuszowa	58085	27	3	371	6737	-
Kraków pow.	58244	39	-	45	1744	-
Krosno	53787	12295	-	3	4617	-
Limanowa	65617	6	-	51	2018	-
Łańcut	100643	7678	141	777	10003	-
Mielec	57093	19	-	1100	8006	-
Myslenice	79147	4	-	8	1495	-
Nowy Targ	65972	2432	-	30	1817	-
Nowy Sącz	72256	15869	1	1994	9419	3
Nisko	48564	981	-	595	5751	-
Pilzno	44673	10	-	41	2813	-
Ropczyce	63677	408	1	45	7106	-
Rzeszów	118218	1857	28	60	13245	1

Tabela 18 r.d.

Nazwa powiatu	Rzym Kat.	Unici	Prawo- sławni	Ewan- gelicy	Wyzn. Mojż.	In.wyzn. i bezw.
1	2	3	4	5	6	7
Tarnobrzeg	50858	15	1	114	9091	-
Tarnów	79925	229	4	150	14519	-
Wadowice	92102	14	1	78	3311	1
Wieliczka	83153	18	1	142	5826	-
Zywiec	88367	7	-	249	1826	1

ź r o d ł o: Oesterreichische Statistik, Bd.1, H.2: 1880

U w a g a : - Oesterreichische Statistik: 2714977 rzymsko-katolików; z przeliczenia: 2714377.

- Ludność obecna, zob. Wstęp.
- Powiaty polityczne wg aktualnego podziału adm.
- Sumaryczne dane dla Galicji Wschodniej i Zachodniej- obliczenia własne.
- Kategoryzacja autora, zob. Wstęp. Nie uwzględniono w niej z racji małej liczebności starokatolików.

Tabela 19

Skład wyznaniowy ludności Galicji Wschodniej i Galicji Zachodniej na podstawie spisu z roku 1890
wg powiatów politycznych
(w liczbach bezwzględnych)

Nazwa powiatu	Rzym Kat.	Unici	Prawo- sławni	Ewan- gelicy	Wyzn. Mojż.	In.wyzn. i bezw.
1	2	3	4	5	6	7
Galicja Wschodnia	973866	2710120	1760	34580	587561	212
Lwów m.	67286	22050	373	2074	36130	20
Bóbrka	11881	47562	-	481	9685	3
Bohorodczany	2155	45798	-	494	7758	-
Borszczów	17701	73372	15	29	15638	-
Brody	25486	79105	373	3	25740	-

Tabela 19 c.d.

Nazwa powiatu	Rzym Kat.	Unici	Prawo- sławni	Protes tanci	Wyzn. Mojz.	In.wyzn. i bezw.
1	2	3	4	5	6	7
Brzeżany	22754	52594	-	61	11471	-
Brzozów	57493	11035	-	10	4545	25
Buczacz	30143	65927	-	34	17066	-
Cieszanów	24295	39562	1	1030	9244	-
Czortków	15939	39929	66	224	8567	16
Dobromil	13020	41271	2	654	6518	3
Dolina	10115	65514	12	2463	12818	6
Drohobycz	14526	77945	1	2451	23819	-
Gródek	14114	42691	2	1655	6175	-
Horodenka	10203	65217	4	55	10567	-
Husiatyn	22521	53470	2	16	13368	-
Jarosław	54795	52286	9	289	12606	2
Jaworów	7248	54004	-	1455	6363	-
Katusz	6327	61801	34	1283	8430	-
Kamionka Stru- mitowa	22219	57924	-	2477	14431	-
Kołomyja	14420	91154	157	1234	24116	1
Kossów	3285	64715	23	31	9713	-
Lwów pow.	43548	53501	1	4043	7779	-
Lesko	12053	61175	-	619	11038	-
Mościska	21827	43542	-	149	6469	1
Nadwórna	6855	54521	1	1009	9110	-
Podhajce	20529	50468	1	8	8336	1
Przemysł	41983	62244	95	340	16719	2
Przemysław	16118	42725	-	1221	9082	-
Rawa Ruska	13429	67052	1	597	14031	-
Rohatyn	13998	66753	5	71	15143	5
Rudki	15989	40582	3	551	5357	-
Sambor	24505	52649	4	362	7522	-
Sanok	36141	50012	-	41	9107	5
Skatów	29603	38792	1	33	15618	-
Sniatyn	4797	61299	72	475	9307	115
Sokal	16062	60064	-	290	13604	5
Stanisławów	17946	67887	264	426	18884	1
Stare Miasto	5920	38437	2	29	5734	1
Stryj	11133	67269	10	3855	12774	-
Tarnopol	34167	65581	79	153	20026	-
Tłumacz	14040	66560	15	691	9246	-

Tabela 19 r.d.

Nazwa powiatu	Rzym Kat.	Unici	Prawo- stawni	Ewan- gelicy	Wyzn. Mojz.	In.wyzn. i bezw.
1	2	3	4	5	6	7
Trembowla	25633	38149	56	22	7963	-
Turka	1698	53866	-	29	6985	-
Zaleszczyki	9356	52179	32	53	10978	-
Zbaraż	19980	40823	-	21	5898	-
Złoczów	29126	98692	34	98	20858	-
Zółkiew	12433	58327	6	705	9465	-
Zydaczów	7116	52046	2	189	5760	-
Galicja Zachodnia	2025140	82194	164	9218	182907	31
Kraków m.	52459	613	26	541	20939	15
Biała	83687	42	-	2389	6089	4
Bochnia	93249	203	-	407	7248	-
Brzesko	84889	26	-	15	5808	-
Chrzanów	71018	18	-	99	6891	-
Dąbrowa	57069	14	-	6	6458	-
Gorlice	54189	19895	-	40	5546	-
Grybów	36561	9499	-	36	2425	-
Jasło	87682	8744	34	29	6018	-
Kolbuszowa	63057	30	15	497	7175	-
Kraków pow.	71674	90	1	58	1558	-
Krosno	58517	12996	1	40	5272	6
Kańcut	110472	8132	2	700	10225	-
Limanowa	70709	13	3	54	2460	-
Mielec	62455	14	-	708	8119	-
Myślenice	84163	13	1	4	1639	-
Nowy Targ	70003	2464	-	25	2408	-
Nisko	53521	985	-	427	5337	-
Pilzno	44837	20	-	11	2817	-
Ropczyce	68760	59	9	165	7218	-
Rzeszów	130347	1392	25	455	13720	-
Nowy Sącz	82257	16485	24	1761	9718	4
Tarnobrzeg	58514	25	14	122	9406	-
Tarnów	84070	94	3	49	14327	-
Wadowice	100670	47	4	59	3942	-
Wieliczka	94715	251	1	244	8239	1
Zywiec	95597	30	1	276	1905	1

- ź r ó d ł o: Oesterreichische Statistik, Bd.32, H.3: 1890
 U w a g a : - Ludność obecna, zob. Wstęp.
 - Powiaty polityczne wg aktualnego podziału adm.
 - Sumaryczne dane dla Galicji Wschodniej i Zachodniej- obliczenia własne.
 - Kategoryzacja autora, zob. Wstęp. Nie uwzględniono w niej z racji małej liczebności starokatolików i lipowanerców.

Tabela 20

Skład wyznaniowy ludności Galicji Wschodniej i Galicji Zachodniej na podstawie spisu z roku 1900 wg powiatów politycznych (w liczbach bezwzględnych)

Nazwa powiatu	Rzym Kat.	Unicy	Prawo- sławni	Ewan- gelicy	Wyzn. Możz.	In.wyzn. i bezw.
1	2	3	4	5	6	7
Galicja Wschodnia	1136060	3019610	2218	37137	618924	206
Lwów m.	82597	29558	536	2851	44258	17
Bóbrka	14458	54728	-	478	9725	-
Bohorodczany	2755	50488	-	406	8016	-
Borszczów	19550	75333	17	14	14306	-
Brody	27745	86053	23	373	23976	-
Brzeżany	25676	58268	221	56	10942	1
Brzozów	61306	12150	-	13	5225	-
Buczacz	34193	73573	1	31	15906	-
Cieszanów	26150	42653	3	724	10038	-
Czortków	18010	45507	62	200	8202	-
Dobromil	15122	46594	-	699	6617	-
Dolina	11538	77224	1	2583	13915	1
Drohobycz	20932	88720	3	2396	22001	4
Gródek	20854	41979	-	1560	7088	1
Horodenka	10331	70404	29	37	10646	-
Husiatyn	24649	56599	12	21	12573	-
Jarostaw	66165	56009	25	345	14026	3
Jaworów	8679	61774	2	1019	6528	-
Katusz	7414	69682	-	1280	8785	-
Kamionka Stru- mitowa	24102	63331	6	2480	14175	-

Tabela 20 r. d.

Nazwa powiatu	Rzym Kat.	Unici	Prawo- sławni	Ewan- gelicy	Wyzn. Mojż.	In. wyzn. i bezw.
1	2	3	4	5	6	7
Kołomyja	15745	70351	253	1311	21552	-
Kosów	3678	69976	24	38	10329	-
Lwów pow.	49580	62061	4	3978	10308	-
Lesko	13794	67865	2	661	13036	4
Mościska	23594	48275	-	125	7190	-
Nadwórna	9440	58570	9	814	10283	-
Peczenizyn	1446	31202	12	8	4468	-
Podhajce	24188	55609	-	26	8212	-
Przemysł	49742	73931	54	485	20659	2
Przemysłany	19298	47388	1	1082	9469	-
Rawa Ruska	15851	73444	10	609	15271	-
Rohatyn	17396	77409	79	59	13472	-
Rudki	17827	46106	1	473	6033	-
Sambor	27107	60690	2	364	8052	-
Sanok	39360	53929	7	10	10284	-
Skatów	30845	47453	-	42	13422	1
Sniatyn	5918	67600	66	463	10155	158
Sokal	18418	66581	10	357	14789	-
Stanisławów	28101	79173	376	872	25576	-
Stary Sambor	6838	43890	-	26	6111	-
Stryj	15784	80410	12	4433	15859	10
Tarnopol	38824	72835	17	213	19740	2
Tumacz	17527	78283	1	1207	8751	-
Trembowła	29127	39924	2	121	8036	2
Turka	2181	61058	-	23	7795	-
Zaleszczyki	10744	57221	1	175	9500	-
Zbaraż	20582	41745	1	7	5048	-
Złoczów	35433	105191	318	525	21548	-
Zółkiew	14330	65134	10	718	10031	-
Zydaczków	11138	55677	6	276	7062	-
Galicja						
Zachodnia	2214450	86079	137	8700	192382	27
Kraków m.	64209	739	38	658	25670	7
Biara	92091	98	3	2504	6783	13
Bochnia	98289	113	1	333	6357	-
Brzesko	91611	34	2	24	5674	-

Tabela 20 c.d.

Nazwa powiatu	Rzym Kat.	Unici	Prawo- sławni	Ewan- gelicy	Wyzn. Mojz.	In. wyzn. i bezw.
1	2	3	4	5	6	7
Chrzanów	82399	52	22	100	9593	2
Dąbrowa	62630	16	-	8	6076	-
Gorlice	56041	20356	-	27	6045	-
Grybów	38610	9600	-	1	2708	-
Jasło	70610	7965	-	18	5201	-
Kolbuszowa	67555	32	-	272	6584	-
Kraków pow.	83799	233	19	220	2170	-
Krosno	63033	13567	-	40	5839	1
Kańcut	79630	5262	6	557	7236	-
Limanowa	73607	8	-	28	2337	-
Mielec	66702	35	-	1039	7539	-
Myślenice	86861	66	-	19	1768	-
Nowy Targ	74092	2416	-	13	2474	-
Nowy Sącz	91051	16662	23	1577	10460	-
Nisko	57973	1352	-	410	5566	-
Pilzno	47273	38	-	4	2935	-
Podgórze	53065	149	1	117	6733	1
Przeworsk	42620	2847	-	17	3611	-
Ropczyce	71250	260	1	41	6927	1
Rzeszów	121281	1970	7	57	11007	-
Strzyżów	50242	1870	-	2	3879	-
Tarnobrzeg	66035	69	2	134	7848	-
Tarnów	92103	121	2	44	15200	-
Wadowice	103513	69	9	51	3741	-
Wieliczka	59130	35	-	112	2643	1
Zywiec	106545	45	1	259	1778	1

ź r o d ł o: Oesterreichische Statistik, Bd. 63, H. 2: 1900

U w a g a:

- Ludność obecna, zob. Wstęp.
- Powiaty polityczne wg aktualnego podziału adm.
- Sumaryczne dane dla Galicji Wschodniej i Zachodniej- obliczenia własne.
- Kategoryzacja autora, zob. Wstęp. Nie uwzględniono w niej z racji małej liczebności starokatolików i lipowanerów.

Tabela 21

**Skład wyznaniowy ludności Galicji Wschodniej i Galicji
Zacnodniej na podstawie spisu z roku 1910
wg powiatów politycznych
(w liczbach bezwzględnych)**

Nazwa powiatu	Rzym Kat.	Unici	Prawo- sławni	Ewan- geliccy	Wyzn. Mojz.	In.wyzn. i bezw.
1	2	3	4	5	6	7
Galicja Wschodnia	1349630	3294420	2680	29863	658722	508
Lwów m.	105469	39479	560	3128	57387	106
Bobrka	16623	61519	-	204	10171	10
Bohorodczany	3545	58042	-	396	7479	1
Borszczów	21182	75363	21	8	12742	-
Brody	31714	91226	375	303	22596	2
Brzeżany	29091	64934	3	37	10744	1
Brzozów	63700	12375	-	3	5331	-
Buczacz	43464	77325	6	20	17481	1
Cieszanów	30201	45393	1	173	10780	1
Czortków	21443	46899	2	156	7945	2
Dobromil	17941	46112	-	473	7575	2
Dolina	12307	86314	-	2395	12812	3
Drohobycz	37566	102253	11	2260	29588	9
Gródek	18848	52749	24	1109	6882	-
Horodenka	11763	70084	52	19	10114	1
Husiatyn	26781	58813	2	15	11276	4
Jarosław	75543	59533	15	224	14982	4
Jaworów	11336	68517	54	451	6348	-
Kałuż	9854	78654	1	732	8178	-
Kamionka Stru- miłowa	28388	70046	332	1878	14670	2
Kołomyja	22189	77426	281	1070	23880	4
Kosów	4145	71894	32	27	9702	1
Lwów pow.	70067	74083	14	3365	14047	4
Lesko	14772	69246	1	573	13897	3
Mościska	27925	52626	5	54	7230	1
Nadwórna	11623	67082	-	507	11451	-
Peczenizyn	1699	40891	-	3	4201	-
Podhajce	24942	61271	-	17	7316	-

Tabela 21 c.d.

Nazwa powiatu	Rzym Kat.	Unici	Prawo- stawni	Ewan- gelicy	Wyzn. Mojz.	In.wyzn. i bezw.
1	2	3	4	5	6	7
Przemysł	56623	79962	222	632	22543	7
Przemysłany	22488	53907	2	623	9548	-
Rawa Ruska	17357	80794	4	416	16683	79
Rohatyn	21768	89575	-	73	13548	2
Rudki	21484	49069	-	324	6392	-
Sambor	32788	65457	1	370	8829	-
Sanok	42727	54670	14	18	11249	-
Skatów	35082	48293	1	9	12621	-
Skole	6041	42863	-	531	5918	-
Sniatyn	7179	70733	117	403	10237	36
Sokal	21128	71564	3	250	16304	1
Stanisławów	35288	91115	394	1352	29754	163
Stary Sambor	9056	45267	-	7	6480	-
Stryj	15267	48942	4	3231	12743	24
Tarnopol	46189	76073	17	132	19724	3
Tłumacz	20728	84926	4	759	9649	-
Trembowla	31950	41755	1	62	7278	2
Turka	5212	68856	1	85	11668	1
Zaleszczyki	12761	54855	74	30	9237	-
Zbaraż	22577	43571	4	5	5337	4
Zborów	11696	42763	2	5	6198	1
Złoczów	29999	73426	10	351	13586	-
Zotkiew	16875	72781	12	470	9520	-
Zydaczów	13242	63056	1	168	6871	1
Galicja						
Zachodnia	2381940	86585	165	7808	213173	145
Kraków m.	116656	1713	69	1050	32321	72
Biała	80908	87	17	2436	2706	20
Bochnia	107398	122	5	240	6633	3
Brzesko	98576	52	-	4	5866	-
Chrzanów	99165	147	3	64	11442	17
Dąbrowa	63449	38	-	-	5632	-
Gorlice	56307	19686	1	29	6179	1
Grybów	41060	9257	1	5	2916	-
Jasło	74584	7529	1	21	5743	-
Kolbuszowa	67458	35	1	167	6251	-

Tabela 21 r.d.

Nazwa powiatu	Rzym Kat.	Unici	Prawo- sławni	Protes- tanci	Wyzn. Mojz.	In.wyzn. i bezw.
1	2	3	4	5	6	7
Kraków pow.	67316	213	4	58	1238	-
Krosno	64203	12631	-	25	6254	2
Kańcut	81560	4655	1	295	7019	2
Limanowa	78050	26	-	40	3046	1
Mielec	68579	85	-	830	7724	-
Myślenice	91368	17	-	7	1819	-
Nowy Targ	75201	2176	30	46	3307	7
Nowy Sącz	100582	17014	3	1519	12240	7
Nisko	62497	931	-	107	5658	1
Oświęcim	43192	133	1	108	6560	2
Pilzno	45635	50	-	-	2988	-
Podgórze	56932	268	1	99	7077	5
Przeworsk	49770	3214	-	11	3948	1
Ropczyce	73038	280	-	15	6837	-
Rzeszów	127548	2633	14	80	13993	3
Strzyżów	51488	2862	-	6	4192	1
Tarnobrzeg	68875	145	1	28	8311	-
Tarnów	96280	212	5	87	17533	-
Wadowice	92203	108	5	56	2967	-
Wieliczka	64644	84	-	128	2868	-
Zywiec	117421	50	2	275	1905	-

Źródło: Oesterreichische Statistik, NF, Bd.1, H.2: 1910

U w a g a:

- Ludność obecna, zob. Wstęp.
- Powiaty polityczne wg aktualnego podziału adm.
- Sumaryczne dane dla Galicji Wschodniej i Zachodniej- obliczenia własne.
- Kategoryzacja autora, zob.Wstęp.Nie uwzględniono w niej z racji małej liczebności starokatolików i lipowanerców.

Tabela 22

Skład wyznaniowy ludności Galicji Wschodniej na podstawie spisów z lat 1857-1910 (w %)

Rok	Rzym Kat.	Unici	Prawo- sławni	Ewan- gelicy	Wyzn. Mojz.	In.wyzn. i bezw.
1	2	3	4	5	6	7
1857	21,44	66,53	0,01	0,76	11,25	0,01
1869	21,85	64,92	0,01	0,81	12,41	0,00
1880	22,36	63,29	0,06	0,85	13,44	0,00
1890	22,61	62,91	0,04	0,80	13,64	0,00
1900	23,59	62,73	0,05	0,77	12,86	0,00
1910	25,29	61,74	0,05	0,56	12,35	0,01

ź r ó d ł o: Obliczenia własne na podstawie tab. nr: 16- 21

Tabela 23

Skład wyznaniowy ludności Galicji Zachodniej na podstawie spisów z lat 1857-1910 (w %)

Rok	Rzym Kat.	Unici	Prawo- sławni	Ewan- gelicy	Wyzn. Mojz.	In.wyzn. i bezw.
1	2	3	4	5	6	7
1857	88,71	4,04	0,00	0,50	6,75	0,00
1869	88,25	3,77	0,00	0,49	7,49	0,00
1880	87,76	3,75	0,01	0,44	8,04	0,00
1890	88,06	3,58	0,01	0,40	7,95	0,00
1900	88,52	3,44	0,01	0,35	7,68	0,00
1910	88,55	3,22	0,01	0,29	7,93	0,00

ź r ó d ł o: Obliczenia własne na podstawie tab. nr: 16-21

Tabela 24

Zmiany w składzie wyznaniowym ludności Galicji
Wschodniej na podstawie spisów z lat 1857-1910
(Jednospodstawowy wsk.dynamiki w %)

Rok	Rzym Kat.	Unici	Prawo- stawni	Ewan- gelicy	Wyzn. Mojz.	In.wyzn. i bezw.
1	2	3	4	5	6	7
1857	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00
1869	116,08	111,15	240,38	118,96	125,60	9,95
1880	132,39	120,75	1176,92	133,72	151,67	18,62
1890	150,00	134,50	846,15	148,06	172,40	54,08
1900	174,98	149,86	1066,35	159,22	181,61	52,55
1910	207,88	163,50	1288,46	127,51	193,28	129,59

ź r o d Ź o: Obliczenia własne na podstawie tab. nr: 16-21

Tabela 25

Zmiany w składzie wyznaniowym ludności Galicji
Zachodniej na podstawie spisów z lat 1857-1910
(Jednospodstawowy wsk.dynamiki w %)

Rok	Rzym Kat.	Unici	Prawo- stawni	Protes- tanci	Wyzn. Mojz.	In.wyzn. i bezw.
1	2	3	4	5	6	7
1857	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00
1869	122,01	114,18	55,81	120,39	136,25	200,00
1880	130,31	122,20	497,67	116,98	156,89	4100,00
1890	142,27	126,67	381,39	114,24	169,12	3100,00
1900	155,57	132,65	318,60	107,82	177,88	2700,00
1910	167,34	133,85	383,72	96,76	197,10	14500,0

ź r o d Ź o: Obliczenia własne na podstawie tab. nr: 16-21

Tabela 26

Zmiany w składzie wyznaniowym ludności Galicji
Wschodniej na podstawie spisów z lat 1857-1910
(Wielopodstawowy wsk. dynamiki w ‰)

Rok	Rzym Kat.	Unici	Prawo- stawni	Ewan- geliccy	Wyzn. Mojż.	In.wyzn. i bezw.
1	2	3	4	5	6	7
1857	-	-	-	-	-	-
1869	116,08	111,15	240,38	121,25	125,60	9,95
1880	114,04	108,64	489,60	116,51	120,75	18,62
1890	113,30	111,39	71,89	105,84	113,67	54,08
1900	116,65	111,42	126,07	107,39	105,34	52,55
1910	118,80	109,10	120,83	80,41	106,41	129,59

ź r ó d ł o: Obliczenia własne na podstawie tab. nr: 16-21

Tabela 27

Zmiany w składzie wyznaniowym ludności Galicji
Zachodniej na podstawie spisów z lat 1857-1910
(Wielopodstawowy wsk. dynamiki w ‰)

Rok	Rzym Kat.	Unici	Prawo- stawni	Ewan- geliccy	Wyzn. Mojż.	In.wyzn. i bezw.
Rok	Kat.	Unici	stawni	geliccy	Mojż.	i bezw.
1	2	3	4	5	6	7
1857	-	-	-	-	-	-
1869	122,01	114,18	55,81	120,39	136,25	200,00
1880	106,80	122,20	891,67	97,17	115,15	2050,00
1890	110,58	103,65	76,63	97,66	107,79	75,61
1900	107,96	104,73	83,54	94,38	105,18	87,10
1910	107,56	100,59	120,44	89,75	110,81	537,04

ź r ó d ł o: Obliczenia własne na podstawie tab. nr: 16-21

Tabela 28A

Skład językowy ludności Galicji wg kategorii spisowej
"mowa potoczna" na podstawie spisów z lat 1880-1910
(w liczbach bezwzględnych)

Rok	Język polski	Język ruski	Inne języki słowiańskie (t.z.): morawski, słowacki	Inne języki słowiańskie (t.z.): słowen, ski chorwacki	Język niemiecki	Język węgierski	Inne języki rumuński, ukraiński, grecki			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
1880	3058400	2549707	5541	96	14	324336	91	276	-	
1890	3509183	2835674	5827	208	2	227600	58	283	-	
1900	3988702	3074449	9014	127	28	211752	123	508	123	
1910	4672500	3208092	8718	144	44	90114	21	740	104	

ź r ó d ł o:

- Oesterreichische Statistik, Bd.1, H.1: 1880;
- Oesterreichische Statistik, Bd.32, H.1: 1890;
- Oesterreichische Statistik, Bd.63, H.1: 1900;
- Oesterreichische Statistik, N.F., Bd.1, H.1:1910.

U w a g a:

- Ludność obecna "przynależna", zob. Wstęp.
- Ogólna kategoryzacja autora, zob. Wstęp.
- (t.z.): termin źródła, zob. Wstęp.

Tabela 28B

Skład językowy ludności Galicji wg kategorii spisowej
"mowa potoczna" na podstawie spisów z lat 1880-1910

Rok	J.polski	J.ruski (t.z.)	Inne jęz. słowiań.	j.nie- miecki	Inne ję- zyki
1	2	3	4	5	6
1880	3058400	2549707	5651	324336	367
1890	3509183	2835674	6037	227600	341
1900	3988702	3074449	9169	211752	631
1910	4672500	3208092	8906	90114	865

źródło:

Oesterreichische Statistik, Bd.1, H.1: 1880;
Oesterreichische Statistik, Bd.32, H.1: 1890;
Oesterreichische Statistik, Bd.63, H.1: 1900;
Oesterreichische Statistik, N.F., Bd.1, H.1:1910.

U w a g a:

- Ludność obecna "przynależna", zob. Wstęp.
- Kategoryzacja autora, zob. Wstęp.
- (t.z.): termin źródła, zob. Wstęp.
- Dla roku 1880 Rocznik Statystyki Galicji R.II i R.III podaje odpowiednio (poz.2-6 tabeli): 3059222; 2551594; 3666; 323612; 367.

Tabela 29

Skład językowy ludności Galicji wg kategorii spisowej
"mowa potoczna" na podstawie spisów z lat 1880-1910
(w %)

Rok	J.polski	J.ruski (t.z.)	Inne jęz. słowiań.	j.nie- miecki	Inne ję- zyki
1	2	3	4	5	6
1880	51,50	42,93	0,09	5,46	0,00
1890	53,34	43,10	0,09	3,45	0,00
1900	54,75	42,20	0,12	2,90	0,00
1910	58,54	40,19	0,11	1,12	0,01

źródło:

Obliczenia własne na podstawie tab. nr: 28B

U w a g a:

- (t.z.): termin źródła, zob. Wstęp.
- Z przeliczenia danych Rocznika Statystyki Galicji R.II i III dla roku 1880 wynika (odpowiednio poz.2-6 tabeli): 51,51; 42,96; 0,06; 5,44; 0.

Tabela 30

Zmiany w składzie językowym ludności Galicji wg kategorii spisowej "mowa potoczna" na podstawie spisów z lat 1880-1910 (Jednospodstawowy wskaźnik dynamiki w %)

Rok	J. polski	J. ruski (t.z.)	Inne jęz. słowiań.	j. nie- miecki	Inne ję- zyki
1	2	3	4	5	6
1880	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00
1890	114,74	111,22	106,83	70,17	92,92
1900	130,42	120,58	162,25	65,29	171,93
1910	152,78	125,82	157,60	27,78	235,69

ź r ó d ł o: Obliczenia własne na podstawie tab. nr: 28B

U w a g a : (t.z.): termin źródła, zob. Wstęp.

Tabela 31

Zmiany w składzie językowym ludności Galicji wg kategorii spisowej "mowa potoczna" na podstawie spisów z lat 1880-1910 (Wielospodstawowy wskaźnik dynamiki w %)

Rok	J. polski	J. ruski (t.z.)	Inne jęz. słowiań.	j. nie- miecki	Inne ję- zyki
1	2	3	4	5	6
1880	-	-	-	-	-
1890	114,74	111,22	106,83	70,17	92,92
1900	113,66	108,42	151,88	93,04	185,04
1910	117,14	104,35	97,13	42,56	137,08

ź r ó d ł o: Obliczenia własne na podstawie tab. nr: 28B

U w a g a : (t.z.): termin źródła, zob. Wstęp.

Skład językowy ludności Galicji Wschodniej i Galicji Zachodniej wg kategorii spisowej "mowa potoczna" na podstawie spisu z roku 1880 z uwzględnieniem powiatów politycznych (w liczbach bezwzględnych)

Rok	J. polski	J. ruski (t.z.)	Inne jęz. słowiań.	J. nie- miecki	Inne ję- zyki
1	2	3	4	5	6
Galicja Wschodnia	1076150	2494320	3961	277947	332
Lwów m.	91870	6277	460	8911	216
Róbrka	9785	45494	43	5808	-
Bohorodczany	1859	40855	149	7034	-
Borszczów	27005	70368	19	273	-
Brody	23373	81777	200	23439	14
Brzezany	24224	54830	3	1986	1
Brzozów	64108	7080	-	118	-
Buczacz	31675	61584	1992	7840	-
Cieszanów	23411	38211	24	6446	-
Czortków	14580	36940	-	5638	-
Dobromil	10828	41067	54	6560	-
Dolina	6946	59619	56	11729	42
Drohobycz	15310	76514	68	18864	1
Gródek	18894	38606	35	3949	1
Horodenka	7179	62454	-	7302	1
Husiatyn	17060	53157	8	7006	-
Jarostaw	81758	20879	44	203	-
Jaworów	14179	49415	12	1808	1
Katusz	8052	53860	8	3133	-
Kamionka Stru- miłowa	25874	58430	10	3016	-
Kotomyja	10089	79413	38	20339	1
Kosów	3586	57166	-	8607	-
Lwów pow.	42116	47728	50	8388	6
Lesko	15936	56944	22	972	-
Mościska	26877	40355	7	919	-
Nadwórna	2420	49410	-	7929	-
Podhajce	24737	46175	-	835	-

Tabela 32 c.d.

Rok	J. polski	J. ruski (t. z.)	Inne jęz. słowiań.	J. nie- miecki	Inne ję- zyki
1	2	3	4	5	6
Przemysł	39328	48727	104	1230	-
Przemysłany	13041	45031	7	3893	-
Rawa Ruska	13388	62119	29	9649	-
Rohatyn	16527	63856	32	4675	-
Rudki	19020	37058	2	2764	-
Sambor	31421	45601	13	2134	-
Sanok	39875	45591	58	1138	9
Skarżat	28321	44220	4	887	-
Sniatyn	7612	53814	24	6715	-
Sokal	24481	54260	-	1378	-
Stanisławów	20057	56519	83	9725	1
Stare Miasto	2764	38874	52	3238	-
Stryj	12459	62945	79	5328	2
Tarnopol	31542	63637	32	13075	10
Tumacz	18266	58184	-	3541	-
Trembowla	23582	38819	7	721	23
Turka	1450	50053	9	4353	-
Zaleszczyki	15150	49005	6	2129	-
Zbaraż	15960	41746	10	1915	-
Złoczów	40343	79355	53	7032	-
Zółkiew	11219	54288	19	6246	3
Zydaczków	6598	48013	36	7129	1
Galicja					
Zachodnia	1982250	55387	1690	46389	35
Kraków m.	56017	79	893	4590	13
Biała	71220	3	286	13653	9
Bochnia	93512	245	3	147	1
Brzesko	84424	7	16	877	-
Chrzanów	71832	-	59	356	-
Dąbrowa	55723	-	-	123	-
Gorlice	53520	19859	8	520	7
Grybów	36285	8973	4	7	-
Jasło	87657	9042	4	117	5
Kolbuszowa	57827	19	2	7359	-
Kraków pow.	59396	-	7	121	-

Tabela 32 c.d.

Rok	J. polski	J. ruski (t.z.)	Inne jęz. słowiań.	J. nie- miecki	Inne ję- zyki
1	2	3	4	5	6
Krosno	57891	11581	1	1057	-
Kańczut	112971	4024	10	2159	-
Limanowa	67576	-	-	34	-
Mielec	64534	9	3	1543	-
Myślenice	80448	1	17	98	-
Nowy Sącz	82133	15991	16	986	-
Nowy Targ	67770	2332	6	8	-
Nisko	55240	-	-	499	-
Pilzno	47452	-	7	19	-
Ropczyce	70613	480	15	54	-
Rzeszów	131560	540	38	1125	-
Tarnobrzeg	59624	-	-	135	-
Tarnów	85908	147	90	8126	-
Wadowice	94821	-	51	444	-
Wieliczka	87289	52	60	1248	-
Zywiec	89012	-	95	986	-

ź r ó d ł o: Oesterreichische Statistik, Bd.1, H.1: 1880

U w a g a:

- Ludność obecna "przynależna", zob. Wstęp.
- Kategoryzacja autora, zob. Wstęp.
- (t.z.): termin źródła, zob. Wstęp.
- Powiaty polityczne wg aktualnego podziału adm.
- Sumaryczne dane dla Galicji Wschodniej i Zachodniej- obliczenia własne.

**Skład językowy ludności Galicji Wschodniej i Galicji
Zachodniej wg kategorii spisowej "mowa potoczna"
na podstawie spisu z roku 1890 z uwzględnieniem
powiatów politycznych
(w liczbach bezwzględnych)**

Rok	J. polski	J. ruski (t.z.)	Inne jęz. słowiań.	j. nie- miecki	Inne je- zyki
1	2	3	4	5	6
Galicja Wschodnia	1328000	2763900	3335	198008	331
Lwów m.	103999	9067	424	12162	35
Bobrka	18477	47952	5	3112	-
Bohorodzany	1996	49528	71	4578	-
Borszczów	19124	85594	8	1519	-
Brody	33033	79939	26	16882	9
Brzeżany	33095	53360	8	296	-
Brzozów	65085	7943	-	18	-
Buczacz	42410	70141	-	446	-
Cieszanów	33120	39499	17	1303	-
Czortków	15755	44812	5	3903	-
Dobromil	16646	43572	2	1174	1
Dolina	9511	67400	188	13009	20
Drohobycz	16391	81801	18	20194	2
Gródek	17133	43262	68	4068	3
Horodenka	14288	71498	-	208	-
Husiatyn	32819	55304	9	363	-
Jarostaw	77446	40440	158	1545	2
Jaworów	12493	53837	179	2498	-
Katusz	6195	65394	10	6173	-
Kamionka Stru- mitowa	35602	58951	11	2217	-
Kotomyja	24933	96579	66	9182	1
Kosów	3784	64319	3	9631	-
Lwów pow.	47449	54689	42	6443	-
Lesko	22263	61582	53	703	-
Mościska	28130	43506	57	224	1
Nadwórna	9146	56254	35	5794	-
Podhajce	31770	47307	231	-	-

Tabela 33 r.d.

Rok	J. polski	J. ruski (t.z.)	Inne jez. słowiań.	J. nie- miecki	Inne ję- zyki
1	2	3	4	5	6
Przemysł	57175	58478	685	4458	2
Przemysłany	12430	51128	12	5548	-
Rawa Ruska	19581	66923	22	8273	-
Rohatyn	23621	70598	3	1607	1
Rudki	23634	38289	-	808	-
Sambor	30406	52304	51	2158	2
Sanok	45512	49082	53	384	5
Skafat	43641	38792	2	560	-
Sniatyn	5108	61991	67	8859	-
Sokal	29623	58316	7	1780	-
Stanisławów	32394	66496	105	5887	223
Stare Miasto	8646	38769	74	2441	-
Stryj	21540	66572	185	5668	-
Tarnopol	55193	61915	39	2427	24
Tumacz	18270	69362	-	2829	-
Trembowla	31968	39504	122	179	-
Turka	5544	55427	22	1412	-
Zaleszczyki	15375	55207	54	1878	-
Zbaraz	20249	45112	1	1299	-
Złoczów	36644	111476	8	471	-
Zółkiew	12067	61942	348	6455	-
Zydaczków	7289	52683	12	3051	-
Galicja					
Zachodnia	2180920	72034	2702	29592	10
Kraków m.	64210	184	1147	4766	1
Biała	77632	17	148	13509	-
Bochnia	100546	189	142	110	-
Brzesko	90559	-	1	36	2
Chrzanów	76177	2	92	598	-
Dąbrowa	63322	4	3	5	-
Gorlice	58846	20178	10	385	-
Grybów	38874	9443	29	18	2
Jasło	94139	8083	40	58	-
Kolbuszowa	69223	4	7	1221	-
Kraków pow.	71669	41	161	608	1

Tabela 33 c.d.

Rok	J.polski	J.ruski (t.z.)	Inne jęz. ślowiań.	J.nie- miecki	Inne ję- zyki
1	2	3	4	5	6
Krosno	67205	9211	9	67	-
Łańcut	123260	5238	33	804	-
Limanowa	73115	-	26	21	-
Mielec	69517	1	2	1656	-
Myślenice	85538	3	24	105	-
Nisko	59547	50	20	441	-
Nowy Sącz	90559	16590	54	2535	-
Nowy Targ	71880	2461	4	99	1
Pilzno	47629	-	2	26	-
Ropczyce	75866	1	15	62	-
Rzeszów	144517	110	62	439	-
Tarnobrzeg	67485	-	5	89	-
Tarnów	97368	40	40	540	2
Wadowice	104265	9	25	205	1
Wieliczka	101346	172	573	418	-
Zywiec	96626	7	28	771	-

ź r ó d ł o: Oesterreichische Statistik, Bd.32, H.1: 1890

U w a g a:

- Ludność obecna "przynależna", zob. Wstęp.
- Kategoryzacja autora, zob. Wstęp.
- (t.z.): termin źródła, zob. Wstęp.
- Powiaty polityczne wg aktualnego podziału adm.
- Sumaryczne dane dla Galicji Wschodniej i Zachodniej- obliczenia własne.

Skład językowy ludności Galicji Wschodniej i Galicji Zachodniej wg kategorii spisowej "mowa potoczna" na podstawie spisu z roku 1900 z uwzględnieniem powiatów politycznych (w liczbach bezwzględnych)

Rok	J.polski	J.ruski (t.z.)	Inne jęz. słowiań.	j.nie- miecki	Inne ję- zyki
1	2	3	4	5	6
Galicja Wschodnia	1618170	2997200	5415	175489	5415
Łuków m.	120634	15159	711	20409	48
Bóbrka	23708	55209	23	396	-
Bohorodzany	4657	51482	58	5429	-
Borszczów	33046	75443	118	-	-
Brody	42692	85663	1	8817	-
Brzeżany	37620	57121	1	6	115
Brzozów	69284	9378	-	1	-
Buczacz	49508	73581	17	485	2
Cieszanów	34156	43638	15	1297	-
Czortków	26261	44406	23	1097	-
Dobromil	18281	49277	1408	8	-
Dolina	8522	77679	137	16931	-
Drohobycz	29899	91902	52	11897	-
Gródek	28381	41181	18	1843	-
Horodenka	21408	70006	-	6	-
Husiatyn	39198	53381	24	93	-
Jarostaw	88510	45468	439	1178	1
Jaworów	9167	62945	101	5754	-
Katusz	14227	70862	-	2051	-
Kamionka Stru- mitowa	34858	65843	23	3087	-
Kołomyja	22490	75468	73	10925	33
Kosów	3410	70502	1	10095	-
Łuków pow.	60773	57314	37	7572	-
Lesko	23135	71076	46	896	3
Moszciska	32190	46756	4	184	-
Nadwórna	6427	60374	20	10114	-
Peczenizyn	5186	31885	18	24	-

Tabela 34 c.d.

Rok	J. polski	J. ruski (t.z.)	Inne jęz. słowiań.	J. nie- miecki	Inne ję- zyki
1	2	3	4	5	6
Podhajce	32919	55030	1	41	-
Przemysł	67899	70416	1046	4909	5
Przemysłany	28238	46957	-	2002	-
Rawa Ruska	29995	73026	129	1660	-
Rohatyn	28208	79771	-	253	122
Rudki	24763	45169	-	458	-
Sambor	31644	61469	20	2994	-
Sanok	51000	52332	15	137	-
Skarżat	40762	50056	3	248	-
Sniatyn	6208	68271	51	9765	-
Sokal	35889	63649	-	387	-
Stanisławów	51758	77084	427	4392	101
Stary Sambor	9055	44427	58	3183	-
Stryj	26337	79392	123	9655	2
Tarnopol	58168	69435	387	3093	3
Tumacz	23199	80018	369	2110	-
Trembowla	35289	40279	479	677	-
Turka	6744	63489	8	736	-
Zaleszczyki	21298	55807	6	64	1
Zbaraż	24608	42381	-	237	-
Złoczów	56531	105081	70	1036	161
Zórkiew	23551	64094	328	2105	3
Zydaczów	14477	56568	40	2985	1
Galicja					
Zachodnia	2370530	77249	3754	36263	30
Kraków m.	78563	249	1090	6576	2
Biata	84567	6	132	15811	1
Bochnia	104444	29	140	339	-
Brzesko	97061	9	9	116	-
Chrzanów	90427	13	103	658	5
Dąbrowa	68644	1	-	2	-
Gorlice	61526	20962	58	377	-
Grybów	41172	9612	5	23	-
Jasto	75490	7970	17	214	2
Kolbuszowa	73890	11	92	419	-
Kraków pow.	82838	87	607	1994	2

Tabela 34 c.d

Rok	J.polski	J.ruski (t.z.)	Inne jęz. słowiań.	J.nie- miecki	Inne ję- zyki
1	2	3	4	5	6
Krosno	68464	13584	21	39	-
Kańczut	88440	2773	393	826	-
Limanowa	75920	-	-	1	-
Mielec	74236	-	-	964	-
Myślenice	88415	21	15	154	2
Nisko	64603	38	29	461	-
Nowy Sącz	101773	16481	3	979	-
Nowy Targ	75746	2379	3	18	-
Pilzno	50200	14	-	1	-
Podgórze	57945	21	469	680	-
Przeworsk	45361	812	90	2778	-
Ropczyce	78167	102	24	96	-
Rzeszów	132822	236	200	860	1
Strzyżów	54189	1739	-	2	-
Tarnobrzeg	73310	2	5	268	-
Tarnów	106236	47	109	525	-
Wadowice	106805	31	86	268	2
Wieliczka	61803	1	1	5	-
Zywiec	107475	19	53	809	13

ź r o d ł o: Oesterreichische Statistik, Bd.63, H.1: 1900

U w a g a:

- Ludność obecna "przynależna", zob. Wstęp.
- Kategoryzacja autora, zob. Wstęp.
- (t.z.): termin źródła, zob: Wstęp.
- Powiaty polityczne wg aktualnego podziału adm.
- Sumaryczne dane dla Galicji Wschodniej i Zachodniej- obliczenia własne.

Tabela 35

Skład językowy ludności Galicji Wschodniej i Galicji Zachodniej wg kategorii spisowej "mowa potoczna" na podstawie spisu z roku 1910 z uwzględnieniem powiatów politycznych (w liczbach bezwzględnych)

Rok	J.polski	J.ruski (t.z.)	Inne jez. słowiań.	j.nie- miecki	Inne je- zyki
1	2	3	4	5	6
Galicja Wschodnia	2113570	3133190	4422	64814	825
Lwów m.	172560	21780	800	5922	103
Bobrka	26658	61134	7	697	-
Bohorodczany	9524	58976	51	878	-
Borszczów	33810	74808	19	467	-
Brody	54882	86519	45	3609	223
Brzeżany	42861	61716	16	137	1
Brzozów	71576	9822	-	3	-
Buczacz	64434	73247	21	485	-
Cieszanów	41586	44377	17	435	1
Czortków	29833	45528	154	731	3
Dobromil	28267	42981	8	788	-
Dolina	24228	84877	1	4192	-
Drohobycz	70673	96951	61	3346	11
Gródek	27757	49726	11	1802	-
Horodenka	24743	67109	47	102	-
Husiatyn	42483	53481	3	83	-
Jarostaw	99840	47904	883	949	-
Jaworów	17761	67590	2	917	-
Katusz	16700	79102	8	1577	-
Kamionka Stru- mitowa	45677	67287	26	1910	230
Koromyja	47519	73793	266	2963	30
Kosów	12939	72096	1	729	-
Lwów pow.	98923	58827	51	2888	2
Lesko	29627	67675	30	910	4
Mościska	38437	49219	30	110	1
Nadwórna	22978	66391	18	1019	-
Peczenizyn	5683	41057	1	42	-

Tabela 35 c.d.

Rok	J. polski	J. ruski (t.z.)	Inne jęz. słowiań.	J. nie- miecki	Inne ję- zyki
1	2	3	4	5	6
Podhajce	31204	61655	1	631	-
Przemysł	83311	71402	664	3510	36
Przemysłany	34158	51442	3	892	-
Rawa Ruska	36781	77031	3	1182	-
Rohatyn	36501	88207	3	198	-
Rudki	30200	46731	-	315	-
Sambor	44801	61272	8	1312	-
Sanok	59034	49193	42	173	1
Skatów	49789	45689	-	263	-
Skole	9887	42625	27	2224	2
Sniatyn	15376	71355	9	1882	6
Sokal	43267	65527	-	109	-
Stanisławów	62381	90454	430	4012	134
Stary Sambor	16639	43943	10	83	-
Stryj	30043	46573	75	3203	2
Tarnopol	72820	67968	188	622	6
Tłumacz	31827	83300	1	902	-
Trembowla	41691	38691	146	115	2
Turka	16865	67767	63	243	15
Zaleszczyki	23302	53165	62	301	3
Zbaraż	30741	40710	1	20	1
Zborów	19397	41160	6	48	-
Złoczów	47212	69242	65	716	-
Zótkiew	25756	71963	31	1738	7
Zydaczów	18632	62156	7	2433	1
Galicja					
Zachodnia	2558930	74902	4484	25300	38
Kraków m.	133158	610	2502	4817	16
Biała	70988	35	229	14263	1
Bochnia	113824	48	39	175	1
Brzesko	104274	14	2	12	-
Chrzanów	108082	37	84	324	2
Dąbrowa	68776	22	1	1	-
Gorlice	62013	19823	91	73	-
Grybów	43669	9413	4	24	-

Tabela 35 c.d.

Rok	J.polski	J.ruski (t.z.)	Inne jęz. słowiań.	j.nie- miecki	Inne ję- zyki
1	2	3	4	5	6
Jasło	80256	7377	11	15	-
Kolbuszowa	73497	9	3	227	1
Kraków pow.	67662	166	124	269	-
Krosno	69916	12695	32	46	2
Kańcut	89996	2794	10	124	-
Limanowa	80997	14	2	40	-
Mielec	75915	24	-	1105	-
Myślenice	93015	10	30	31	-
Nisko	68762	19	26	108	1
Nowy Sącz	113002	16691	54	946	5
Nowy Targ	78749	359	20	5	-
Oświęcim	48495	35	125	303	-
Pilzno	48567	19	4	-	-
Podgórze	61627	66	602	483	1
Przeworsk	56114	862	25	-	-
Ropczyce	79709	190	5	107	-
Rzeszów	142512	736	124	475	2
Strzyżów	55819	2621	-	26	-
Tarnobrzeg	76462	64	6	30	-
Tarnów	111988	61	207	556	5
Wadowice	94858	46	68	158	1
Wieliczka	67441	9	8	49	1
Zywiec	118783	29	46	489	1

ź r o d ł o: Oesterreichische Statistik, N.F., Bd.1, H.1: 1910

U w a g a:

- Ludność obecna "przynależna", zob. Wstęp.
- Kategoryzacja autora, zob. Wstęp.
- (t.z.): termin źródła, zob. Wstęp.
- Powiaty polityczne wg aktualnego podziału adm.
- Sumaryczne dane dla Galicji Wschodniej i Zachodniej- obliczenia własne.

Tabela 34

Skład językowy ludności Galicji Wschodniej wg kategorii spisowej "mowa potoczna" na podstawie spisów z lat 1880-1910 (w %)

Rok	J. polski	J. ruski (t.z.)	Inne jez. słowiań.	J. nie- miecki	Inne je- zyki
1	2	3	4	5	6
1880	27,93	64,74	0,10	7,21	0,00
1890	30,92	64,37	0,07	4,61	0,00
1900	33,73	62,48	0,11	3,65	0,01
1910	39,75	58,92	0,08	1,21	0,01

ź r ó d ł o: Obliczenia własne na podstawie tab. nr:32-35

U w a g a: (t.z.): termin źródła, zob. Wstęp.

Tabela 37

Skład językowy ludności Galicji Zachodniej wg kategorii spisowej "mowa potoczna" na podstawie spisów z lat 1880-1910 (w %)

Rok	J. polski	J. ruski (t.z.)	Inne jez. słowiań.	J. nie- miecki	Inne je- zyki
1	2	3	4	5	6
1880	95,03	2,65	0,08	2,22	0,00
1890	76,45	2,52	0,09	1,03	0,00
1900	95,28	3,10	0,15	1,45	0,00
1910	96,06	2,81	0,16	0,94	0,00

ź r ó d ł o: Obliczenia własne na podstawie tab. nr: 32-35

U w a g a: (t.z.): termin źródła, zob. wstęp.

Tabela 38

Zmiany w składzie językowym ludności Galicji Wschodniej
wg kategorii spisowej "mowa potoczna" na podstawie spisów
z lat 1880-1910

(Jednospodstawowy wskaźnik dynamiki w %)

Rok	J.polski	J.ruski (t.z.)	Inne jez. słowiań.	J.nie- miecki	Inne je- zyki
1	2	3	4	5	6
1880	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00
1890	123,40	110,81	84,20	71,23	99,70
1900	150,37	120,16	136,71	63,14	181,02
1910	196,40	125,61	111,64	23,32	248,49

Źródło: Obliczenia własne na podstawie tab. nr: 32-35

Uwaga: (t.z.): termin źródła, zob. Wstęp.

Tabela 39

Zmiany w składzie językowym ludności Galicji Zachodniej
wg kategorii spisowej "mowa potoczna" w latach 1880-1910

(Jednospodstawowy wskaźnik dynamiki w %)

Rok	J.polski	J.ruski (t.z.)	Inne jez. słowiań.	J.nie- miecki	Inne je- zyki
1	2	3	4	5	6
1880	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00
1890	110,02	130,06	159,88	63,79	28,57
1900	119,59	139,47	222,13	78,17	85,71
1910	129,09	135,23	285,32	54,54	108,57

Źródło: Obliczenia własne na podstawie tab. nr: 32-35

Uwaga: (t.z.): termin źródła, zob. Wstęp.

Tabela 40

Zmiany w składzie językowym ludności Galicji Wschodniej
wg kategorii spisowej "mowa potoczna" na podstawie spisów
z lat 1880-1910

(Wielopodstawowy wskaźnik dynamiki w %)

Rok	J.polski	J.ruski (t.z.)	Inne jęz. słowiań.	j.nie- miecki	Inne ję- zyki
1	2	3	4	5	6
1880	-	-	-	-	-
1890	123,40	110,81	84,20	71,23	99,70
1900	121,85	108,44	162,37	88,63	181,57
1910	130,61	104,54	81,66	36,93	137,27

z r o d ł o: Obliczenia własne na podstawie tab. nr: 32-35

U w a g a: (t.z.): termin źródła, zob Wstęp.

Tabela 41

Zmiany w składzie językowym ludności Galicji Zachodniej
wg kategorii spisowej "mowa potoczna" na podstawie spisów
z lat 1880-1910

(Wielopodstawowy wskaźnik dynamiki w %)

Rok	J.polski	J.ruski (t.z.)	Inne jęz. słowiań.	j.nie- miecki	Inne ję- zyki
1	2	3	4	5	6
1880	-	-	-	-	-
1890	110,02	130,07	159,88	63,79	28,57
1900	108,69	107,24	138,93	122,54	300,00
1910	107,95	96,96	119,45	69,77	126,67

z r o d ł o: Obliczenia własne na podstawie tab. nr: 32-35

U w a g a: (t.z.): termin źródła, Wstęp.

**III. STRUKTURA DEMOGRAFICZNA
LUDNOŚCI GALICJI**

Tabela 42

Ludność Galicji wg wieku i płci
na podstawie spisu z roku 1857
(w liczbach bezwzględnych)

Płeć	W i e k							
	1-6	6-12	12-14	14-24	24-40	40-60	pow. 60	
	1	2	3	4	5	6	7	8
Mężczyźni	365567	306447	106424	517742	515108	374258	59201	
Kobiety	362392	311382	116152	571861	613716	459497	53155	
Ogółem	727959	617829	222576	1089603	1128824	833755	112356	

ź r o d ł o: Statistische Übersichten, 1857

U w a g a: - Ludność zamieszkała, zob. Wstęp.
- Wiek w latach nieukończonych.

Tabela 43

Struktura wieku ludności Galicji na podstawie spisu
z roku 1857
(w %)

Płeć	W i e k								
	1-6	6-12	12-14	14-24	24-40	40-60	pow. 60	Razem	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
Mężczyźni	16,3	13,7	4,7	23,1	22,9	16,7	2,6	100	
Kobiety	14,6	12,5	4,7	22,9	24,7	18,5	2,1	100	
Ogółem	15,4	13,1	4,7	23,0	23,8	17,6	2,4	100	

ź r o d ł o: Obliczenia własne na podstawie tab. nr: 42

Tabela 44

Wskaźnik proporcji płci ludności Galicji
na podstawie spisu 1857 r.
(w%)

Płeć	W i e k						
	1-6	6-12	12-14	14-24	24-40	40-60	pow.60
1	2	3	4	5	6	7	8
Mężczyźni	50,21	49,60	47,81	47,51	45,63	44,88	52,69
Kobiety	49,79	50,40	52,19	52,49	54,37	55,12	47,31

ź r ó d ł o: Obliczenia własne na podstawie tab. nr: 42

Tabela 45

Ludność Galicji na podstawie spisu z roku 1857 wg stanu
cywilnego z podziałem na ludność męską i żeńską
(w liczbach bezwzględnych i w %)

Ludność	Kawalerowie Panny	Zonaci Mężatki	Wdowcy Wdowy
1	2	3	4
Męska	1389983 (61,92)	795409 (35,44)	59355 (2,64)
Żeńska	1365534 (57,18)	814092 (34,09)	208493 (8,73)
Ogółem	2755517 (59,47)	1609501 (34,75)	267848 (5,78)

ź r ó d ł o: Statistische Übersichten, 1857
Obliczenia własne

U w a g a: - Ludność zamieszkała, zob. Wstęp.
- Liczby w nawiasach oznaczają procenty.

Tabela 46

Ludność Galicji wg wieku i płci
na podstawie spisu z roku 1869
(w liczbach bezwzględnych)

Wiek w latach ukończonych	Mężczyźni	Kobiety	Ogółem
1	2	3	4
0	114756	115609	230365
1	83038	84607	167645
2	80459	81390	161849
3	73008	74027	147035
4	70596	72371	142967
0-4	421857	428004	849861
5-9	340424	349169	689593
10-14	289179	283032	572211
15-19	235400	251989	487389
20-24	211077	234838	445915
25-29	226270	248916	475186
30-34	203811	211981	415792
35-39	174622	182056	356678
40-44	145963	152079	298042
45-49	140135	142682	282817
50-54	113731	107408	221139
55-59	79558	74302	153860
60-64	50265	45372	95637
65-69	33508	29234	62742
70-74	13492	9771	23263
75-79	5619	4601	10220
80-84	1483	1243	2726
85-89	512	522	1034
90-94	196	207	403
95-99	61	54	115
100 i pow.	26	28	54

Źródło: Bevölkerung und Viehstand, 1869

U w a g a: - Ludność obecna, zob. Wstęp
- Źródło podaje wiek w latach nieukończonych.
- Kategoryzacja autora wg pięcioletnich grup wiekowych, zob. Wstęp.

**Struktura wieku ludności Galicji
na podstawie spisu z roku 1869
(w %)**

Wiek w latach ukończonych	Mężczyźni	Kobiety	Ogółem
1	2	3	4
0	4,27	4,19	4,23
1	3,09	3,07	3,08
2	2,99	2,95	2,98
3	2,72	2,68	2,70
4	2,63	2,62	2,62
0-4	15,70	15,51	15,61
5-9	12,67	12,67	12,67
10-14	10,77	10,27	10,51
15-19	8,76	9,14	8,95
20-24	7,85	8,51	8,18
25-29	8,42	9,02	8,72
30-34	7,58	7,68	7,63
35-39	6,49	6,60	6,55
40-44	5,43	5,51	5,47
45-49	5,21	5,17	5,19
50-54	4,23	3,89	4,06
55-59	2,96	2,69	2,82
60-64	1,87	1,64	1,75
65-69	1,24	1,06	1,15
70-74	0,50	0,35	0,42
75-79	0,20	0,16	0,18
80-84	0,05	0,04	0,05
85-89	0,02	0,02	0,01
90 i pow.	0,01	0,01	0,00
Razem	100,00	100,00	100,00

ź r ó d ł o: Obliczenia własne na podstawie tab. nr: 46

Wskaźnik proporcji płci ludności Galicji
na podstawie spisu z roku 1869
(w %)

Wiek w latach ukończonych	Mężczyźni	Kobiety	Ogółem
1	2	3	4
0	49,82	50,18	100,00
1	49,54	50,46	100,00
2	49,72	50,28	100,00
3	49,66	50,34	100,00
4	49,38	50,62	100,00
0-4	49,64	50,36	100,00
5-9	49,37	50,63	100,00
10-14	50,54	49,46	100,00
15-19	48,30	51,70	100,00
20-24	47,34	52,66	100,00
25-29	47,62	52,38	100,00
30-34	49,01	50,98	100,00
35-39	48,95	51,04	100,00
40-44	48,98	51,02	100,00
45-49	49,55	50,45	100,00
50-54	51,43	48,57	100,00
55-59	51,71	48,29	100,00
60-64	52,56	47,44	100,00
65-69	53,41	46,59	100,00
70-74	58,00	42,00	100,00
75-79	54,99	45,01	100,00
80-84	54,41	45,59	100,00
85-89	49,52	50,48	100,00
90-94	48,64	51,36	100,00
95-99	53,05	46,95	100,00
100 i pow.	48,15	51,85	100,00

Źródło: Obliczenia własne na podstawie tab. nr: 46

Ludność Galicji na podstawie spisu z roku 1869 wg stanu
cywilnego z podziałem na ludność męską i żeńską
(w liczbach bezwzględnych i w %)

Ludność	Kawalerowie Panny	Zonaci Mezatki	Wdowcy Wdowy	Separo- wani
1	2	3	4	5
Męska	1605065 (60,33)	998474 (37,53)	56319 (2,12)	660 (0,02)
Żeńska	1554360 (65,37)	1002688 (36,36)	198871 (7,21)	1579 (0,06)
Ogółem	3159425 (58,32)	2001162 (36,93)	255190 (4,71)	2239 (0,04)

ź r o d ł o: Bevölkerung und Viehstand, 1869
Obliczenia własne

U w a g a: - Ludność obecna, zob. Wstęp.
- Liczby w nawiasach oznaczają procenty.

Tabela 50

Ludność męska Galicji wg wieku i stanu cywilnego
na podstawie spisu z roku 1880
(w liczbach bezuzględnych)

Wiek w latach ukończ.	S t a n c y w i l n y				Ogółem
	kawale- rowie	żonaci	wdowcy	w sepa- racji	
1	2	3	4	5	6
0	104071	-	-	-	104071
1	89952	-	-	-	89952
2	83194	-	-	-	83194
3	81931	-	-	-	81931
4	81046	-	-	-	81046
0-4	440194	-	-	-	440194
5-9	355177	-	-	-	355177
10-14	324698	10	-	-	324708
15-19	303557	730	5	2	304294
20-24	219524	39754	212	18	259508
25-29	68172	133469	931	34	202606
30-34	25122	167037	1772	40	193971
35-39	13828	172255	2490	57	188630
40-44	9547	165256	3652	38	178493
45-49	6000	132026	4401	30	142457
50-54	4313	101236	6756	32	112337
55-59	2611	77465	9053	29	89158
60-64	2262	57665	12535	18	72480
65-69	1128	27637	9905	14	38684
70-74	731	12625	7143	9	20508
75-79	284	4043	3387	2	7716
80-84	101	1371	1377	2	2851
85-89	24	259	277	1	561
90-94	10	75	106	-	191
95-99	-	22	25	-	47
100 i pow	1	8	15	-	24
Razem	1777284	1092943	64042	326	2934595

Źródło: Oesterreichische Statistik, Bd.2, H.1: 1880

U w a g a: - Ludność obecna, zob. Wstęp.

- źródło podaje wiek w latach nieukończonych.

- Kategoryzacja autora wg pięcioletnich grup.
wiekowych, zob. Wstęp.

Ludność żeńska Galicji wg wieku i stanu cywilnego
na podstawie spisu z roku 1880
(w liczbach bezwzględnych)

Wiek w latach ukończ.	Stan cywilny				Ogółem.
	panny	meżatki	wdowy	w sepa- racji	
1	2	3	4	5	6
0	104652	-	-	-	104652
1	90966	-	-	-	90966
2	84966	-	-	-	84966
3	83145	-	-	-	83145
4	83787	-	-	-	83787
0-4	447516	-	-	-	447516
5-9	358662	-	-	-	358662
10-14	330798	599	3	2	331402
15-19	291267	31779	200	15	323261
20-24	139105	138165	1673	134	279077
25-29	44559	161764	3773	200	210296
30-34	25892	174465	7988	170	208515
35-39	18389	162964	13248	138	194739
40-44	17342	146151	22214	150	185657
45-49	10531	105214	26450	79	142274
50-54	8631	77442	35680	81	121834
55-59	4510	50260	34357	46	89173
60-64	3925	30742	36277	31	70975
65-69	1586	11269	19723	14	32592
70-74	944	4122	13183	2	18251
75-79	334	1049	5027	4	6414
80-84	135	270	2173	2	2580
85-89	32	43	510	1	586
90-94	6	10	202	-	218
95-99	4	3	47	-	54
100 i pow	3	2	31	-	36
Razem	1704171	1096313	222759	1069	3024312

ź r o d ł o: Oesterreichische Statistik, Bd.2, H.1: 1880

U w a g a: - Ludność obecna, zob. Wstęp.

- źródło podaje wiek w latach nieukończonych.

- Kategoryzacja autora wg pięcioletnich grup wiekowych, zob. Wstęp.

Ludność meska Galicji wg wieku i stanu cywilnego
na podstawie spisu z roku 1880
(na 1 mln. ludn. wg st. cyw. przypada w poszcz. grupach wieku)

Wiek w latach ukończ.	S t a n c y w i l n y			
	kawale- rowie	żonaci	wdowcy	w sepa- racji
1	2	3	4	5
0	58556	-	-	-
1	50612	-	-	-
2	46810	-	-	-
3	46099	-	-	-
4	45601	-	-	-
5-9	199842	-	-	-
10-14	182692	9	-	-
15-19	170798	668	78	6135
20-24	123516	36373	3310	55215
25-29	38358	122119	14537	104294
30-34	14135	152832	27669	122700
35-39	7780	157607	38881	174846
40-44	5372	151203	57025	116563
45-49	3376	120799	68721	92025
50-54	2427	92627	105493	98160
55-59	1469	70877	141361	88957
60-64	1273	52762	195732	55215
65-69	635	25287	154664	42945
70-74	411	11551	111537	27607
75-79	160	3699	52887	6135
80-84	57	1254	21501	6135
85-89	14	237	4235	3068
90-94	6	69	1655	-
95-99	-	20	390	-
100 i pow.	1	7	234	-
Razem	1000000	1000000	1000000	1000000

ź r ó d ł o: Oesterreichische Statistik, Bd.5, H.3: 1880,
Analytische Bearbeitung

U w a g a: - Ludność obecna, zob. Wstęp.

- źródło podaje wiek w latach nieukończonych.

Ludność zńska Galicji wg wieku i stanu cywilnego
na podstawie spisu z roku 1880
(na 1 mln ludn. wg st. cyw. przypada w poszcz. grupach wieku)

Wiek w latach ukończ.	S t a n c y w i l n y			
	panny	meżatki	wdowy	w sepa- racji
1	2	3	4	5
0	61409	-	-	-
1	53378	-	-	-
2	49858	-	-	-
3	48789	-	-	-
4	49166	-	-	-
5-9	210461	-	-	-
10-14	194111	546	14	1871
15-19	170914	28987	898	14032
20-24	81626	126026	7510	125351
25-29	26147	147553	16938	187091
30-34	15193	159138	35859	159027
35-39	10791	148648	59472	129092
40-44	10176	133311	99722	140318
45-49	6180	95971	118738	73901
50-54	5065	70639	160173	75772
55-59	2646	45844	154234	43031
60-64	2303	28041	162853	28999
65-69	931	10279	85540	13096
70-74	554	3760	59180	1871
75-79	196	957	22567	3742
80-84	79	246	9755	1871
85-89	19	39	2290	935
90-94	4	9	907	-
95-99	2	3	211	-
100 i pow.	2	2	139	-
Razem	1000000	1000000	1000000	1000000

ź r ó d ł o: Oesterreichische Statistik, Bd.5, H.3: 1880,
Analytische Bearbeitung

U w a g a: - Ludność obecna, zob. Wstęp.

- źródło podaje wiek w latach nieukończonych.

Ludność męska Galicji wg stanu cywilnego i wieku
na podstawie spisu z roku 1880
(na 1 mln ludn. wg wieku przypada w poszcz. kateg. st. cyw.)

Wiek w latach ukończ.	S t a n c y w i l n y				Ogółem
	kawale- rowie	żonaci	wdowcy	w sepa- racji	
1	2	3	4	5	6
0	1000000	-	-	-	1000000
1	1000000	-	-	-	1000000
2	1000000	-	-	-	1000000
3	1000000	-	-	-	1000000
4	1000000	-	-	-	1000000
5-9	1000000	-	-	-	1000000
10-14	999969	31	-	-	1000000
15-19	997578	2399	16	7	1000000
20-24	845924	153190	817	69	1000000
25-29	336476	658761	4595	168	1000000
30-34	129515	861144	9135	206	1000000
35-39	73307	913191	13200	302	1000000
40-44	53487	925840	20460	213	1000000
45-49	42118	926778	30893	211	1000000
50-54	38393	901182	60140	285	1000000
55-59	29285	868851	101539	325	1000000
60-64	31209	795599	172944	248	1000000
65-69	29159	714430	256049	362	1000000
70-74	35645	615613	348303	439	1000000
75-79	36807	523976	438958	259	1000000
80-84	35426	480884	482988	702	1000000
85-89	42781	461675	493761	1783	1000000
90-94	52356	392670	554974	-	1000000
95-99	-	468085	531915	-	1000000
100 i pow.	41667	333333	625000	-	1000000
Razem	605631	372435	21823	111	1000000

ź r o d ł o: Oesterreichische Statistik, Bd.5, H.3: 1880,
Analytische Bearbeitung

U w a g a: - Ludność obecna, zob. Wstęp.

- źródło podaje wiek w latach nieukończonych.

Ludność żeńska Galicji wg stanu cywilnego i wieku
na podstawie spisu z roku 1880
(na 1 mln ludn. wg wieku przypada w poszcz. kateg. st. cyw.)

Wiek w latach ukończ.	S t a n c y w i l n y				Ogółem
	panny	meżatki	wdowy	w sepa- racji	
1	2	3	4	5	6
0	1000000	-	-	-	1000000
1	1000000	-	-	-	1000000
2	1000000	-	-	-	1000000
3	1000000	-	-	-	1000000
4	1000000	-	-	-	1000000
5-9	1000000	-	-	-	1000000
10-14	998178	1807	9	6	1000000
15-19	901028	98307	619	46	1000000
20-24	498447	495078	5995	480	1000000
25-29	211887	769221	17941	951	1000000
30-34	124173	836703	38309	815	1000000
35-39	94429	836883	68029	709	1000000
40-44	93308	786363	119522	807	1000000
45-49	74019	739517	185909	555	1000000
50-54	70842	635636	292857	665	1000000
55-59	50575	563624	385285	616	1000000
60-64	55301	433138	511124	437	1000000
65-69	48662	345860	605148	430	1000000
70-74	51723	225850	722317	110	1000000
75-79	52074	163548	783754	624	1000000
80-84	52326	104651	842248	775	1000000
85-89	54608	73379	870306	1707	1000000
90-94	27523	45872	926605	-	1000000
95-99	74074	55556	870370	-	1000000
100 i pow.	83333	55556	861111	-	1000000
Razem	563491	362500	73656	353	1000000

ź r ó d ł o: Oesterreichische Statistik, Bd.5, H.3: 1880,
Analytische Bearbeitung

U w a g a: - Ludność obecna, zob. Wstęp.

- źródło podaje wiek w latach nieukończonych.

Tabela 56

Struktura wieku ludności Galicji
na podstawie spisu z roku 1880
(w %)

Wiek w latach ukończonych	Mężczyźni	Kobiety	Ogółem
1	2	3	4
0	3,54	3,46	3,50
1	3,06	3,00	3,03
2	2,83	2,80	2,85
3	2,79	2,74	2,77
4	2,76	2,77	2,76
0-4	15,00	14,79	14,89
5-9	12,10	11,85	11,97
10-14	11,06	10,95	11,01
15-19	10,36	10,68	10,53
20-24	8,84	9,22	9,03
25-29	6,91	6,96	6,93
30-34	6,61	6,89	6,76
35-39	6,43	6,44	6,44
40-44	6,08	6,15	6,11
45-49	4,85	4,70	4,77
50-54	3,82	4,02	3,92
55-59	3,03	2,94	2,99
60-64	2,46	2,34	2,40
65-69	1,31	1,07	1,19
70-74	0,69	0,60	0,65
75-79	0,26	0,21	0,23
80-84	0,09	0,08	0,09
85-89	0,01	0,01	0,01
90 i pow.	0,00	0,00	0,00
Razem	100,00	100,00	100,00

Źródło: Obliczenia własne na podstawie tab. nr: 50 i 51

Tabela 57

Wskaźnik proporcji płci wg wieku ludności Galicji
na podstawie spisu z roku 1880

Wiek w latach ukończonych	Mężczyźni	Kobiety	Ogółem
1	2	3	4
0	49,87	50,13	100,00
1	49,72	50,28	100,00
2	49,48	50,52	100,00
3	49,64	50,36	100,00
4	49,17	50,83	100,00
0-4	49,59	50,41	100,00
5-9	49,76	50,24	100,00
10-14	49,49	50,51	100,00
15-19	48,49	51,51	100,00
20-24	48,19	51,81	100,00
25-29	49,07	50,93	100,00
30-34	48,19	51,81	100,00
35-39	49,21	50,79	100,00
40-44	48,99	51,01	100,00
45-49	50,04	49,96	100,00
50-54	47,98	52,02	100,00
55-59	49,99	50,01	100,00
60-64	50,53	49,47	100,00
65-69	54,28	45,72	100,00
70-74	52,92	47,08	100,00
75-79	54,61	45,39	100,00
80-84	52,49	47,51	100,00
85-89	48,92	51,08	100,00
90-94	46,70	53,30	100,00
95-99	46,54	53,46	100,00
100 i pow.	40,01	59,99	100,00
Razem	49,25	50,75	100,00

z r ó d ł o: Obliczenia własne na podstawie tab. nr: 50 i 51

Ludność Galicji wg wieku i stanu cywilnego na podstawie
spisu z roku 1890
(w liczbach bezwzględnych)

Wiek w latach ukończonych	panny kawalerowie	zonaci zamężne	owdowiali rozwidzeni w separacji (t z)	Ogółem
1	2	3	4	5
0	237549	-	-	237549
1	187609	-	-	187609
2	189433	-	-	189433
3	187111	-	-	187111
4	180368	-	-	180368
0-4	982070	-	-	982070
5-9	786325	-	-	786325
10-14	725751	833	3	726587
15-19	629888	29373	211	659472
20-24	443358	157043	1851	602252
25-29	196929	329536	4629	531094
30-34	96500	366898	9222	472620
35-39	54618	285180	12386	352184
40-44	49358	283388	22464	355210
45-49	40592	246767	30491	317850
50-54	38448	206715	43974	289137
55-59	24339	133666	41143	199148
60-64	20395	84003	45781	150179
65-69	11427	45907	33401	90735
70-74	8445	23769	27196	59410
75-79	3032	7608	11009	21649
80-84	1367	2412	4848	8627
85-89	360	533	1380	2273
90-94	177	148	443	768
95-99	55	39	98	192
100 i pow	5	5	24	34
Razem	4113439	2203823	290554	6607816

źródło: Oesterreichische Statistik, Bd. 32, H. 3: 1890

U w a g a: - Ludność obecna, zob. Wstęp.

- źródło podaje wiek w latach nieukończonych.

- Kategoryzacja autora wg pięcioletnich grup wiekowych, zob. Wstęp.

- (t z): Kategoryzacja źródła.

Ludność męska Galicji wg wieku i stanu cywilnego na podstawie spisu z roku 1890
(w liczbach bezwzględnych)

Wiek w latach ukończonych	kawalerowie	zonaci	wdowcy rozwiedzeni w separacji (t z)	Ogółem
1	2	3	4	5
0	118692	-	-	118692
1	93753	-	-	93753
2	94030	-	-	94030
3	92665	-	-	92665
4	89790	-	-	89790
0-4	488930	-	-	488930
5-9	394210	-	-	394210
10-14	358294	-	-	358294
15-19	316630	363	6	316999
20-24	268247	25036	248	293531
25-29	111593	146690	1040	259523
30-34	48059	181201	1625	230885
35-39	25908	147867	1898	175673
40-44	21751	148824	3172	173747
45-49	18214	135203	4536	157953
50-54	15777	117998	7141	140916
55-59	10797	82784	8255	101836
60-64	8445	53599	10411	72455
65-69	5121	32209	9949	47279
70-74	3712	17753	9063	30528
75-79	1522	6031	4214	11767
80-84	626	1929	1810	4365
85-89	166	435	512	1113
90-94	87	122	162	371
95-99	26	31	30	87
100 i pow	2	3	11	16
Razem	2098072	1098278	64083	3260433

źródło: Oesterreichische Statistik, Bd.32, H.3: 1890

U w a g a: - Ludność obecna, zob. Wstęp.

- źródło podaje wiek w latach nieukończonych.

- Kategoryzacja autora wg pięcioletnich grup wiekowych, zob. Wstęp.

- (t z): Kategoryzacja źródła.

Ludność żeńska Galicji wg wieku i stanu cywilnego na podstawie
spisu z roku 1890
(w liczbach bezwzględnych)

Wiek w latach ukończonych	panny	zamężne	wdowy rozwidzione w separacji (t z)	Ogółem
1	2	3	4	5
0	118857	-	-	118857
1	93856	-	-	93856
2	95403	-	-	95403
3	94446	-	-	94446
4	90578	-	-	90578
0-4	493140	-	-	493140
5-9	392115	-	-	392115
10-14	367502	833	-	368338
15-19	313258	29010	205	342473
20-24	175111	132007	1603	308721
25-29	85336	182646	3589	271571
30-34	48441	185697	7597	241735
35-39	28710	137313	10488	176511
40-44	27607	134567	19292	181463
45-49	22378	111564	25955	159897
50-54	22671	88717	36833	148221
55-59	13542	50882	32888	97312
60-64	11950	30404	35370	77724
65-69	6306	13698	23452	43456
70-74	4733	6016	18133	28882
75-79	1510	1577	6795	9882
80-84	741	483	3038	4262
85-89	194	98	868	1160
90-94	90	26	281	397
95-100	29	8	68	105
100 i pow	3	2	13	18
Razem	2015367	1105545	226471	3347383

Źródło: Oesterreichische Statistik, Bd.32, H.3: 1890

Uwaga: - Ludność obecna, zob. Wstęp.

- źródło podaje wiek w latach nieukończonych.

- Kategoryzacja autora wg pięcioletnich grup wiekowych, zob. Wstęp.

- (t z): Kategoryzacja źródła.

Struktura ludności Galicji wg wieku i stanu cywilnego
na podstawie spisu z roku 1890
(w%)

Wiek w latach ukończonych	panny kawalerowie	żonaci zamężne	owdowiali rozwiedzeni w separacji (t z)	Ogółem
1	2	3	4	5
0	5,77	-	-	3,59
1	4,56	-	-	2,83
2	4,60	-	-	2,86
3	4,54	-	-	2,83
4	4,38	-	-	2,72
0-4	23,87	-	-	14,86
5-9	19,11	-	-	11,89
10-14	17,64	0,03	0,00	10,99
15-19	15,31	1,33	2,07	9,98
20-24	10,77	7,12	0,63	9,11
25-29	4,78	14,95	1,59	8,03
30-34	2,34	16,64	3,17	7,15
35-39	1,32	12,94	4,25	5,32
40-44	1,19	12,85	7,73	5,37
45-49	0,98	11,19	10,49	4,81
50-54	0,94	9,38	15,14	4,38
55-59	0,59	6,06	14,16	3,01
60-64	0,49	3,81	15,75	2,27
65-69	0,27	2,08	11,49	1,37
70-74	0,20	1,07	9,36	0,89
75-79	0,07	0,34	3,78	0,32
80-84	0,03	0,10	1,66	0,13
85-89	0,00	0,02	0,47	0,03
90-94	0,00	0,00	0,15	0,01
95-99	0,00	0,00	0,03	0,00
100 i pow.	0,00	0,00	0,00	0,00
Razem	100,00	100,00	100,00	100,00

Źródło: Obliczenia własne na podstawie tab. nr: 58

Uwaga: - (t z): termin źródła.

Struktura ludności męskiej Galicji wg wieku i stanu cywilnego
na podstawie spisu z roku 1890
(w %)

Wiek w latach ukończonych	kawalerowie	zonaci	wdowcy rozwiedzeni w separacji (t z)	Ogółem
1	2	3	4	5
0	5,65	-	-	3,64
1	4,46	-	-	2,87
2	4,48	-	-	2,88
3	4,41	-	-	2,84
4	4,27	-	-	2,75
0-4	23,30	-	-	14,99
5-9	18,78	-	-	12,09
10-14	17,07	-	-	10,98
15-19	15,09	0,03	0,00	9,72
20-24	12,78	2,27	0,38	9,00
25-29	5,31	13,37	1,62	7,95
30-34	2,29	16,49	2,53	7,08
35-39	1,23	13,46	2,96	5,38
40-44	1,04	13,56	4,95	5,33
45-49	0,86	12,31	7,07	4,84
50-54	0,75	10,74	11,14	4,32
55-59	0,51	7,53	12,88	3,12
60-64	0,40	4,88	16,24	2,22
65-69	0,24	2,93	15,52	1,45
70-74	0,17	1,61	14,14	0,93
75-79	0,07	0,54	6,57	0,36
80-84	0,01	0,17	2,82	0,13
85-89	0,00	0,03	0,79	0,03
90-94	0,00	0,01	0,25	0,01
95-99	0,00	0,00	0,04	0,00
100 i pow.	0,00	0,00	0,01	0,00
Razem	100,00	100,00	100,00	100,00

źródło: Obliczenia własne na podstawie tab. nr: 59

U w a g a: - (t z): termin źródła.

**Struktura ludności żeńskiej Galicji wg wieku i stanu cywilnego
na podstawie spisu z roku 1890
(wz)**

Wiek w latach ukończonych	panny	zamężne	wdowy rozwidzione w separacji (t z)	Ogółem
1	2	3	4	5
0	5,89	-	-	3,55
1	4,65	-	-	2,80
2	4,73	-	-	2,85
3	4,68	-	-	2,82
4	4,49	-	-	2,70
0-4	24,46	-	-	14,73
5-9	19,45	-	-	11,71
10-14	18,23	0,07	0,00	11,00
15-19	15,54	2,62	0,09	10,23
20-24	8,68	11,94	0,07	9,22
25-29	4,23	16,52	1,58	8,11
30-34	2,40	16,79	3,35	7,22
35-39	1,42	12,42	4,63	5,27
40-44	1,36	12,17	8,51	5,42
45-49	1,11	10,09	11,46	4,77
50-54	1,13	8,03	16,27	4,43
55-59	0,67	4,60	14,52	2,90
60-64	0,59	2,75	15,61	2,32
65-69	0,31	1,23	10,35	1,29
70-74	0,23	0,54	8,00	0,86
75-79	0,07	0,14	3,00	0,29
80-84	0,03	0,04	1,34	0,12
90-94	0,00	0,00	0,38	0,03
95-99	0,00	0,00	0,12	0,01
96-99	0,00	0,00	0,03	0,00
100 i pow.	0,00	0,00	0,00	0,00
Razem	100,00	100,00	100,00	100,00

ź r ó d ł o: Obliczenia własne na podstawie tab. nr: 60
U w a g a: - (t z): termin źródła.

Struktura ludności Galicji wg stanu cywilnego i wieku
na podstawie spisu z roku 1890
(w%)

Wiek w latach ukończonych	panny kawalerowie	żonaci zamężne	owdowiali rozwiedzeni w separacji (t z)	Ogółem
1	2	3	4	5
0	100,00	-	-	100,00
1	100,00	-	-	100,00
2	100,00	-	-	100,00
3	100,00	-	-	100,00
4	100,00	-	-	100,00
4-5	100,00	-	-	100,00
5-9	100,00	-	-	100,00
10-14	99,89	0,11	0,00	100,00
15-19	95,92	4,45	0,03	100,00
20-24	73,62	26,07	0,31	100,00
25-29	37,08	62,04	0,88	100,00
30-34	20,42	77,63	1,95	100,00
35-39	15,51	80,97	3,52	100,00
40-44	13,90	79,78	6,32	100,00
45-49	12,78	77,63	9,59	100,00
50-54	13,30	71,49	15,21	100,00
55-59	12,23	67,11	20,66	100,00
60-64	13,59	55,93	30,48	100,00
65-69	12,60	50,59	36,81	100,00
70-74	14,22	40,00	45,78	100,00
75-79	14,01	35,14	50,85	100,00
80-84	15,85	27,96	56,19	100,00
85-89	15,84	23,44	60,72	100,00
90-94	23,05	19,27	57,68	100,00
95-99	28,65	20,31	51,04	100,00
100 i pow.	14,71	14,70	70,59	100,00
Razem	62,26	33,35	4,39	100,00

Źródło: Obliczenia własne na podstawie tab. nr: 58
U w a g a i: - (t z): termin źródła.

Struktura ludności męskiej Galicji wg stanu cywilnego i wieku
na podstawie spisu z roku 1890
(w %)

Wiek w latach ukończonych	kawalerowie	żonaci	wdowcy rozwiedzeni w separacji (t z)	Ogółem
1	2	3	4	5
0	100,00	-	-	100,00
1	100,00	-	-	100,00
2	100,00	-	-	100,00
3	100,00	-	-	100,00
4	100,00	-	-	100,00
0-4	100,00	-	-	100,00
5-9	100,00	-	-	100,00
10-14	100,00	-	-	100,00
15-19	99,89	0,11	0,00	100,00
20-24	91,39	9,52	0,09	100,00
25-29	42,99	56,59	0,42	100,00
30-34	20,82	78,48	0,70	100,00
35-39	14,75	84,17	1,08	100,00
40-44	12,52	85,65	1,83	100,00
45-49	11,54	85,59	2,87	100,00
50-54	11,20	83,74	5,06	100,00
55-59	10,61	81,29	8,10	100,00
60-64	11,66	73,97	14,37	100,00
65-69	10,84	38,12	21,04	100,00
70-74	12,16	58,16	29,68	100,00
75-79	12,94	51,25	35,81	100,00
80-84	14,35	44,19	41,46	100,00
85-89	14,92	39,08	46,00	100,00
90-94	23,46	32,88	43,66	100,00
95-99	29,89	35,63	34,48	100,00
100 i pow.	12,50	18,75	68,75	100,00
Reszta	64,36	33,69	1,95	100,00

źródło: Obliczenia własne na podstawie tab. nr: 59

U w a g a: - (t z): termin źródła.

Tabela 66

Struktura ludności żeńskiej Galicji wg stanu cywilnego i wieku
na podstawie spisu z roku 1890
(w%)

Wiek w latach ukończonych	panny	zamężne	wdowy rozwidzione w separacji (t z)	Ogółem
1	2	3	4	5
0	100,00	-	-	100,00
1	100,00	-	-	100,00
2	100,00	-	-	100,00
3	100,00	-	-	100,00
4	100,00	-	-	100,00
0-4	100,00	-	-	100,00
5-9	100,00	-	-	100,00
10-14	99,78	0,22	0,00	100,00
15-19	91,47	8,47	0,06	100,00
20-24	56,73	42,75	0,52	100,00
25-29	31,43	67,25	1,32	100,00
30-34	20,04	76,81	3,15	100,00
35-39	16,27	77,79	5,94	100,00
40-44	15,22	74,15	10,63	100,00
45-49	13,99	69,78	16,23	100,00
50-54	15,29	59,86	24,85	100,00
55-59	13,93	52,28	3,79	100,00
60-64	15,38	39,11	45,51	100,00
65-69	14,52	31,52	53,96	100,00
70-74	16,33	20,82	62,79	100,00
75-79	15,29	15,95	68,76	100,00
80-84	17,39	11,33	71,28	100,00
85-89	16,73	8,45	74,82	100,00
90-94	22,68	6,54	70,78	100,00
95-99	27,62	7,61	64,77	100,00
100 i pow.	16,67	11,11	72,22	100,00
Razem	60,20	33,04	6,76	100,00

Źródło: Obliczenia własne na podstawie tab. nr: 60

Uwaga: - (t z): termin źródła.

Wskaźnik proporcji płci wg wieku ludności Galicji
na podstawie spisu z roku 1890
(w %)

Wiek w latach ukończonych	Mężczyźni	Kobiety	Ogółem
1	2	3	4
0	49,96	50,04	100,00
1	49,97	50,03	100,00
2	49,64	50,36	100,00
3	49,53	50,47	100,00
4	49,79	50,21	100,00
0-4	49,79	50,21	100,00
5-9	50,14	49,86	100,00
10-14	49,32	50,68	100,00
15-19	48,07	51,93	100,00
20-24	48,74	51,26	100,00
25-29	48,87	51,13	100,00
30-34	48,86	51,14	100,00
35-39	49,89	50,11	100,00
40-44	48,92	51,08	100,00
45-49	49,70	50,30	100,00
50-54	48,74	51,26	100,00
54-59	51,14	48,86	100,00
60-64	48,25	51,75	100,00
65-69	52,11	47,89	100,00
70-74	51,38	48,62	100,00
75-79	54,35	45,65	100,00
80-84	50,59	49,41	100,00
85-89	48,96	51,04	100,00
90-94	48,31	51,69	100,00
95-99	45,31	54,69	100,00
100 i pow.	47,06	52,94	100,00
Razem	49,35	50,65	100,00

ź r ó d ł o: Obliczenia własne na podstawie tab. nr: 58, 59, 60

U w a g a: - (t z): termin źródła.

Ludność Galicji wg wieku i stanu cywilnego na podstawie
spisu z roku 1900
(w liczbach bezwzględnych)

Wiek w latach ukończonych	panny kawalerowie	żonaci zameżne	owdowiali rozwidzeni w separacji (t z)	Ogółem
1	2	3	4	5
0	266067	-	-	266067
1	209609	-	-	209609
2	201605	-	-	201605
3	210601	-	-	210601
4	215699	-	-	215699
0-4	1103580	-	-	1103580
5-9	908907	-	-	908907
10-14	830533	978	74	831585
15-19	681074	35292	585	716951
20-24	459694	177379	2448	639521
25-29	176061	339531	4878	520470
30-34	88898	398184	9149	496231
35-39	58780	370518	13334	442632
40-44	48859	338866	23331	411056
45-49	30391	232850	26378	289619
50-54	31575	220093	43854	295522
55-59	22782	160535	45073	228390
60-64	22430	118737	56253	197420
65-69	12350	60530	39075	111955
70-74	9274	29641	32408	71323
75-79	3577	10794	15457	29828
80-84	2080	4144	8946	15170
85-89	544	908	2531	3983
90-94	177	257	864	1298
95-99	75	72	242	389
100 i pow.	47	28	33	108
Razem	4491690	2499340	324913	7315940

Źródło: Oesterreichische Statistik, Bd. 63, H.3: 1900

Uwaga: - Ludność obecna, zob. Wstęp.

- źródło podaje wiek w latach nieukończonych.

- Kategoryzacja autora wg pięcioletnich grup wiekowych, zob. Wstęp.

- (t z): termin źródła.

Tabela 69

Ludność męska Galicji wg wieku i stanu cywilnego na podstawie spisu z roku 1900
(w liczbach bezuzględnych)

Wiek w latach ukończonych	kawalerowie	żonaci	wdowcy rozwiedzeni w separacji (t z)	Ogółem
1	2	3	4	5
0	133991	-	-	133991
1	105503	-	-	105503
2	100394	-	-	100394
3	104510	-	-	104510
4	107094	-	-	107094
0-4	551492	-	-	551492
5-9	459839	-	-	459839
10-14	405559	-	-	405559
15-19	342238	1581	89	343908
20-24	286751	27390	318	314459
25-29	102604	151056	1059	254719
30-34	42259	193693	1703	237655
35-39	27370	191432	2164	220966
40-44	22141	179511	3577	205229
45-49	13899	128283	4219	146401
50-54	13321	122557	7564	143442
55-59	10031	97257	9828	117116
60-64	8864	75009	13476	97349
65-69	5287	41971	11947	59205
70-74	3701	21491	10187	35379
75-79	1626	8372	5970	15968
80-84	856	3330	3334	7520
85-89	250	727	991	1968
90-94	67	202	284	553
95-99	28	57	71	156
100 i pow.	22	17	11	50
Razem	2298205	1243936	76792	3618933

źródło: Oesterreichische Statistik, Bd. 63, H.3: 1900

U w a g a: - Ludność obecna, zob. Wstęp.

- źródło podaje wiek w latach nieukończonych.

- Kategoryzacja autora wg pięcioletnich grup wiekowych, zob. Wstęp.

- (t z): termin źródła.

Ludność wiejska Galicji wg wieku i stanu cywilnego na podstawie spisu z roku 1900
(w liczbach bezwzględnych)

Wiek w latach ukończonych	panny	zamężne	wdowy rozwiedzione w separacji (t z)	Ogółem
1	2	3	4	5
0	132076	-	-	132076
1	104106	-	-	104106
2	101211	-	-	101211
3	106091	-	-	106091
4	108605	-	-	108605
0-4	552089	-	-	552089
5-9)	449068	-	-	449068
10-14	424974	978	74	426026
15-19	338836	33711	496	373043
20-24	172943	149989	2130	325062
25-29	73457	188475	3819	265751
30-34	46639	204491	7446	258576
35-39	31410	179086	11170	221666
40-44	26718	159355	19754	205827
45-49	16492	104567	22159	143218
50-54	18254	97536	36290	152080
55-59	12751	63278	35245	111274
60-64	13566	43728	42777	100071
65-69	7063	18559	27128	52750
70-74	5573	8150	22221	35944
75-79	1951	2422	9487	13860
80-84	1224	814	5612	7650
85-89	294	181	1540	2015
90-94	110	55	580	745
95-99	47	15	171	233
100 i pow.	25	11	22	58
Razem	2193484	1255401	248121	3697006

Źródło: Oesterreichische Statistik, Bd. 63, H.3: 1900

Uwaga: - Ludność obecna, zob. Wstęp.

- źródło podaje wiek w latach nieukończonych.

- Kategoryzacja autora wg pięcioletnich grup wiekowych, zob. Wstęp.

- (t z): termin źródła.

Struktura ludności Galicji wg wieku i stanu cywilnego
na podstawie spisu z roku 1900
(w%)

Wiek w latach ukończonych	panny kawalerowie	żonaci zamężni	owdowiali rozwiedzeni w separacji (t z)	Ogółem
1	2	3	4	5
0	5,92	-	-	3,63
1	4,66	-	-	2,86
2	4,48	-	-	2,75
3	4,68	-	-	2,87
4	4,80	-	-	2,94
0-4	24,56	-	-	15,08
5-9	20,23	-	-	12,42
10-14	18,49	0,03	0,02	11,36
15-19	15,16	1,41	0,18	9,79
20-24	10,23	7,09	0,75	8,74
25-29	3,91	13,58	1,50	7,11
30-34	1,97	15,93	2,81	6,78
35-39	1,30	14,82	4,10	6,05
40-44	1,09	13,56	7,19	5,62
45-49	0,67	9,31	8,11	3,95
50-54	0,70	8,80	13,49	4,03
55-59	0,50	6,42	13,87	3,12
60-64	0,49	4,75	17,31	2,69
65-69	0,27	2,42	12,02	1,53
70-74	0,20	1,18	9,97	0,97
75-79	0,07	0,43	4,75	0,40
80-84	0,04	0,16	2,75	0,20
85-89	0,01	0,03	0,77	0,05
90-94	0,00	0,01	0,26	0,01
95-99	0,00	0,00	0,07	0,00
100 i pow.	0,00	0,00	0,01	0,00
Razem	100,00	100,00	100,00	100,00

ź r o d ł o: Obliczenia własne na podstawie tab. nr: 68

U w a g a: - termin źródła.

Tabela 72

Struktura ludności męskiej Galicji wg wieku i stanu cywilnego
na podstawie spisu z roku 1900
(w %)

Wiek w latach ukończonych	kawalerowie	zonaci	wdowcy rozwiedzeni w separacji (t z)	Ogółem
1	2	3	4	5
0	5,83	-	-	3,70
1	4,59	-	-	2,91
2	4,36	-	-	2,77
3	4,54	-	-	2,88
4	4,65	-	-	2,95
0-4	23,99	-	-	15,23
5-9	20,00	-	-	12,70
10-14	17,64	-	-	11,20
15-19	14,89	0,12	0,11	9,50
20-24	12,47	2,20	0,41	8,68
25-29	4,46	12,14	1,37	7,03
30-34	1,83	15,57	2,21	6,56
35-39	1,19	15,38	2,81	6,10
40-44	0,96	14,44	4,65	5,67
45-49	0,60	10,32	5,49	4,04
50-54	0,58	9,86	9,85	3,97
55-59	0,43	7,82	12,79	3,23
60-64	0,38	6,03	17,54	2,68
65-69	0,23	3,38	15,55	1,63
70-74	0,16	1,73	13,26	0,97
75-79	0,07	0,68	7,77	0,44
80-84	0,03	0,27	4,34	0,20
85-89	0,01	0,05	1,29	0,05
90-94	0,00	0,01	0,36	0,01
95-99	0,00	0,00	0,09	0,00
100 i pow.	0,00	0,00	0,01	0,00
Razem	100,00	100,00	100,00	100,00

źródło: Obliczenia własne na podstawie tab. nr: 69

U w a g a: - termin źródła.

Struktura ludności żeńskiej Galicji wg wieku i stanu cywilnego
na podstawie spisu z roku 1900
(w%)

Wiek w latach ukończonych	panny	zamężne	wdowy rozwidzione w separacji (t z)	Ogółem
1	2	3	4	5
0	6,02	-	-	3,57
1	4,74	-	-	2,81
2	4,61	-	-	2,73
3	4,83	-	-	2,86
4	4,95	-	-	2,93
0-4	25,16	-	-	14,93
5-9	20,47	-	-	12,14
10-14	19,37	0,07	0,02	11,52
15-19	15,44	2,68	0,19	10,09
20-24	7,88	11,94	0,85	8,79
25-29	3,34	15,01	1,53	7,18
30-34	2,12	16,28	3,00	6,99
35-39	1,43	14,26	4,50	5,99
40-44	1,21	12,69	7,96	5,56
45-49	0,75	8,32	8,93	3,87
50-54	0,83	7,76	14,62	4,11
55-59	0,58	5,04	14,20	3,00
60-64	0,62	3,49	17,25	2,71
65-69	0,32	1,47	10,93	1,42
70-74	0,25	0,64	8,95	0,97
75-79	0,08	0,19	3,82	0,37
80-84	0,05	0,06	2,26	0,20
85-89	0,01	0,01	0,62	0,05
90-94	0,00	0,00	0,23	0,02
95-99	0,00	0,00	0,06	0,00
100 i pow.	0,00	0,00	0,00	0,00
Razem	100,00	100,00	100,00	100,00

Źródło: Obliczenia własne na podstawie tab. nr: 70

U w a g a: - termin źródła.

Tabela 74

Struktura ludności Galicji wg stanu cywilnego i wieku
na podstawie spisu z roku 1900
(w%)

Wiek w latach ukończonych	panny kawalerowie	żonaci zamężni	owdowiali rozwidzeni w separacji (t z)	Ogółem
1	2	3	4	5
0	100,00	-	-	100,00
1	100,00	-	-	100,00
2	100,00	-	-	100,00
3	100,00	-	-	100,00
4	100,00	-	-	100,00
0-4	100,00	-	-	100,00
5-9	100,00	-	-	100,00
10-14	99,89	0,11	0,00	100,00
15-19	94,99	4,93	0,08	100,00
20-24	71,89	27,73	0,38	100,00
25-29	33,83	65,23	0,94	100,00
30-34	17,92	80,24	1,84	100,00
35-39	13,28	83,71	3,01	100,00
40-44	11,89	82,43	5,68	100,00
45-49	10,49	80,39	9,12	100,00
50-54	10,69	74,47	14,84	100,00
55-59	9,98	70,28	19,74	100,00
60-64	11,37	60,14	28,49	100,00
65-69	11,04	54,06	34,90	100,00
70-74	13,01	41,55	45,44	100,00
75-79	11,99	36,19	51,82	100,00
80-84	13,72	27,31	58,97	100,00
85-89	13,66	22,79	63,55	100,00
90-94	13,64	19,79	66,57	100,00
95-99	19,28	18,50	62,22	100,00
100 i pow.	43,52	25,92	30,56	100,00
Razem	61,39	34,16	4,45	100,00

Źródło: Obliczenia własne na podstawie tab. nr: 68

Uwaga: - termin źródła.

Struktura ludności męskiej Galicji wg stanu cywilnego i wieku
na podstawie spisu z roku 1900
(w %)

Wiek w latach ukończonych	kawalerowie	żonaci	wdowcy rozwidzeni w separacji (t z)	Ogółem
1	2	3	4	5
0	100,00	-	-	100,00
1	100,00	-	-	100,00
2	100,00	-	-	100,00
3	100,00	-	-	100,00
4	100,00	-	-	100,00
0-4	100,00	-	-	100,00
5-9	100,00	-	-	100,00
10-14	100,00	-	-	100,00
15-19	99,52	0,45	0,03	100,00
20-24	91,19	8,71	0,10	100,00
25-29	40,29	59,30	0,41	100,00
30-34	17,79	81,50	0,71	100,00
35-39	12,39	86,63	0,98	100,00
40-44	10,79	87,47	1,74	100,00
45-49	9,49	87,63	2,88	100,00
50-54	9,29	85,44	5,27	100,00
55-59	8,57	83,04	8,39	100,00
60-64	9,11	77,05	13,84	100,00
65-69	8,93	70,89	20,18	100,00
70-74	10,45	60,46	28,79	100,00
75-79	10,19	52,43	37,38	100,00
80-84	11,38	44,28	44,34	100,00
85-89	12,70	36,95	50,35	100,00
90-94	12,12	36,53	51,35	100,00
95-99	17,95	36,53	45,52	100,00
100 i pow.	44,00	34,00	22,00	100,00
Razem	63,51	34,47	2,12	100,00

Źródło: Obliczenia własne na podstawie tab. nr: 69

U w a g a: - termin źródła.

Struktura ludności żeńskiej Galicji wg stanu cywilnego i wieku
na podstawie spisu z roku 1900
(wz)

Wiek w latach ukończonych	panny	zamężne	wdowy rozwidzione w separacji (t z)	Ogółem
1	2	3	4	5
0	100,00	-	-	100,00
1	100,00	-	-	100,00
2	100,00	-	-	100,00
3	100,00	-	-	100,00
4	100,00	-	-	100,00
0-4	100,00	-	-	100,00
5-9	100,00	-	-	100,00
10-14	99,76	0,23	0,02	100,00
15-19	90,84	9,03	0,13	100,00
20-24	53,21	46,14	0,65	100,00
25-29	27,65	70,92	1,43	100,00
30-34	18,04	79,08	2,88	100,00
35-39	14,17	80,79	5,04	100,00
40-44	12,99	77,42	9,59	100,00
45-49	11,52	73,01	15,47	100,00
50-54	12,00	64,14	23,86	100,00
55-59	11,46	56,86	31,68	100,00
60-64	13,56	43,69	42,75	100,00
65-69	13,39	35,18	51,43	100,00
70-74	15,51	22,67	61,82	100,00
75-79	14,08	17,48	68,44	100,00
80-84	16,00	11,65	73,35	100,00
85-89	14,59	8,99	76,42	100,00
90-94	14,77	7,38	77,85	100,00
95-99	20,18	6,43	73,39	100,00
100 i pow.	43,10	18,97	37,93	100,00
Razem	59,34	33,95	6,71	100,00

ź r o d ł o: Obliczenia własne na podstawie tab. nr: 70

U w a g a: - termin źródła.

Wskaźnik proporcji płci wg wieku ludności Galicji
na podstawie spisu z roku 1900
(w %)

Wiek w latach ukończonych	Mężczyźni	Kobiety	Ogółem
1	2	3	4
0	50,36	49,64	100,00
1	50,34	49,66	100,00
2	49,80	50,20	100,00
3	49,63	50,37	100,00
4	49,65	50,35	100,00
0-4	49,98	50,02	100,00
5-9	50,60	49,40	100,00
10-14	48,77	51,23	100,00
15-19	47,97	52,03	100,00
20-24	49,18	50,82	100,00
25-29	48,95	51,05	100,00
30-34	47,89	52,11	100,00
35-39	49,93	50,07	100,00
40-44	49,93	50,07	100,00
45-49	50,55	49,45	100,00
50-54	48,54	51,46	100,00
55-59	51,27	48,73	100,00
60-64	49,31	50,69	100,00
65-69	52,88	47,12	100,00
70-74	49,61	50,39	100,00
75-79	53,53	46,47	100,00
80-84	49,57	50,43	100,00
85-89	49,41	50,59	100,00
90-94	42,61	57,39	100,00
95-99	40,20	59,80	100,00
100 i pow.	46,30	53,70	100,00
Razem	49,46	50,54	100,00

ź r ó d ł o: Obliczenia własne na podstawie tab. nr: 68- 70

U w a g a: - termin źródła.

Tabela 78

Ludność Galicji wg wieku w roku 1910
(w liczbach bezwzględnych)

Wiek w latach ukończonych	Mężczyźni	Kobiety	Ogółem
1	2	3	4
0-9	1226743	1213820	2440563
10-19	827137	894692	1721829
20-29	543875	605906	1149781
30-39	440123	485847	925970
40-49	394841	406877	801718
50-59	276043	268152	544195
60-69	159391	148933	308324
70 i pow.	68935	63205	132144
Razem	3937092	4087432	8024524

ź r ó d ł o: Statistisches Handbuch, Jg. 32: 1913

Tabela 79

Struktura ludności Galicji wg wieku w roku 1910
(w %)

Wiek w latach ukończonych	Mężczyźni	Kobiety	Ogółem
1	2	3	4
0-9	31,2	26,8	30,5
10-19	21,0	21,9	21,5
20-29	13,8	14,8	14,3
30-39	11,2	11,9	11,5
40-49	10,0	9,9	10,0
50-59	7,0	6,6	6,8
60-69	4,0	3,6	3,8
70 i pow.	1,8	1,5	1,6
Razem	100,0	100,0	100,0

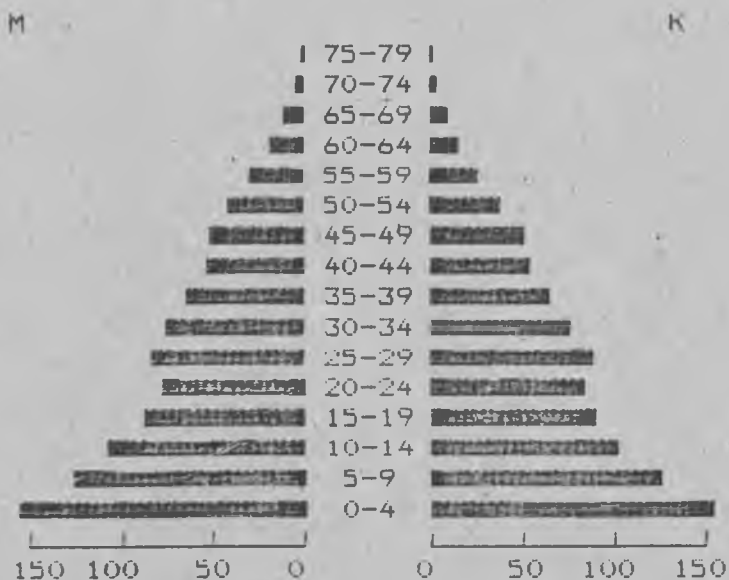
ź r ó d ł o: Obliczenia własne na podstawie tab. nr: 78

Tabela 80

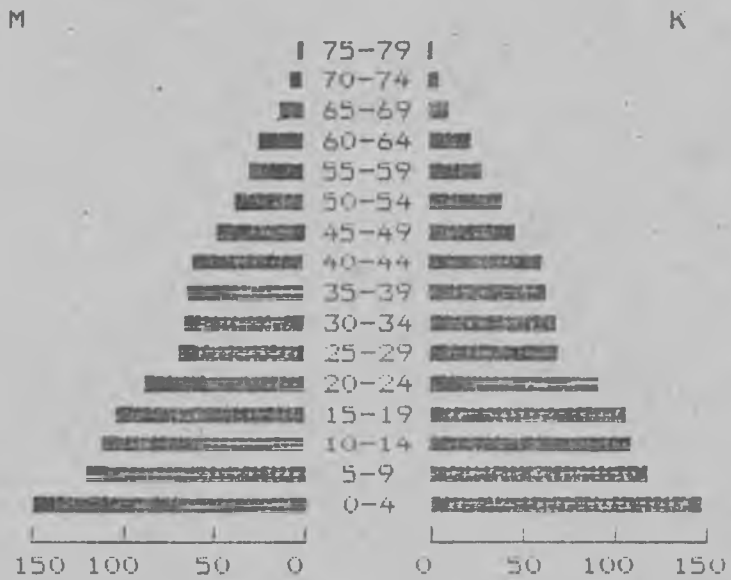
Wskaźnik proporcji płci ludności Galicji wg wieku w roku 1910
(w %)

Wiek w latach ukończonych	Mężczyźni	Kobiety	Ogółem
1	2	3	4
0-9	50,3	49,7	100,0
10-19	48,1	51,9	100,0
20-29	47,3	52,7	100,0
30-39	47,5	52,5	100,0
40-49	49,3	50,7	100,0
50-59	50,7	49,3	100,0
60-69	51,6	48,4	100,0
70 i pow.	52,2	47,8	100,0
Razem	49,1	50,9	100,0

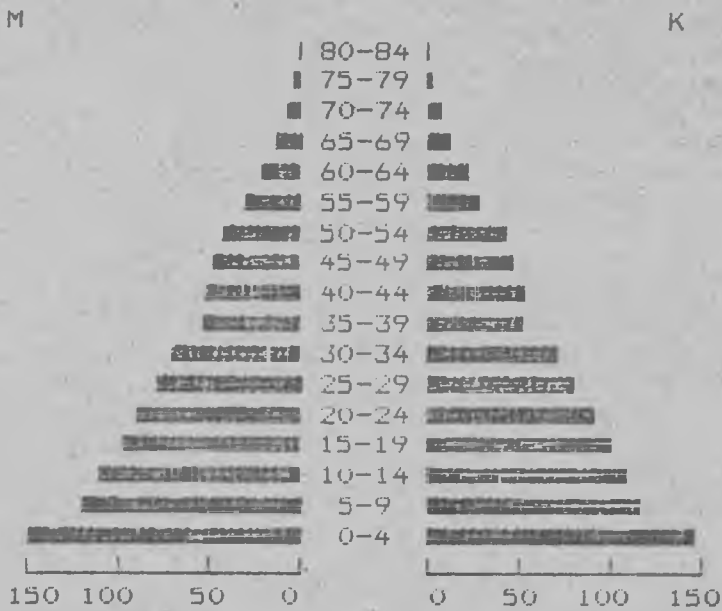
ź r ó d ł o: Obliczenia własne na podstawie tab.nr: 78

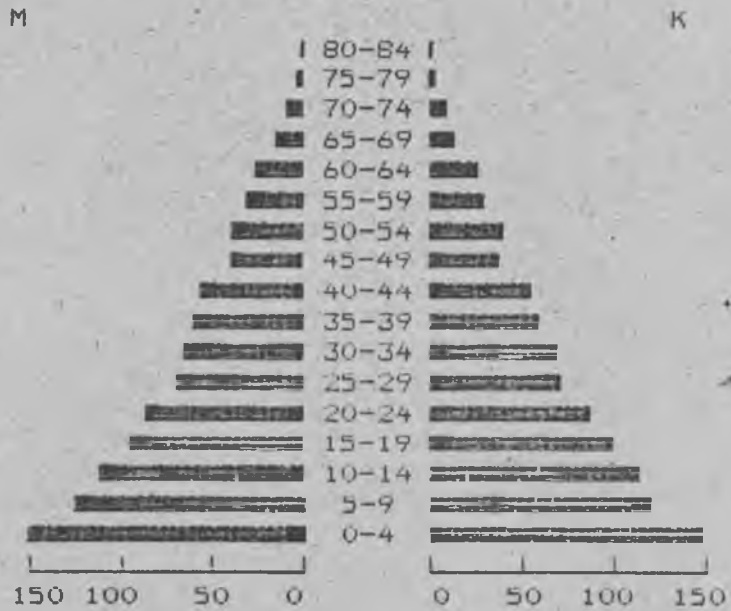
Rys.1 Piramida wieku ludności Galicji na podstawie spisu z roku 1869 (w promilach)

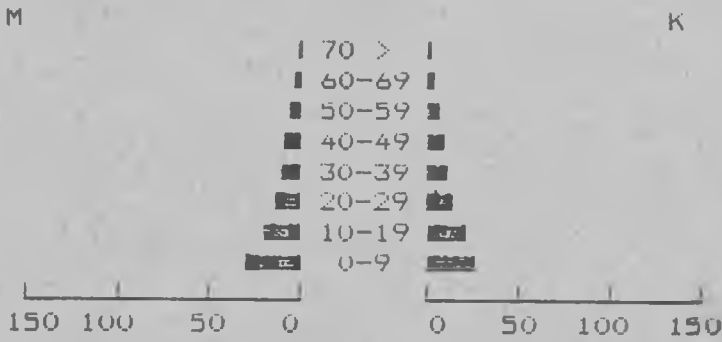
Rys.2 Piramida wieku ludności Galicji na podstawie spisu z roku 1880 (w promilach)

Rys.3 Piramida wieku ludności Galicji na podstawie spisu z roku 1890 (w promilach)

Rys.4 Piramida wieku ludności Galicji na podstawie spisu z roku 1900 (w promilach)

Rys.5 Piramida wieku ludności Galicji na podstawie spisu z roku 1910 (w procentach)

R. IV RUCH NATURALNY LUDNOŚCI GALICJI

Tabela 81

Małżeństwa, urodzenia, zgony ludności Galicji
w latach 1860-1910
(w liczbach bezwzględnych)

Rok	małżeństw	L i c z b a urodzeń	z g o n ó w
1	2	3	4
1860	45661	227299	148962
1861	45657	212099	161998
1862	52049	227160	166165
1863	49394	245128	175305
1864	50916	260666	158365
1865	43893	225902	176913
1866	38796	220460	218446
1867	61153	232804	166707
1868	55532	232923	164954
1869	61867	258568	174792
1870	56690	257714	178962
1871	54748	247957	187891
1872	52027	247218	211750
1873	54969	250327	309019
1874	58777	252820	207619
1875	52029	266265	197469
1876	51151	262617	192380
1877	45823	263216	192226
1878	49037	265644	194980
1879	49587	278456	198016
1880	47740	257600	206227
1881	51973	262983	209651
1882	56314	285879	217011
1883	49540	276015	207309
1884	48846	277030	196432
1885	47952	268254	210000
1886	52335	281253	199720
1887	55774	294592	209384
1888	58297	295779	202738
1889	53355	300932	192096
1890	54599	294521	208492
1891	57203	311809	208942
1892	55886	283447	209604
1893	58630	315343	195407

Rok	L i c z b a		
	małżeństw	urodzeń	zgonów
1	2	3	4
1894	56135	297260	216461
1895	57739	318198	219397
1896	55985	322480	202751
1897	59216	320133	198337
1898	55216	320130	196733
1899	64668	332034	200759
1900	63736	331622	201520
1901	62216	329667	187354
1902	59319	334263	210272
1903	63049	322465	197719
1904	61820	329832	201931
1905	63702	318627	213783
1906	61646	336027	200470
1907	56001	327942	196617
1908	58265	323599	191539
1909	59789	323095	204441
1910	59927	316108	193097

z r o d ł o: Statistisches Jahrbuch, Jg.1: 1861/62- Jg.20: 1881;
 Statistisches Handbuchlein, Jg.1: 1861, Jg.2: 1865-
 Jg.8: 1871;
 Statistisches Handbuch, Jg.1: 1882- Jg. 32:
 1913;
 Rocznik Statystyki Galicji, R.I: 1886- R.IV: 1892-
 1893;
 Podręcznik Statystyki Galicji, t.V: 1894- 97- t.IX:
 1913

U w a g a: - Ludność cywilna, zob. Wstęp

Dynamika małżeństw, urodzeń i zgonów ludności
Galicji w latach 1860-1910
(Jedno-(Wd(S)) i wielopodstawowy (Wd(Z)) współczynnik
dynamiki w %)

Rok	Małżeństwa		Urodzenia		Zgony	
	Wd(S)	Wd(Z)	Wd(S)	Wd(Z)	Wd(S)	Wd(Z)
1	2	3	4	5	6	7
1860	100,00	-	100,00	-	100,00	-
1861	99,99	99,99	93,34	93,34	108,75	108,75
1862	113,99	114,00	99,97	107,10	111,55	102,57
1863	108,17	94,90	107,88	107,91	117,68	105,50
1864	111,51	103,08	114,71	106,34	106,31	90,34
1865	96,13	86,21	99,42	86,66	118,76	111,71
1866	84,97	88,39	97,02	97,59	146,64	123,48
1867	133,93	157,63	102,45	105,60	111,91	76,31
1868	121,62	90,81	102,51	100,01	110,74	98,95
1869	135,49	111,41	113,79	111,01	117,34	105,96
1870	124,15	91,63	113,42	99,67	120,14	102,39
1871	119,90	96,57	109,12	96,21	126,13	104,99
1872	113,94	95,03	108,80	99,70	142,15	112,70
1873	120,39	105,65	110,16	101,26	207,45	145,94
1874	128,72	106,93	111,26	100,99	139,38	67,19
1875	113,95	88,52	117,18	105,32	132,56	95,11
1876	112,02	98,31	115,57	98,63	129,15	97,42
1877	100,36	89,58	115,84	100,23	129,04	99,92
1878	107,39	107,01	116,91	100,92	130,89	101,43
1879	108,60	101,12	122,54	104,82	132,93	101,56
1880	104,55	96,28	113,37	92,51	138,44	104,15
1881	113,82	108,87	115,73	102,09	140,74	101,66
1882	123,33	108,35	125,81	108,71	145,68	103,51
1883	108,49	87,97	121,47	96,55	139,17	95,52
1884	106,97	98,60	121,92	100,37	131,87	94,75
1885	105,02	98,17	118,05	96,83	140,98	106,91
1886	114,62	109,14	123,77	104,85	134,07	95,10
1887	122,15	106,57	129,64	104,74	140,56	104,83
1888	127,67	104,52	130,17	100,40	136,10	96,82
1889	116,85	91,52	132,44	101,74	128,95	94,75
1890	119,57	102,33	129,61	97,87	139,96	108,53
1891	125,28	104,77	137,22	105,87	140,26	100,22

Tabela 82 c.d.

Rok	Małżeństwa		Urodzenia		Zgony	
	Wd(S)	Wd(Z)	Wd(S)	Wd(Z)	Wd(S)	Wd(Z)
1	2	3	4	5	6	7
1892	122,39	97,70	124,74	90,90	140,71	100,32
1893	128,40	104,91	138,78	111,25	131,18	93,23
1894	122,94	95,74	130,82	94,27	145,31	110,77
1895	126,45	102,86	140,03	107,04	147,28	101,36
1896	122,61	96,96	141,92	101,35	136,11	97,41
1897	129,69	105,77	140,89	99,27	133,46	97,82
1898	120,93	93,24	140,88	100,00	132,07	99,19
1899	141,63	117,12	146,12	103,72	134,77	102,05
1900	139,58	98,56	145,94	99,88	135,28	100,38
1901	136,26	97,61	145,08	99,41	125,77	92,97
1902	129,91	95,34	147,10	101,39	141,15	112,23
1903	138,08	106,29	141,91	96,47	132,73	94,03
1904	135,39	98,05	145,15	102,28	135,56	102,13
1905	139,51	103,04	140,22	96,60	143,51	105,87
1906	135,01	96,77	147,88	105,46	134,58	93,77
1907	122,64	90,84	144,32	97,59	131,99	98,08
1908	127,65	104,08	142,41	98,68	128,58	97,41
1909	130,94	102,58	146,15	102,62	137,24	106,74
1910	131,24	100,23	139,11	97,841	129,63	94,45

ź r ó d ł o: Obliczenia własne na podstawie tab. nr: 81

U w a g a: - Ludność cywilna, zob. Wstęp

Ogólne współczynniki ruchu naturalnego
ludności Galicji w latach 1860-1910
(w promilach)

Rok	Współczynniki		
	marzerstw	urbdzeń	zgonów
1	2	3	4
1860	9,4	46,0	30,8
1861	9,3	42,7	33,2
1862	10,5	45,1	33,6
1863	9,9	48,1	35,0
1864	10,0	50,1	31,0
1865	8,5	43,1	34,4
1866	7,5	42,0	42,4
1867	11,7	43,9	32,0
1868	10,5	43,5	31,3
1869	11,4	46,9	32,3
1870	10,3	46,1	32,6
1871	9,8	43,7	33,8
1872	9,2	43,0	37,6
1873	9,6	42,7	53,8
1874	10,1	42,4	35,6
1875	8,8	44,1	33,4
1876	9,0	45,2	33,9
1877	8,0	44,7	33,5
1878	8,4	44,6	33,6
1879	8,4	46,2	33,7
1880	8,1	42,4	34,8
1881	8,7	43,0	35,2
1882	9,4	46,6	36,3
1883	8,2	44,6	34,4
1884	7,9	43,8	31,8
1885	7,7	41,7	33,6
1886	8,3	43,5	31,7
1887	8,7	45,0	32,9
1888	9,0	44,6	31,4
1889	8,1	44,7	29,3
1890	8,3	43,7	31,8
1891	8,6	45,8	31,6
1892	8,4	41,5	31,5
1893	8,7	45,6	29,0

Tabela 83 r.d.

Rok	W s p ó ł c z y n n i k i		
	małżeństw	urodzeń	zgonów
1	2	3	4
1894	8,3	42,7	31,9
1895	8,4	45,1	31,8
1896	8,0	45,1	29,1
1897	8,4	44,3	28,1
1898	7,8	41,8	27,6
1899	9,0	45,0	27,9
1900	8,7	44,3	27,5
1901	8,4	43,5	25,3
1902	7,9	43,8	28,1
1903	8,3	41,8	26,2
1904	8,1	42,4	26,5
1905	8,3	40,7	27,9
1906	7,9	42,4	25,8
1907	7,1	41,0	25,1
1908	7,4	40,1	24,2
1909	7,5	39,8	25,7
1910	7,5	38,7	24,1

ź r ó d ł o: dla lat 1860-1875 włącznie obliczenia własne;
dla lat 1876-1910 Podręcznik Statystyki Galicji, t.IX: 1913

U w a g a: - Urodzenia żywe
- Dla lat 1860- 1875 dane zanizone; podstawę obliczeń stanowi ludność cywilna i wojskowa. Dla lat 1876-1910 za podstawę obliczeń przyjęto w źródle wyłącznie ludność cywilna.

Urodzenia w Galicji w latach 1860-1910
(w liczbach bezwzględnych)

Rok	Urodzenia żywe			Urodzenia martwe		
	męskie	żeńskie	Razem	męskie	żeńskie	Razem
1	2	3	4	5	6	7
1860	114266	108245	222511	2781	2007	4788
1861	107591	100799	208390	2112	1597	3709
1862	115047	107925	222972	2374	1814	4188
1863	124197	116558	240755	2533	1840	4373
1864	132478	123393	255871	2769	2026	4795
1865	114812	107048	221860	2317	1725	4042
1866	112411	104143	216554	2255	1651	3906
1867	118374	110326	228700	2373	1731	4104
1868	118064	111106	229170	2169	1584	3753
1869	130905	123150	254055	2691	1822	4513
1870	130576	122224	252800	2832	2082	4914
1871	125752	116974	242726	3041	2190	5231
1872	125509	116877	242386	2842	1990	4832
1873	127351	117676	245027	3051	2249	5300
1874	128571	118820	247391	3109	2320	5429
1875	134733	125860	260593	3272	2400	5672
1876	132961	123787	256748	3465	2404	5869
1877	132850	124088	256938	3668	2610	6278
1878	133321	125825	259146	3717	2781	6498
1879	139774	131858	271632	3838	2986	6824
1880	129374	121931	251305	3522	2773	6295
1881	131864	124506	256370	3798	2815	6613
1882	143399	135016	278405	4251	3313	7564
1883	138095	130909	269004	4002	3009	7011
1884	138658	131330	269998	3716	2997	6715
1885	134419	126631	261050	4167	3057	7324
1886	141259	132717	273966	4121	3156	7277
1887	146954	139745	286699	4459	3434	7893
1888	148256	139735	287991	4415	3373	7788
1889	150669	142403	293072	4499	3361	7860
1890	147499	139119	286618	4481	3422	7903
1891	156671	146848	303519	4752	3538	8290
1892	142415	133718	276133	4105	3209	7314
1893	158417	148967	307384	4652	3307	7959
1894	148880	140792	289672	4290	3298	7588

Rok	Urodzenia żywe			Urodzenia martwe		
	męskie	żeńskie	Razem	męskie	żeńskie	Razem
1	2	3	4	5	6	7
1895	160165	150627	310792	4155	3251	7406
1896	161989	152774	314763	4497	3220	7717
1897	160405	152298	312703	4295	3135	7430
1898	153258	144220	297478	3973	3015	6988
1899	167491	156634	324125	4522	3387	7909
1900	166938	157230	324168	4274	3180	7454
1901	165732	156608	322340	4115	3212	7327
1902	168009	159190	327199	4060	3004	7004
1903	162096	153373	315469	4022	2974	6996
1904	166212	158815	323027	3909	2896	6805
1905	159937	152192	312129	3689	2809	6598
1906	168262	160871	329133	3878	3016	6894
1907	165435	155977	321412	3799	2731	6530
1908	163653	153666	323027	3361	2415	5776
1909	163653	153666	317319	3361	2415	5776
1910	159686	150867	310553	3244	2211	5555

źródło: Statistisches Handbuchlein, Jg.1: 1861, Jg.2:
 1865- Jg.8: 1871
 Statistisches Jahrbuch, Jg.1: 1861/62- Jg.20:1881
 Statistisches Handbuch, Jg.1: 1882- Jg.32:1913
 Podręcznik Statystyki Galicji t.VII, 1903
 Obliczenia własne

Współczynniki urodzeń żywych i martwych w Galicji
w latach 1860-1910
(na 1000 urodzeń)

Rok	Urodzenia żywe			Urodzenia martwe		
	męskie	żeńskie	Razem	męskie	żeńskie	Razem
1	2	3	4	5	6	7
1860	502,71	476,22	978,93	12,23	8,82	21,06
1861	507,26	475,24	982,51	9,95	7,52	17,48
1862	506,45	475,10	981,56	10,45	7,98	18,43
1863	506,66	475,49	982,16	10,33	7,50	17,83
1864	508,22	503,38	981,60	10,62	7,77	18,39
1865	508,23	473,37	982,10	10,25	7,63	17,89
1866	509,89	472,38	982,28	10,22	7,48	17,71
1867	508,47	473,90	982,37	10,19	7,43	17,62
1868	506,87	477,00	983,88	9,31	6,50	16,11
1869	506,26	476,27	982,54	10,40	7,04	17,45
1870	506,67	474,26	980,93	10,98	8,07	19,06
1871	507,15	471,75	978,90	12,26	8,83	21,09
1872	507,68	472,76	980,45	11,49	8,04	19,54
1873	508,73	470,08	978,82	12,18	8,98	21,17
1874	508,54	469,97	978,52	12,29	9,17	21,47
1875	506,01	472,68	978,69	12,28	9,01	21,30
1876	506,29	471,35	977,65	13,19	9,15	22,34
1877	504,71	471,43	976,14	13,93	9,91	23,85
1878	501,87	473,66	975,53	13,99	10,46	24,46
1879	501,96	473,53	975,49	13,78	10,72	24,50
1880	502,22	473,33	975,56	13,67	10,76	24,43
1881	501,41	473,43	974,85	14,44	10,70	25,14
1882	501,44	472,13	973,54	14,86	11,58	26,45
1883	500,31	474,28	974,59	14,49	10,90	25,40
1884	501,08	474,60	975,73	13,42	10,83	24,26
1885	500,86	471,84	972,70	15,52	11,39	27,29
1886	502,26	471,89	974,12	14,65	11,22	25,87
1887	498,83	474,36	973,20	15,13	11,65	26,79
1888	501,23	472,43	973,66	14,92	11,40	26,33
1889	500,67	473,20	973,88	14,95	11,16	26,11
1890	500,80	472,35	973,16	15,21	11,61	26,83
1891	502,45	470,95	973,41	15,24	11,34	26,58
1892	502,43	471,75	974,19	14,48	11,32	25,80
1893	502,36	472,39	974,76	14,75	10,48	25,23

Tabela 85 c.d.

Rok	Urodzenia żywe			Urodzenia martwe		
	męskie	żeńskie	Razem	męskie	żeńskie	Razem
1	2	3	4	5	6	7
1894	500,84	473,63	974,47	14,43	11,09	25,52
1895	503,35	473,37	976,72	13,05	10,21	23,27
1896	502,32	473,74	976,06	13,94	9,98	23,93
1897	501,05	475,73	976,79	13,41	9,79	23,20
1898	503,36	473,68	977,04	13,04	9,90	22,95
1899	504,43	471,74	976,18	13,61	10,20	23,81
1900	503,39	474,12	977,52	12,88	9,58	22,47
1901	502,72	475,04	977,77	12,48	9,74	22,22
1902	502,71	476,32	979,04	12,14	8,98	20,95
1903	502,67	475,62	978,30	12,47	9,22	21,69
1904	503,92	475,43	979,36	11,85	8,78	20,63
1905	501,79	477,49	979,29	11,57	8,81	20,70
1906	500,73	478,74	979,48	11,54	8,97	20,51
1907	504,46	475,62	980,08	11,58	8,32	19,91
1908	504,46	475,60	980,84	10,40	7,47	17,87
1909	506,51	475,60	982,12	10,40	7,47	17,87
1910	505,16	477,26	982,42	10,26	7,31	17,57

Źródło: Obliczenia własne na podstawie tab. nr: 4

Tabela 86

Matrżeństwa wg wieku nowożeńców w Galicji w roku 1860
(w liczbach bezwzględnych)

Mężczyźni w wieku	Kobiety w wieku:					
	0-19	20-24	25-29	30-39	40-49	50 i >
1	2	3	4	5	6	7
0-24	4044	3105	1486	438	74	7
25-29	4081	4247	4237	1452	254	28
30-39	2415	3482	4687	4272	829	77
40-49	224	602	1184	1336	824	97
50-59	29	98	295	549	506	227
60 i >	6	8	55	127	158	121

Źródło: Statistisches Jahrbuch Jg.1: 1861/2

Tabela 87

**Struktura wieku mężczyzn zawierających związek
małżeński w Galicji w roku 1860
wg wieku współmałżonka (w %)**

Mężczyźni w wieku	Kobiety w wieku:					
	0-19	20-24	25-29	30-39	40-49	50 i >
1	2	3	4	5	6	7
0-24	44,17	33,91	16,23	4,78	0,80	0,07
25-29	28,54	29,70	29,63	10,15	1,77	0,19
30-39	15,32	22,09	29,73	27,10	5,25	0,48
40-49	5,24	14,10	27,74	31,31	19,31	2,27
50-59	1,70	5,75	17,31	32,21	29,69	13,32
60 i >	1,26	1,68	11,57	26,73	33,26	25,47

ź r o d ł o: Obliczenia własne na podstawie tab. nr: 86

Tabela 88

**Struktura wieku kobiet zawierających związek
małżeński w Galicji w roku 1860
wg wieku współmałżonka (w %)**

Kobiety w wieku	Mężczyźni w wieku:					
	0-24	25-29	30-39	40-49	50-59	60 i >
1	2	3	4	5	6	7
0-19	37,44	37,79	22,36	2,07	0,26	0,05
20-24	26,90	36,79	30,16	5,21	0,84	0,06
25-29	12,44	35,47	39,24	9,91	2,46	0,46
30-39	5,35	17,76	52,26	16,34	6,71	1,55
40-49	2,79	9,60	31,34	31,15	19,13	5,97
50 i >	1,25	5,02	13,82	17,41	40,75	21,72

ź r o d ł o: Obliczenia własne na podstawie tabeli 86

Tabela 89

Matżeństwa wg wieku nowożeńców w Galicji w roku 1870
(w liczbach bezwzględnych)

Mężczyźni w wieku	Kobiety w wieku:					
	0-19	20-24	25-29	30-39	40-49	50 i >
1	2	3	4	5	6	7
0-24	5625	3931	2014	501	81	24
25-29	8117	6803	6839	2536	419	64
30-39	1990	2561	3636	2863	650	74
40-49	293	566	1352	1481	1010	131
50-59	42	121	394	711	713	376
60 i >	10	24	81	175	226	256

ź r ó d ł o: Statistisches Jahrbuch, Jg.10: 1871

Tabela 90

Struktura wieku mężczyzn zawierających związek
matżeński w Galicji w roku 1870
wg wieku współmatzonka (w %)

Mężczyźni w wieku	Kobiety w wieku:					
	0-19	20-24	25-29	30-39	40-49	50 i >
1	2	3	4	5	6	7
0-24	46,19	32,28	16,54	4,11	0,66	0,19
25-29	32,75	27,45	27,60	10,23	1,69	0,25
30-39	16,90	21,75	30,88	24,31	5,52	0,62
40-49	6,06	11,71	27,97	30,64	20,89	2,71
50-59	1,78	5,13	16,71	30,16	30,25	15,95
60 i >	1,29	3,10	10,49	22,66	29,27	33,16

ź r ó d ł o: Obliczenia własne na podstawie tab.nr: 89

Tabela 91

Struktura wieku kobiet zawierających związek
matczyński w Galicji w roku 1870
wg wieku współmatzonka (w %)

Kobiety w wieku	Mężczyźni w wieku:					
	0-24	25-29	30-39	40-49	50-59	60 i >
1	2	3	4	5	6	7
0-19	34,98	50,48	12,37	1,82	0,26	0,06
20-24	28,06	48,57	18,28	4,04	0,86	0,17
25-29	14,06	47,77	25,39	9,44	2,75	0,56
30-39	6,06	30,67	34,63	17,91	8,60	2,11
40-49	2,61	13,52	20,97	32,59	23,00	7,29
50 i >	2,59	6,91	8,00	14,16	40,64	27,67

Źródło: Obliczenia własne na podstawie tab. nr: 89

Tabela 92

Matrystwa wg wieku nowożeńców w Galicji w roku 1880
(w liczbach bezwzględnych)

Mężczyźni w wieku	Kobiety w wieku:					
	0-19	20-24	25-29	30-39	40-49	50 i >
1	2	3	4	5	6	7
0-24	7466	5090	1780	591	96	21
25-29	7166	5878	3525	1461	345	49
30-39	1510	2040	1847	1590	451	59
40-49	306	718	968	1100	801	130
50-59	45	155	268	571	694	314
60 i >	8	31	55	140	254	277

Źródło: Statistisches Jahrbuch Jg.20: 1881

Tabela 93

**Struktura wieku mężczyzn zawierających związek
małżeński w Galicji w roku 1880
wg wieku współmałżonka (w %)**

Mężczyźni w wieku	Kobiety w wieku:					
	0-19	20-24	25-29	30-39	40-49	50 i >
1	2	3	4	5	6	7
0-24	49,62	33,83	11,83	3,92	0,63	0,13
25-29	38,89	31,90	19,13	7,92	1,87	0,26
30-39	20,14	27,21	24,63	21,20	6,01	0,78
40-49	7,60	17,84	24,06	27,34	19,91	3,23
50-59	2,19	7,57	13,09	27,89	33,90	15,33
60 i >	1,04	4,05	7,18	18,30	33,20	36,20

ź r ó d ł o: Obliczenia własne na podstawie tab. nr: 92

Tabela 94

**Struktura wieku kobiet zawierających związek
małżeński w Galicji w roku 1880
wg wieku współmałżonka (w %)**

Kobiety w wieku	Mężczyźni w wieku:					
	0-24	25-29	30-39	40-49	50-59	60 i >
1	2	3	4	5	6	7
0-19	45,24	43,42	9,15	1,85	0,27	0,04
20-24	36,58	42,25	14,66	5,16	1,11	0,22
25-29	21,08	41,75	21,87	11,46	3,17	0,65
30-39	10,83	26,79	29,15	20,17	10,47	2,56
40-49	3,63	13,06	17,07	30,32	26,27	9,61
50 i >	2,47	5,76	6,94	15,29	36,94	32,58

ź r ó d ł o: Obliczenia własne na podstawie tab. nr: 92

Tabela 95

**Struktura wieku mężczyzn zawierających związki
małżeńskie w Galicji w latach 1860- 1910
(w liczbach bezwzględnych)**

Rok	Wiek mężczyzn:					
	0-24	25-29	30-39	40-49	50-59	60 i >
1	2	3	3	4	5	6
1860	9154	14299	15762	4267	1704	475
1870	12176	24778	11774	4833	2357	772
1880	15044	18424	7497	4023	2047	765
1890	11310	27677	8404	3969	2364	875
1900	10809	35201	10183	3914	2488	1181
1910	10691	32379	8809	4292	2354	1414

ź r o d ł o: Statistisches Jahrbuch Jg.1: 1861/2, Jg.10: 1871,
Jg.20: 1881;
Statistisches Handbuch Jg.10: 1891, Jg.20: 1901,
Jg.30: 1911;
Obliczenia własne

Tabela 96

**Struktura wieku mężczyzn zawierających związki
małżeńskie w Galicji w latach 1860- 1910 w %**

Rok	Wiek mężczyzn:					
	0-24	25-29	30-39	40-49	50-59	60 i >
1	2	3	3	4	5	6
1860	20,04	31,31	34,51	9,34	3,73	1,04
1870	21,47	43,70	20,76	8,52	4,15	1,36
1880	31,47	38,54	15,68	8,41	4,28	1,60
1890	20,71	50,69	15,39	7,26	4,32	1,60
1900	16,94	55,19	15,96	6,13	3,90	1,85
1910	17,83	54,01	14,69	7,16	3,92	2,35

ź r o d ł o: Obliczenia własne na podstawie tab. nr: 95

Tabela 97

**Struktura wieku kobiet zawierających związek
małżeński w Galicji w latach 1860- 1910
(w liczbach bezwzględnych)**

Rok	Wiek mężczyzn:					
	0-19	20-24	25-29	30-39	40-49	50 i >
1	2	3	4	5	6	7
1860	10799	11542	11944	8174	2645	557
1870	16077	14006	14316	8267	3099	925
1880	16501	13912	8443	5453	2641	850
1890	16315	16236	12672	5730	2625	1021
1900	18292	19672	14454	7149	2761	1408
1910	16359	20303	12611	5939	3047	1680

ź r ó d ł o: Statistisches Jahrbuch Jg.1: 1861/2, Jg.10: 1871,
Jg.20: 1881;
Statistisches Handbuch Jg.10: 1891; Jg.20:
1901, Jg.30: 1911;
Obliczenia własne

Tabela 98

**Struktura wieku kobiet zawierających związek
małżeński w Galicji w latach 1860- 1910 w %**

Rok	Wiek mężczyzn:					
	0-19	20-24	25-29	30-39	40-49	50 i >
1	2	3	4	5	6	7
1860	23,65	25,27	26,15	17,90	5,79	1,21
1870	28,35	24,70	25,25	14,58	5,46	1,63
1880	34,52	29,10	17,66	11,40	5,52	1,77
1890	29,88	29,73	23,20	10,49	4,80	1,86
1900	28,69	30,86	22,67	11,21	4,33	2,20
1910	27,29	33,87	21,03	9,90	5,08	2,80

ź r ó d ł o: Obliczenia własne na podstawie tabeli 97

Tabela 99

**Matżeństwa pierwotne i powtórne w Galicji w latach 1860-1910
(w liczbach bezwzględnych)**

Rodzaj Matżeństw	1860	1870	1880	1890	1900	1910
1	2	3	4	5	6	7
Pierwotne	30546	40583	33585	39985	50131	47285
Powtórne	15115	16107	14165	14614	13605	12654
Ogółem	45661	56690	47740	54599	63736	59939

ź r o d ł o: Statistisches Jahrbuch Jg.1: 1861/2, Jg.10: 1871,
Jg.20: 1881;
Statistisches Handbuch Jg.10: 1891; Jg.20:
1901, Jg.30: 1911;
Obliczenia własne

U w a g a: - Termin 'matżeństwa pierwotne' oznacza pierwszy
związek matżeński obu małżonków, 'matżeństwa
powtórne' przynajmniej jednego z nich.

Tabela 100

**Matżeństwa pierwotne i powtórne w Galicji w latach 1860-1910
(w %)**

Rodzaj Matżeństw	1860	1870	1880	1890	1900	1910
Pierwotne	66,89	71,58	70,33	73,23	78,65	78,88
Powtórne	33,11	28,42	29,67	26,77	21,35	21,12
Ogółem	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00

ź r o d ł o: Obliczenia własne na podstawie tab. nr: 99

U w a g a: - Termin 'matżeństwa pierwotne' oznacza pierwszy
związek matżeński obu małżonków, 'matżeństwa
powtórne' przynajmniej jednego z nich.

Tabela 101

**Zgony mężczyzn wg wieku w Galicji w latach 1860-1910
(w liczbach bezwzględnych)**

Kategorie wieku	1860	1870	1880	1890	1900	1910
1	2	3	4	5	6	7
0-4	44311	51393	57266	61897	59245	51261
5-9	3506	4334	6145	5113	3803	4904
10-19	3347	3432	4608	4361	3495	4040
20-29	3423	4259	4294	4824	4317	3943
30-39	3836	4573	4717	3889	3918	3468
40-49	4878	6323	7035	5466	4886	4966
50-59	5472	7664	8400	7163	7093	6683
60 i >	6561	10512	13842	13674	16507	18781
w.niezn.	35	42	40	10	77	114

źródło: Statistisches Jahrbuch Jg.1: 1861/2, Jg.10: 1871, Jg.20: 1881;
Statistisches Handbuch Jg.10: 1891; Jg.20: 1901, Jg.30: 1911;
Obliczenia własne

U w a g a: w.niezn.- wiek nieznan

Tabela 102

**Zgony kobiet wg wieku w Galicji w latach 1860-1910
(w liczbach bezwzględnych)**

Kategorie wieku	1860	1870	1880	1890	1900	1910
1	2	3	4	5	6	7
0-4	39086	43567	49432	54259	49273	43941
5-9	3503	4295	5998	5119	4049	5240
10-19	3642	3665	4836	4743	4611	5091
20-29	4319	4584	4417	5275	4912	4602
30-39	5340	5785	5811	4994	5074	4713
40-49	5262	6442	6902	5784	4886	4975
50-59	5884	7652	8686	7470	7339	6262
60 i >	6523	10413	13768	14437	17944	20262
w.niezn.	34	27	25	14	91	96

źródło: Por. tab. 101

U w a g a: w.niezn.- wiek nieznan

Tabela 103

**Współczynniki zgonów mężczyzn w Galicji w latach 1870-1910
(na 1000 ludności danej kategorii wieku)**

Kategorie wieku	1870	1880	1890	1900	1910
1	2	3	4	5	6
0-4	121,82	130,09	126,59	107,42	
5-9	12,73	17,30	12,97	8,27	43,78
10-19	6,54	7,32	6,45	4,66	4,88
20-29	9,73	9,29	8,72	7,58	7,24
30-39	12,08	12,32	9,56	8,54	7,87
40-49	22,10	21,91	16,47	13,89	12,57
50-59	39,65	41,68	29,50	27,22	24,20
60 i pow.	99,96	96,75	81,40	75,66	82,25

ź r ó d ł o: Obliczenia własne

U w a g a: - dla roku 1910 dane łączne w kategorii 0-9 lat.

Tabela 104

**Współczynniki zgonów kobiet w Galicji w latach 1870-1910
(na 1000 ludności danej kategorii wieku)**

Kategorie wieku	1870	1880	1890	1900	1910
1	2	3	4	5	6
0-4	101,79	110,45	110,02	89,24	
5-9	12,30	16,72	13,05	9,01	40,51
10-19	6,85	7,38	6,67	5,77	5,69
20-29	9,47	9,02	9,09	8,31	7,59
30-39	14,68	14,41	11,94	10,56	9,70
40-49	21,85	21,03	16,94	13,99	12,22
50-59	42,11	41,16	30,42	27,86	23,35
60 i pow.	114,38	104,53	87,02	84,11	95,51

ź r ó d ł o: Obliczenia własne

U w a g a: Dla roku 1910 dane łączne w kategorii 0-9 lat.

Tabela 105

Zgony niemowląt w Galicji w latach 1860-1910
(w liczbach bezwzględnych)

Preć	1860	1870	1880	1890	1900	1910
1	2	3	4	5	6	7
męska	28823	35018	35240	39670	42803	34044
żeńską	23733	27993	28264	32110	33283	27233
ogółem	52556	63011	63504	71780	76086	61277

ź r ó d ł o: Statistisches Jahrbuch Jg.1: 1861/2, Jg.10: 1871,
Jg.20: 1881;
Statistisches Handbuch Jg.10: 1891; Jg.20:
1901, Jg.30: 1911;
Obliczenia własne

U w a g a: - Termin 'matzerstwa pierwotne' oznacza pierwszy
związek matzerski

Tabela 106

Współczynniki zgonów niemowląt w Galicji w latach 1860-1910
(Na 1000 urodzeń żywych)

Preć	1860	1870	1880	1890	1900	1910
1	2	3	4	5	6	7
męska	252,24	268,18	272,38	268,95	256,40	213,19
żeńską	219,25	229,03	231,80	230,80	211,68	180,50
ogółem	236,19	249,25	252,69	250,43	234,71	197,31

ź r ó d ł o: Obliczenia własne

U w a g a: - Podstawę współczynnika stanowi odpowiednio
urodzenia żywe

V. RUCH WĘDRKOWY LUDNOŚCI GALICJI

Tabela 107

Ludność w Galicji wg przynależności krajowej
na podstawie spisów z lat 1869-1900
(w liczbach bezwzględnych)

Kraj	1869	1880	1890	1900
1	2	3	4	5
Galicja	5395361	5921311	6538827	7233692
Bukowina	1852	5495	7520	10094
Śląsk	3873	6589	8107	9806
Morawy	2303	4839	8614	9749
Czechy	4131	6908	11576	15643
Dolna Austria	787	1449	2467	3669
Górna Austria	101	255	296	365
Salzburg	13	25	57	94
Tyrol	112*	76	203	235
Voralberg		29	21	14
Styria	80	236	383	564
Karyntia	33	82	150	204
Kraina	33	98	112	208
Kustenland	47	33	184	173
Dalmacja	13	36	363	193
.....				
Razem Cislitawia	5409239	5938461	6578835	7284708
Kraje poza cislitawską częścią Austro - Węgier:	8777	20446	28981	31236

z r o d ł o: Podrecznik Statystyki Galicji, t.8: 1908

U w a g a: a- dane dla Tyrolu i Voralbergu łącznie

Tabela 108

Ludność w Galicji wg przynależności krajowej
mieszkańców w latach spisowych 1857-1900
(w %)

Kraj	1869	1880	1890	1900
1	2	3	4	5
Galicja	99,58	99,22	98,96	98,83
Bukowina	0,03	0,09	0,12	0,14
Śląsk	0,07	0,11	0,12	0,14

Tabela 108 c.d.

Kraj	1869	1880	1890	1900
1	2	3	4	5
Morawy	0,05	0,08	0,13	0,13
Czechy	0,08	0,12	0,14	0,21
Dolna Austria	0,02	0,03	0,04	0,05
Górna Austria	0,00	0,00	0,00	0,01
Tyrol	0,00	0,00	0,00	0,00
Voralberg	0,00	0,00	0,00	0,00
Styria	0,00	0,00	0,00	0,01
Karyntia	0,00	0,00	0,00	0,00
Kraina	0,00	0,00	0,00	0,00
Istria	0,00	0,00	0,00	0,00
Dalmacja	0,00	0,00	0,00	0,00
.....				
Razem Cislitawia :	99,83	99,65	99,53	99,57
Kraje poza cislitawską część Austro - Węgier:	0,17	0,35	0,47	0,43

ź r ō d ō : Podrecznik Statystyki Galicji ,t.8: 1908

Tabela 109

Ludność Galicji w krajach Cislitawii na podstawie spisów z lat
1869-1900
(w liczbach bezwzględnych)

Kraj	1869	1880	1890	1900
1	2	3	4	5
Galicja	5395361	5912311	6538827	7233692
Bukowina	17461	24315	35691	44539
Śląsk	4547	11660	21189	50463
Morawy	2574	7639	12625	31626
Czechy	1559	5360	4963	8951
Dolna Austria	9466	22077	29513	46075
Górna Austria	216	333	810	688
Salzburg	68	81	130	156
Tyrol	86	219	298	584
Voralberg	-	14	16	70

Tabela 109 c.d.

Kraj	1869	1880	1890	1900
1	2	3	4	5
Styria	519	811	1001	1223
Karyntia	61	70	110	358
Kraina	90	65	129	129
Istria	202	355	532	865
Dalmacja	40	95	167	236

ź r ó d ł o: Podręcznik Statystyki Galicji, t.8: 1908
a-dane dla Tyrolu i Voralbergu łącznie

Tabela 110

Ludność Galicji w krajach Cislitawii na podstawie spisów
z lat 1857-1900
(w %)

Kraj	1869	1880	1890	1900
1	2	3	4	5
Galicja	99,33	98,78	98,40	97,49
Bukowina	0,32	0,41	0,54	0,60
Śląsk	0,08	0,19	0,31	0,68
Morawy	0,05	0,13	0,19	0,44
Czechy	0,03	0,09	0,08	0,12
Dolna Austria	0,18	0,37	0,44	0,62
Górna Austria	0,00	0,01	0,01	0,01
Salzburg	0,00	0,01	0,01	0,01
Tyrol	0,00	0,00	0,00	0,01
Voralberg	0,00	0,00	0,00	0,00
Styria	0,01	0,02	0,02	0,02
Karyntia	0,00	0,00	0,00	0,00
Kraina	0,00	0,00	0,00	0,00
Istria	0,00	0,00	0,00	0,01
Ogółem	100,00	100,00	100,00	100,00

ź r ó d ł o: Podręcznik Statystyki Galicji, t.8: 1908

Saldo migracji ludności Galicji wg rozmieszczenia ludności polskiej w latach 1880-1910

Powiaty polityczne	Saldo migracji w latach:			Razem	
	1880-1890	1890-1900	1900-1910	1880-1910	
1	2	3	4	5	
A: Powiaty, w których ludność polska stanowiła ponad 50% ogółu mieszkańców					
Galicja					
Zachodnia	- 74218	- 169216	- 224318	-	467752
Kraków m.	+ 8613	+ 14487	+ 23375	+	46475
Biała	- 1331	- 5146	- 3818	-	10295
Bochnia	- 5970	- 9481	- 6458	-	21909
Brzesko	- 2437	- 8004	- 10328	-	20769
Chrzanów	- 5381	- 2223	- 3421	-	11025
Dąbrowa	- 10835	- 7448	- 12459	-	30742
Gorlice	+ 5471	- 10727	- 13534	-	18790
Grybów	- 864	- 4674	- 5293	-	10831
Jasło	- 6685	- 8946	- 11822	-	27453
Kolbuszowa	- 4918	- 8745	- 14572	-	28235
Kraków pow.	+ 4676	+ 1634	- 5383	+	927
Krosno	- 3554	- 8088	- 11564	-	23206
Kańcut	- 5700	- 9171	- 12705	-	27576
Limanowa	- 1982	- 8335	- 7684	-	18001
Mielec	- 5881	- 10290	- 12988	-	29159
Myślenice	- 2401	- 4740	- 7759	-	14900
Nisko	- 4726	- 5982	- 8050	-	18758
Nowy Sącz	- 864	- 7868	- 6840	-	15572
Nowy Targ	- 3355	- 4518	- 7302	-	15175
Oświęcim	-	-	- 521	-	521
Pilzno	- 4841	- 6164	- 8195	-	19200
Podgorze	-	+ 3934	+ 236	+	4170
Przeworsk	-	- 2403	- 4166	-	6569
Ropczyce	- 4949	- 10282	- 12773	-	28004
Rzeszów	- 4630	- 6706	- 10116	-	21452
Strzyżów	-	- 7151	- 8277	-	15428
Tarnobrzeg	- 2693	- 6868	- 11056	-	20617
Tarnów	- 5943	- 5495	- 8360	-	19798
Wadowice	- 3147	- 9022	- 8160	-	20329
Wieliczka	+ 3126	- 5736	- 4086	-	6696
Zywiec	- 3017	- 5058	- 10239	-	18314

Tabela 111 r.d.

Powiaty polityczne	Saldo migracji w latach:			Razem 1880-1910
	1880-1890	1890-1900	1900-1910	
1	2	3	4	5
Galicja				
Wschodnia	+ 19700	- 135965	- 272306	- 388571
Lwów m.	+ 15931	+ 19519	+ 27963	+ 63413
Brzozów	- 3702	- 6885	- 10789	- 21376
Jarosław	+ 3479	- 3321	- 11017	- 10880
Lwów pow.	+ 1713	+ 1427	+ 12927	+ 16067
Przemyśl	+ 13098	+ 3079	- 8441	+ 7736
Sanok	- 3462	- 7678	- 13869	- 25009
Skarłat	+ 1415	- 6400	- 9346	- 14331
Tarnopol	- 2100	- 4615	- 9464	- 16179
Trembowla	- 571	- 5326	- 7567	- 13464
.....				
Razem powiaty o ludn. polskiej pow.50%	+ 25801	- 10221	- 29603	- 14023
.....				
B: Powiaty, w których ludność polska stanowiła 25-50% ogółu mieszkańców				
Bobrka	+ 1225	- 3433	- 8388	- 10596
Borszczów	- 3066	- 12350	- 13481	- 28897
Brody	- 4273	- 9847	- 14447	- 28567
Brzeżany	- 400	- 5024	- 6434	- 11858
Buczacz	+ 214	- 6221	- 5281	- 11288
Cieszanów	- 868	- 3659	- 6983	- 11510
Czortków	+ 1952	- 3229	- 7355	- 8632
Dobromil	- 3435	- 2796	- 6748	- 12979
Drohobycz	- 3196	+ 3458	+ 12099	+ 5445
Gródek				
Jagiell.	+ 12	- 395	- 1706	- 2089
Horodenka	- 226	- 4334	- 6933	- 11492
Husiatyn	- 743	- 8402	- 12151	- 21296
Kamionka				
Strumień	- 3243	- 7926	- 7911	- 19080
Kotłomyja	+ 4474	- 1644	- 1866	+ 964
Lesko	- 648	- 4858	- 14288	- 19794
Mościska	- 1788	- 4374	- 5882	- 12044

Powiaty polityczne	Saldo migracji w latach:			Razem	
	1880-1890	1890-1900	1900-1910	1880-1910	
1	2	3	4	5	
Nadwórna	+ 2304	- 1229	- 2400	-	1325
Podhajce	+ 210	- 3255	- 8367	-	11412
Przemysłany	- 206	- 3723	- 5660	-	9589
Rawa Ruska	- 119	- 2615	- 7418	-	10152
Rohatyn	+ 155	- 3445	- 5551	-	8841
Rudki	- 1024	- 2157	- 4220	-	7401
Sambor	- 611	- 1737	- 4426	-	6774
Sokal	- 428	- 4653	- 6473	-	11554
Stanisławów	+ 7062	+ 14083	+ 2492	+	23637
Stary Sambor	+ 889	- 479	- 6031	-	5621
Stryj	+ 3562	+ 4873	- 8268	+	167
Tlumacz	+ 1721	- 2479	- 8536	-	9312
Zaleszczyki	- 651	- 3294	- 9400	-	13345
Zbaraz	- 1390	- 5255	- 6704	-	13349
Zborów	-	-	- 4255	-	4255
Złoczów	- 1630	- 8865	- 8596	-	19091
Zółkiew	+ 575	- 2778	- 5411	-	7614
.....					
Razem powiaty o ludo.					
pol.25-50% og.	- 3590	- 108976	- 206979	-	319545
.....					
C: Powiaty, w których ludność polska stanowiła					
10-25% ogółu mieszkańców					
Bohorodzany	- 1139	- 1699	- 3085	-	5923
Dolina	+ 796	- 1146	- 11009	-	11359
Jaworów	- 1366	- 2368	- 3541	-	7275
Kałuż	+ 1561	- 1956	- 3372	-	3767
Kośów	- 772	- 2508	- 4147	-	7427
Peczenizyn	-	- 1972	- 3111	-	5083
Sniatyn	- 476	- 2768	- 5306	-	8550
Turka	+ 600	- 799	+ 2406	+	2207
.....					
Razem powiaty o ludo.					
pol.10-25% og.	- 2511	- 16768	- 35724	-	55003
.....					
Galicja og.	- 54518	- 305181	- 496624	-	856323

ź r o d ł o : K.Ritter v.English, Die oesterreichische Auswanderungsstatistik, (w:), Statist.Monatschrift, R:1913, Bd. 39.

Tabela 112

**Bilans ruchu wędrowkowego ludności Galicji
na tle Cislitawii w latach 1880-1910**

Powiaty polityczne	Saldo migracji w latach:			Razem 1880-1910
	1880-1890	1890-1900	1900-1910	
1	2	3	4	5
Dolna Austria	+ 170829	+ 185407	+ 158872	+ 515108
Górna Austria	- 1326	- 22042	- 17668	- 41036
Salzburg	+ 5276	+ 9780	+ 4590	+ 19646
Steiermark	+ 9734	- 5673	- 16084	- 12023
Karyntia	- 6608	- 15607	- 1981	- 24196
Kraina	- 20590	- 32491	- 33965	- 87046
Istria	- 8145	- 1225	- 37920	- 47290
Tyrol i Vorarlberg	- 15940	+ 7179	+ 22754	+ 13993
Czechy	- 191378	- 121244	- 171513	- 484135
Morawy	- 53421	- 75581	- 93928	- 222930
Śląsk	- 6927	- 548	- 17003	- 24478
Galicja	- 67460	- 302703	- 488416	- 858579
Bukowina	- 784	- 13644	- 35194	- 49622
Dalmacja	- 13845	- 12499	- 31814	- 58158
Cislitawia:	- 200585	- 398441	- 683430	-1282456

Źródło: K. Ritter v. English, Die oesterreichische Auswanderungsstatistik, (w:), Statist. Monatschrift, R:1913, Bd. 39.

Tabela 113

**Emigranci z Austro- Węgier do USA w latach 1901-1910
wg narodowości, wieku i płci**

Narodo- wości	L u d n o ś ć			Ludność w wieku		
	męska	żeńską	razem	< 14	14-45	45 i >
1	2	3	4	5	6	7
Niemcy	416028	282033	698061	117653	533483	46925
Czesi	54284	40316	94603	19328	70010	5265
Słowacy	234703	97743	332446	31241	290924	10281

Tabela 113 c.d.

Narodo- wości	L u d n o ś ć			Ludność w wieku		
	męska	żeńską	razem	< 14	14-45	45 i >
1	2	3	4	5	6	7
Polacy	608924	264736	873660	79809	772859	20992
Ukraińcy	106800	36343	143143	6265	132852	4026
Serbo-Chorwaci,						
Słowacy	290984	49397	340381	14282	315354	10745
Włosi	268591	73670	342261	30327	298824	13110
Rumuni	74774	7436	82210	1856	76316	4038
Węgrzy	230387	88287	318674	29459	276128	13087
Żydzi	550339	425924	976263	245577	677727	52959
.....						
Razem	2835817	1365885	4201702	575797	3444477	181428
Emigranci						
ogółem	6142653	2653444	8796097	1058541	7301691	435865

Ź r ó d ł o : K.Ritter v.English,Die oesterreichische Auswanderungsstatistik,(w:),Statist.Monatschrift, R:1913, Bd.39.

Inhaltsverzeichnis

Einleitung	H. Madurowicz-Urbanska.....	XIII
Vorwort-	J. Kordos.....	XVI

Erster Teil

I.	Gegenstand der Arbeit.....	3
II.	Quellengrundlage.....	4
	a. Staatliche Bevölkerungsverzeichnisse der Habsburger Monarchie in den Jahren 1857-1910.....	4
	b. Staatliche (österreichische) laufende Bevölkerungsstatistik.....	6
	c. (Galizische) Landes-Bevölkerungsstatistik	9
	d. Schwierigkeiten bei der Umsetzung der Quellenkategorien in analytische Kategorien.....	11
III.	Aufbau der Arbeit. Terminologie.....	15
	a. Bevölkerungszahl und Bevölkerungsdichte..	15
	b. Konfessionsstruktur und Sprachenstruktur der Bevölkerung Galiziens.....	17
	c. Demografische Struktur der Bevölkerung Galiziens.....	19
	d. Natürliche Bewegung der Bevölkerung Galiziens.....	21
	e. Wanderungsbewegung der Bevölkerung Galiziens.....	22
	Anmerkungen.....	25

Zweiter Teil

1.	Verzeichnis von benutzten Quellen.....	39
2.	Konstruktionprinzipien von statistischen Tabellen..	40
3.	Verzeichnis der in den statistischen Tabellen verwendeten Abkürzungen.....	41
I.	Bevölkerungszahl und -dichte Galiziens.....	43
Tab. 1 -	Vorhandene Bevölkerung und Bevölkerungsdichte in Galizien von 1776 bis 1910.....	45
Tab. 2 -	Zuwachsrate der Bevölkerung Galiziens in den Zwischenzählungsperioden (Ims) sowie die schätzungsweise Jahresdurchschnitts- Zuwachsrate (Irs) der Bevölkerung Galiziens von 1776 bis 1910 (in%).....	46

Tab. 3A -	Zuwachsrate der Bevölkerung Galiziens in den Zwischenzählungsperioden (Ims) sowie die schätzungsweise Jahresdurchschnitts-Zuwachsrate (Irs) der Bevölkerung Ost-Galiziens von 1776 bis 1910 (in%).	47
Tab. 3B -	Zuwachsrate der Bevölkerung Galiziens in den Zwischenzählungsperioden (Ims) sowie die schätzungsweise Jahresdurchschnitts-Zuwachsrate (Irs) der Bevölkerung West-Galiziens von 1776 bis 1910 (in%).	47
Tab. 4 -	Veränderung der Bevölkerungszahl Galiziens gegenüber den anderen Ländern Zislitaviens in den Jahren 1869-1910. (Ein-Basis-Dynamik-Kennwert in%).	48
Tab. 5 -	Bevölkerung Ost- und Westgaliziens nach der Volkszählung von 1857 (nach Verwaltungsbezirken).	49
Tab. 6 -	Bevölkerungszahl und -dichte Ost- und West-Galiziens nach der Volkszählung von 1869 /nach Verwaltungsbezirken/.	50
Tab. 7 -	Bevölkerungszahl und -dichte Ost- und West-Galiziens nach der Volkszählung von 1880 /nach Verwaltungsbezirken/.	53
Tab. 8 -	Bevölkerungszahl und -dichte Ost- und West-Galiziens nach der Volkszählung von 1890 /nach Verwaltungsbezirken/.	56
Tab. 9 -	Bevölkerungszahl und -dichte Ost- und West-Galiziens nach der Volkszählung von 1900 /nach Verwaltungsbezirken/.	59
Tab. 10 -	Bevölkerungszahl und -dichte Ost- und West-Galiziens nach der Volkszählung von 1910 /nach Verwaltungsbezirken/.	62
Tab. 11 -	Jahreswerte der Bevölkerungszahl Galiziens in den Jahren 1857-1910 nach staatlichen und Landes-Statistiken.	65
II. Konfessions- und Sprachenstruktur der Bevölkerung Galiziens.		67
Tab.12A -	Konfessionsstruktur der Bevölkerung Galiziens gem. den Volkszählungen von 1857 bis 1910 (in absoluten Zahlen).	69
Tab.12B -	Konfessionsstruktur der Bevölkerung Galiziens gem. den Volkszählungen von 1857 bis 1910 (in absoluten Zahlen).	70
Tab. 13 -	Konfessionsstruktur der Bevölkerung Galiziens gem. den Volkszählungen von 1857	

	bis 1910 (in %)	71
Tab. 14 -	Veränderungen in der Konfessionsstruktur Galiziens gem. den Volkszählungen von 1857 bis 1910 (Ein-Basis-Dynamik-Kennwert in%).	71
Tab. 15 -	Veränderungen in der Konfessionsstruktur Galiziens gem. den Volkszählungen von 1857 bis 1910 (Mehr-Basis-Dynamik-Kennwert in%)	72
Tab. 16 -	Konfessionsstruktur der Bevölkerung Ost- und Westgaliziens gem. der Volkszählung von 1857 nach politischen Bezirken (in absoluten Zahlen)	72
Tab. 17 -	Konfessionsstruktur der Bevölkerung Ost- und Westgaliziens gem. der Volkszählung von 1869 nach politischen Bezirken (in absoluten Zahlen)	74
Tab. 18 -	Konfessionsstruktur der Bevölkerung Ost- und Westgaliziens gem. der Volkszählung von 1880 nach politischen Bezirken (in absoluten Zahlen)	76
Tab. 19 -	Konfessionsstruktur der Bevölkerung Ost- und Westgaliziens gem. der Volkszählung von 1890 nach politischen Bezirken (in absoluten Zahlen)	79
Tab. 20 -	Konfessionsstruktur der Bevölkerung Ost- und Westgaliziens gem. der Volkszählung von 1900 nach politischen Bezirken (in absoluten Zahlen)	82
Tab. 21 -	Konfessionsstruktur der Bevölkerung Ost- und Westgaliziens gem. der Volkszählung von 1910 nach politischen Bezirken (in absoluten Zahlen)	85
Tab. 22 -	Konfessionsstruktur der Bevölkerung Ostgaliziens gem. den Volkszählungen von 1857 bis 1910 (in%)	88
Tab. 23 -	Konfessionsstruktur der Bevölkerung Ostgaliziens gem. den Volkszählungen von 1857 bis 1910 (in%)	88
Tab. 24 -	Veränderungen in der Konfessionsstruktur der Bevölkerung Ostgaliziens gem. den Volkszählungen von 1857 bis 1910 (Ein-Basis-Dynamik-Kennwert in%)	89
Tab. 25 -	Veränderungen in der Konfessionsstruktur der Bevölkerung Westgaliziens gem. den Volkszählungen von 1857 bis 1910 (Ein-Basis-Dynamik-Kennwert in%)	89
Tab. 26 -	Veränderungen in der Konfessionsstruktur der Bevölkerung Ostgaliziens gem. den	

	Volkszählungen von 1857 bis 1910 (Mehr-Basis-Dynamik-Kennwert in%).....	90
Tab. 27 -	Veränderungen in der Konfessionsstruktur der Bevölkerung Westgaliziens gem. den Volkszählungen von 1857 bis 1910 (Ein-Basis-Dynamik-Kennwert in%).....	90
Tab. 28A-	Sprachenstruktur der Bevölkerung Galiziens nach dem Kriterium "Umgangssprache" gem. den Volkszählungen von 1880-1910 (in absoluten Zahlen).....	91
Tab. 28B-	Sprachenstruktur der Bevölkerung Galiziens nach dem Kriterium "Umgangssprache" gem. den Volkszählungen von 1880-1910 (in absoluten Zahlen).....	91
Tab. 29 -	Sprachenstruktur der Bevölkerung Galiziens nach dem Kriterium "Umgangssprache" gem. den Volkszählungen von 1880-1910 (in %).....	92
Tab. 30 -	Veränderungen in der Sprachenstruktur der Bevölkerung Galiziens nach dem Kriterium "Umgangssprache" gem. den Volkszählungen von 1880 bis 1910 (Ein-Basis-Dynamik-Kennwert in%).....	93
Tab. 31 -	Veränderungen in der Sprachenstruktur der Bevölkerung Galiziens nach dem Kriterium "Umgangssprache" gem. den Volkszählungen von 1880 bis 1910 (Mehr-Basis-Dynamik-Kennwert in%).....	93
Tab. 32 -	Sprachenstruktur der Bevölkerung Ost- und Westgaliziens nach dem Kriterium "Umgangssprache" gem. der Volkszählung von 1880 mit Berücksichtigung der politischen Bezirke (in absoluten Zahlen).....	94
Tab. 33 -	Sprachenstruktur der Bevölkerung Ost- und Westgaliziens nach dem Kriterium "Umgangssprache" gem. der Volkszählung von 1890 mit Berücksichtigung der politischen Bezirke (in absoluten Zahlen).....	97
Tab. 34 -	Sprachenstruktur der Bevölkerung Ost- und Westgaliziens nach dem Kriterium "Umgangssprache" gem. der Volkszählung von 1900 mit Berücksichtigung der politischen Bezirke (in absoluten Zahlen).....	100
Tab. 35 -	Sprachenstruktur der Bevölkerung Ost- und Westgaliziens nach dem Kriterium "Umgangssprache" gem. der Volkszählung von 1910 mit Berücksichtigung der politischen Bezirke (in absoluten Zahlen).....	103

Tab. 36 -	Sprachenstruktur der Bevölkerung Ostgaliziens nach dem Kriterium "Umgangssprache" gem. den Volkszählungen von 1880 bis 1910 (in%).....	106
Tab. 37 -	Sprachenstruktur der Bevölkerung Westgaliziens nach dem Kriterium "Umgangssprache" gem. den Volkszählungen von 1880 bis 1910 (in%).....	106
Tab. 38 -	Veränderungen in der Sprachenstruktur der Bevölkerung Ostgaliziens nach dem Kriterium "Umgangssprache" gem. den Volkszählungen von 1880 bis 1910 (Ein-Basis-Dynamik-Kennwert in%).....	107
Tab. 39 -	Veränderungen in der Sprachenstruktur der Bevölkerung Westgaliziens nach dem Kriterium "Umgangssprache" gem. den Volkszählungen von 1880 bis 1910 (Ein-Basis-Dynamik-Kennwert in%).....	107
Tab. 40 -	Veränderungen in der Sprachenstruktur der Bevölkerung Ostgaliziens nach dem Kriterium "Umgangssprache" gem. den Volkszählungen von 1880 bis 1910 (Mehr-Basis-Dynamik-Kennwert in%).....	108
Tab. 41 -	Veränderungen in der Sprachenstruktur der Bevölkerung Westgaliziens nach dem Kriterium "Umgangssprache" gem. den Volkszählungen von 1880 bis 1910 (Mehr-Basis-Dynamik-Kennwert in%).....	108
III.	Demographische Struktur der Bevölkerung Galiziens.....	109
Tab. 42 -	Bevölkerung Galiziens nach Alter und Geschlecht gem. der Volkszählung von 1857 (in absoluten Zahlen).....	111
Tab. 43 -	Altersstruktur der Bevölkerung Galiziens gem. der Volkszählung von 1857 (in%).....	111
Tab. 44 -	Geschlechts-Proportionskennwert der Bevölkerung Galiziens gem. der Volkszählung von 1857 (in%).....	112
Tab. 45 -	Bevölkerung Galiziens gem. der Volkszählung von 1857 nach dem Zivilstand in Einteilung in weibliche und männliche Bevölkerung (in absoluten Zahlen und in%)..	112
Tab. 46 -	Bevölkerung Galiziens nach Alter und Geschlecht gem. der Volkszählung von 1869 (in absoluten Zahlen).....	113

Tab. 47 -	Altersstruktur der Bevölkerung Galiziens gem. der Volkszählung von 1869 (in%).....	114
Tab. 48 -	Geschlechts-Propotionskennwert der Bevölkerung Galiziens gem. der Volkszählung von 1869 (in%).....	115
Tab. 49 -	Bevölkerung Galiziens gem. der Volkszählung von 1869 nach dem Zivilstand in Einteilung in weibliche und männliche Bevölkerung (in absoluten Zahlen und in%)..	116
Tab. 50 -	Männliche Bevölkerung Galiziens nach Alter und Zivilstand gem. der Volkszählung von 1880 (in absoluten Zahlen).....	117
Tab. 51 -	Weibliche Bevölkerung Galiziens nach Alter und Zivilstand gem. der Volkszählung von 1880 (in absoluten Zahlen).....	118
Tab. 52 -	Männliche Bevölkerung Galiziens nach Alter und Zivilstand gem. der Volkszählung von 1880 (auf 1 Mill. Einwohner nach Zivilstand in den einzelnen Altersgruppen).....	119
Tab. 53 -	Weibliche Bevölkerung Galiziens nach Alter und Zivilstand gem. der Volkszählung von 1880 (auf 1 Mill. Einwohner nach Zivilstand in den einzelnen Altersgruppen).....	120
Tab. 54 -	Männliche Bevölkerung Galiziens nach Zivilstand und Alter gem. der Volkszählung von 1880 (auf 1 Mill. Einwohner nach Zivilstand in den einzelnen Altersgruppen).....	121
Tab. 55 -	Weibliche Bevölkerung Galiziens nach Zivilstand und Alter gem. der Volkszählung von 1880 (auf 1 Mill. Einwohner nach Zivilstand in den einzelnen Altersgruppen).....	122
Tab. 56 -	Altersstruktur der Bevölkerung Galiziens gem. Volkszählung von 1880 (in%).....	123
Tab. 57 -	Geschlechts-Propotionskennwert nach Alter der Bevölkerung Galiziens gem. Volkszählung von 1880.....	124
Tab. 58 -	Bevölkerung Galiziens nach Alter und Zivilstand gem. Volkszählung von 1890 (in absoluten Zahlen).....	125
Tab. 59 -	Männliche Bevölkerung Galiziens nach Alter und Zivilstand gem. der Volkszählung von 1890 (in absoluten Zahlen).....	126
Tab. 60 -	Weibliche Bevölkerung Galiziens nach Alter und Zivilstand gem. der Volkszählung von 1890 (in absoluten Zahlen).....	127
Tab. 61 -	Bevölkerungsstruktur Galiziens nach Alter	

	und Zivilstand gem. Volkszählung von 1890 (in %)	128
Tab. 62 -	Struktur der männlichen Bevölkerung Galiziens nach Alter und Zivilstand gem. Volkszählung von 1890 (in %)	129
Tab. 63 -	Struktur der weiblichen Bevölkerung Galiziens nach Alter und Zivilstand gem. Volkszählung von 1890 (in %)	130
Tab. 64 -	Bevölkerungsstruktur Galiziens nach Zivil stand und Alter gem. Volkszählung von 1890 (in %)	131
Tab. 65 -	Struktur der männlichen Bevölkerung Galiziens nach Zivilstand und Alter gem. Volkszählung von 1890 (in %)	132
Tab. 66 -	Struktur der weiblichen Bevölkerung Galiziens nach Zivilstand und Alter gem. Volkszählung von 1890 (in %)	133
Tab. 67 -	Geschlechts-Proportionskennwert nach Alter der Bevölkerung Galiziens gem. Volkszählung von 1890 (in %)	134
Tab. 68 -	Bevölkerung Galiziens nach Alter und Zivil- stand gem. Volkszählung von 1900 (in abso- luten Zahlen)	135
Tab. 69 -	Männliche Bevölkerung Galiziens nach Alter und Zivilstand gem. der Volkszählung von 1900 (in absoluten Zahlen)	136
Tab. 70 -	Weibliche Bevölkerung Galiziens nach Alter und Zivilstand gem. der Volkszählung von 1900 (in absoluten Zahlen)	137
Tab. 71 -	Bevölkerungsstruktur Galiziens nach Alter und Zivilstand gem. Volkszählung von 1900 (in %)	138
Tab. 72 -	Struktur der männlichen Bevölkerung Galiziens nach Alter und Zivilstand gem. Volkszählung von 1900 (in %)	139
Tab. 73 -	Struktur der weiblichen Bevölkerung Galiziens nach Alter und Zivilstand gem. Volkszählung von 1900 (in %)	140
Tab. 74 -	Bevölkerungsstruktur Galiziens nach Zivil- stand und Alter gem. Volkszählung von 1900 (in %)	141
Tab. 75 -	Struktur der männlichen Bevölkerung Galiziens nach Zivilstand und Alter gem. Volkszählung von 1900 (in %)	142
Tab. 76 -	Struktur der weiblichen Bevölkerung Galiziens nach Zivilstand und Alter gem. Volkszählung von 1900 (in %)	143

Tab. 77 -	Geschlechts-Proportionskennwert nach Alter der Bevölkerung Galiziens gem. Volkszählung von 1900 (in%).....	144
Tab. 78 -	Bevölkerung Galiziens nach Alter im Jahre 1910 (in absoluten Zahlen).....	145
Tab. 79 -	Bevölkerungsstruktur Galiziens nach Alter im Jahre 1910 (in%).....	145
Tab. 80 -	Geschlechts-Proportionskennwert nach Alter der Bevölkerung Galiziens gem. Volkszählung von 1910 (in%).....	146
Abb. 1 -	Alterspyramide der Bevölkerung Galiziens gem. Volkszählung von 1869 (in Promillen)..	147
Abb. 2 -	Alterspyramide der Bevölkerung Galiziens gem. Volkszählung von 1880 (in Promillen)..	148
Abb. 3 -	Alterspyramide der Bevölkerung Galiziens gem. Volkszählung von 1890 (in Promillen)..	149
Abb. 4 -	Alterspyramide der Bevölkerung Galiziens gem. Volkszählung von 1900 (in Promillen)..	150
Abb. 5 -	Alterspyramide der Bevölkerung Galiziens gem. Volkszählung von 1910 (in Prozenten)..	151
IV. Natürliche Bewegung der Bevölkerung Galiziens.....		153
Tab. 81 -	Trauungen, Geburte, Sterbefälle der Bevölkerung Galiziens von 1860 bis 1910 (in absoluten Zahlen).....	155
Tab. 82 -	Zuwachsrate der Trauungen, Geburte, Sterbefälle in Galizien von 1860 bis 1910 (Ein- und Mehr-Basis-Dynamik-Kennwert sowie Dynamik-Koeffizient in %).....	157
Tab. 83 -	Allgemeine Kennwerte der natürlichen Bewegung der Bevölkerung Galiziens von 1860 bis 1910 (in Promillen).....	159
Tab. 84 -	Geburte in Galizien von 1860 bis 1910 (in absoluten Zahlen).....	161
Tab. 85 -	Geburts-Kennwerte für lebendige und tote Kinder in Galizien in den Jahren 1860-1910 (auf 1000 Geburtsfälle).....	163
Tab. 86 -	Trauungen nach Alter der Neuvermählten in Galizien im Jahre 1860 (in absoluten Zahlen).....	164
Tab. 87 -	Altersstruktur der 1860 in Galizien geheirateten Männer nach dem Alter des Ehepartners (in%).....	165
Tab. 88 -	Altersstruktur der 1860 in Galizien geheirateten Frauen nach dem Alter des Ehepartners (in%).....	165

Tab. 89 -	Eheverträge nach dem Alter der Neuevermählten in Galizien im Jahre 1870 (in absoluten Zahlen).....	166
Tab. 90 -	Altersstruktur der 1870 in Galizien geheirateten Männer nach dem Alter des Ehepartners (in%).....	166
Tab. 91 -	Altersstruktur der 1870 in Galizien geheirateten Frauen nach dem Alter des Ehepartners (in%).....	167
Tab. 92 -	Eheverträge nach dem Alter der Neuevermählten in Galizien im Jahre 1880 (in absoluten Zahlen).....	167
Tab. 93 -	Altersstruktur der 1880 in Galizien geheirateten Männer nach dem Alter des Ehepartners (in%).....	168
Tab. 94 -	Altersstruktur der 1880 in Galizien geheirateten Frauen nach dem Alter des Ehepartners (in%).....	168
Tab. 95 -	Altersstruktur der 1860-1910 in Galizien geheirateten Männer (in absoluten Zahlen)..	169
Tab. 96 -	Altersstruktur der 1860-1910 in Galizien geheirateten Männer (in %).....	169
Tab. 97 -	Altersstruktur der 1860-1910 in Galizien geheirateten Frauen (in absoluten Zahlen).	170
Tab. 98 -	Altersstruktur der 1860-1910 in Galizien geheirateten Frauen (in %).....	170
Tab. 99 -	Erst- und abermalige Eheschliessungen in Galizien der Jahre 1860-1910 (in absoluten Zahlen).....	171
Tab.100 -	Erst- und abermalige Eheschliessungen in Galizien der Jahre 1860-1910 (in %).....	171
Tab.101 -	sterbefälle bei Männer nach dem Alter in Galizien von 1860 bis 1910 (in absoluten Zahlen).....	172
Tab.102 -	sterbefälle bei Frauen nach dem Alter in Galizien von 1860 bis 1910 (in absoluten Zahlen).....	172
Tab.103 -	sterberate bei Männer nach dem Alter in Galizien von 1860 bis 1910 (auf 1000 Einwohner der gegebenen Altersstufe).....	173
Tab.104 -	sterberate bei Frauen nach dem Alter in Galizien von 1860 bis 1910 (auf 1000 Einwohner der gegebenen Altersstufe).....	173
Tab.105 -	sterbefälle bei Säuglingen nach dem Alter in Galizien von 1860 bis 1910 (in absoluten Zahlen).....	174
Tab.106 -	sterbefälle bei Säuglingen nach dem Alter in	

Galizien von 1860 bis 1910 (auf 1000 der leben Geborenen).....	174
V. Wanderungsbewegung der Bevölkerung Galiziens.....	175
Tab.107 - Bevölkerung Galiziens nach der Landeszuge- hörigkeit gem. Volkszählungen von 1857 bis 1900 (in absoluten Zahlen).....	177
Tab.108 - Bevölkerung Galiziens nach der Landeszuge- hörigkeit gem. Volkszählungen von 1857 bis 1900 (in %).....	177
Tab.109 - Bevölkerung Galiziens in den Ländern Zislitaviens gem. Volkszählungen von 1857 bis 1900 (in absoluten Zahlen).....	178
Tab.110 - Bevölkerung Galiziens in den Ländern Zislitaviens gem. Volkszählungen von 1857 bis 1900 (in %).....	179
Tab.111 - Migrationssaldo der Bevölkerng Galiziens nach der Verteilung der polnischen Einwohner in den Jahren 1880-1910.....	180
Tab.112 - Bilanz der Wanderungsbewegung der Bevölke- rung Galiziens gegenüber Zislitavien in den Jahren 1880-1910.....	183
Tab.113 - Auswanderer von österreich-Ungarn in den USA in den Jahren 1901-1910 nach Nationalität, Alter und Geschlecht.....	183
Inhaltsverzeichnis.....	187
Einleitung H.Madurwicz-Urbanska.....	197
Vorwort J.Kordos.....	200
Zusammenfassung.....	201

Einleitung

Die Veröffentlichungsreihe der "Statistischen Mitteilungen zur sozial-wirtschaftlichen Geschichte Galiziens" wird hiermit um einen weiteren Band bereichert, in dem Verfasser, Krzysztof Zamorski, die Problematik der Bevölkerung Galiziens von 1857 bis 1910 dargestellt hat.

Wie sprechen bewußt von "Bereicherung" unserer Veröffentlichungsreihe. Dieses ergibt sich aus drei Gründen. Zum einen nehmen die Bevölkerungsfragen in den früher und derzeit durchgeführte komplexen Forschungen an dem sozialen und wirtschaftlichen Leben eine besondere und wichtige Stellung ein. Unter Berücksichtigung all dessen, was von den führenden Demographen, Wirtschaftshistorikern und Soziologen diesbezüglich festgestellt worden ist, kommt den demographischen Fragen in der von uns derzeit vorgenommenen umfassenden Synthese der sozial-wirtschaftlichen Geschichte Galiziens der autonomen Zeit eine Hilfsrolle zu¹.

In diesem Zusammenhang sei auf eine weitere Bedeutung des vorliegenden Bandes hingewiesen. Wie die zuvor veröffentlichten, jetzt im Druck oder in Vorbereitung befindlichen Bände², so füllt auch dieser Band eine der zahlreicher Lücken in unseren Kenntnissen über die galizische Wirtschaft aus. Nimmt man dagegen einmal in Betracht, dass dieser Band sowie das darin dargestellte Material einen Ausgangspunkt für die umfangreiche monographische Studie des Verfassers an der Bevölkerung Galiziens bilden, so dürfte es zu erwarten sein, dass es dank dem vorliegenden Band möglich sein wird, ein Bild der demographischen Verhältnisse in dem betreffenden Raum und der betreffenden Zeitperiode zumindest ungefähr nachzuzeichnen und damit einen Schritt weiter in der Erschliessung unserer demographischen Vergangenheit zu tun. Und dieses ist der dritte Grund, den es besonders hervorzuheben gilt. Beträchtliche Lücken im Bereich der demographisch-historischen Forschungen in Polen beziehen sich auf zahlreiche Fragen und Zeitperioden und betreffen auch das 19. Jahrhundert. Eine eingehende Behandlung dieser Sachlage im Hinblick auf deren Ursachen und Folgen ist nicht das Ziel der vorliegenden Ausführungen. Die Quellenbasis, ihr Charakter und Überlieferungszustand, wie auch, was nicht minder, von Bedeutung ist, eine chronologische und inhaltliche Differenzierung der Schwellen der vorstatistischen und statistischen Epochen beeinflussen zweifelsohne das Tempo der Durchführung diesbezüglicher Forschungen. Es sei hinzugefügt, dass den Anforderungen einer modernen demographischen Methode und einer modernen Deutung der demographischen Erscheinungen bei einer Gegenüberstellung mit dem differenzierten und nur zum Teil vorliegenden Geschichtsmaterial oft nur in beschränkter Masse gerecht werden kann.

K. Zamorski, der Autor des vorliegenden Bandes, dem die modernen Methoden der historischen Demographie nicht gleichgültig sind, ist bemüht, mit vielen dieser Schwierigkeiten fertig zu werden und seine Vorbehalte in den einzelnen Punkten des ersten Teils dieser Veröffentlichung gewissenhaft zu erläutern. Wie aus seinen Ausführungen und den dargestellten statistischen Angaben hervorgeht, konnten manche jener Schwierigkeiten von ihm nicht ganz überwunden werden. Als Historiker, richtet er an das Quellenmaterial, das von ihm herangezogen wurde, alle jene Fragen, die als Mittel der Kritik für den Wert und den Nutzungsgrad dieses Materials entscheidend sind.

Es dürfte zu hoffen sein, dass der vorliegende Band der "Statistischen Mitteilungen..." sowohl bei Historikern als auch bei Demographen auf Interesse stößt. Möglicherweise gibt er auch Anlaß zu Diskussionen und kritischen Bemerkungen, die von dem Autor und dem Redakteur mit größtem Interesse und Dankbarkeit erwartet werden.

Die Rezensionsarbeit vor der Drucklegung lag bei Prof. Dr. habil. Jan Malecki und Prof. Dr. habil. Kazimierz Zajac. Ihnen gebührt unser bester Dank. Es muß allerdings festgestellt werden, daß der Autor bemüht war, eine ganze Reihe von wichtigen Bemerkungen der beiden Rezensenten zu berücksichtigen. Er akzeptierte die wertvollen Hinweise von Prof. Malecki betreffs der Konfessionsfragen und berichtigte die Prinzipien deren Kategorisierung. Manche Unzulänglichkeiten rein technischen Natur, die meritorisch unbedeutend sind (z.B. die Pausen ohne vorangestellte Leerstellen u. dgl.) sind auf die mikrocomputergesetzte Drucklegung und die damit zusammenhängenden Schwierigkeiten in der tabellarischen Darstellung des statistischen Materials zurückzuführen. Bedingt durch viele Faktoren praktischer Natur (u.a. beträchtliche Beschleunigung des Veröffentlichungstermins), hatte sich der Autor entschieden, diese Etappe der Arbeit selbst zu bewältigen, indem er gleichzeitig die schwierige und, wie sich später zeigen sollte, nicht immer erfolgsversprechende Funktion eines technischen Redakteurs übernahm.

Es gilt hervorzuheben, daß der vorliegende Band der "Statistischen Mitteilungen zur sozial-wirtschaftlichen Geschichte Galiziens" eine gemeinsame Veröffentlichung der Jagiellonen Universität und der Polnischen Gesellschaft für Statistik darstellt. Er ist zugleich der Ausdruck für die 1988 zwischen diesen beiden Einrichtungen eingeleitete wichtige und fruchtbare wissenschaftliche und finanzielle Zusammenarbeit, die zukünftig hoffentlich auch in der Erscheinung der weiteren Veröffentlichungen ihren Niederschlag findet. Für die Aufnahme dieser Zusammenarbeit gilt der Polnischen Gesellschaft für Statistik unser herzlichster Dank.

Helena Madurowicz-Urbanska

Anmerkungen

1. Diese von dem Lehrstuhl für Sozial-Wirtschaftsgeschichte und Statistik durchgeführte Forschungsarbeit in den Forschungsp-lan des Instituts für Geschichte der Jagiellonen Universität auf-genommen.

2. Bisher erschienene Bände: J. Bar, P. Franaszek, Statisti-sche Mitteilungen zur Geschichte der Industrie in Galizien. Berg-bau und Hüttenwesen. (Produktion, Preise, Absatz, Unternehmen, Beschäftigungsstruktur). Redaktion und Vorwort von Helena Madu-rowicz-Urbanska, Krakow 1981; A. Burzynski, Statistische Mit-teilungen zur Geschichte der Industrie in Galizien. Bergbau, Hüttenwesen, Erdölindustrie, (Beschäftigungsstruktur auf dem Hin-tergrund von Produktionsgröße und -wert). Redaktion und Vorwort von Helena Madurowicz-Urbanska, Krakow 1983; D. Vnenchak, Sta-tistische Mitteilungen zur Geschichte der Landwirtschaft in Ga-lizien. Agrarstruktur des bäuerlichen Besitztums in Galizien der autonomen Zeit. Redaktion und Vorwort von Helena Madurowicz-Urbanska, Krakow 1983; J. Druzbacki, Statistische Mitteilungen zur sozial-wirtschaftlichen Geschichte Galiziens der autonomen Zeit. Redaktion und Vorwort von Helena Madurowicz-Urbanska, Kra-kow 1988; J. Michalewicz, Statistische Mitteilungen zur sozial-wirtschaftlichen Geschichte Galiziens. Historischer Vokabular von Brennereibetrieben in Galizien der autonomen Zeit. A-G, Re-daktion und Vorwort von Helena Madurowicz-Urbanska, Krakow 1988; J. Michalewicz, Statistische Mitteilungen zur sozial-wirtschaft-lichen Geschichte Galiziens. Historischer Vokabular von Bren-neriebetrieben in Galizien der autonomen Zeit. H-K, Redaktion und Vorwort von Helena Madurowicz-Urbanska, Krakow 1989; B. Wilpert-Kolkiewicz, Statistische Mitteilungen zur sozial-wirtschaftli-chen Geschichte Galiziens. Agrarstruktur des Großgrundbesitzes in Galizien der autonomen Zeit, Redaktion und Vorwort Helena Madurowicz-Urbanska, Krakow 1989.

Bände im Druck: S. Szuro, Statistische Mitteilungen zur so-zial-wirtschaftlichen Geschichte Galiziens. Militärbevölkerung Galiziens in der autonomen Zeit, Redaktion und Vorwort von Hele-na Madurowicz-Urbanska.

Vorbereitete Bände: J. Organ, Statistische Mitteilungen zur sozial-wirtschaftlichen Geschichte Galiziens. Waßerbau in Gali-zien der autonomen Zeit; P. Franaszek, Statistische Mitteilungen zur sozial-wirtschaftlichen Geschichte Galiziens. Agrarproduk-tion in Galizien der zweiten Hälfte des 19. Jh.

Vorwort

Mit der vorliegenden Arbeit stellt ich dem Leserkreis der neueste Band der "Statistischen Mitteilungen zur sozial-wirtschaftlichen Geschichte Galiziens" vor, in dem auf die Problematik der Bevölkerung des österreichischen Teilungsgebiets in den Jahren 1857 bis 1910 eingegangen wird.

Diese Veröffentlichung stellt das erste Ergebnis der Zusammenarbeit zwischen der Polnischen Gesellschaft für Statistik und der Jagiellonen Universität dar. Sie ist zugleich ein Bestandteil der seit 1981 unter wissenschaftlichen Betreuung von Prof. Helena Madurowicz-Urbanska erscheinenden Veröffentlichungsreihe.

Die vorliegende Arbeit trägt bedeutend dazu bei, unsere Kenntnisse über die grundlegenden demographischen Kategorien der Bevölkerung des südöstlichen Polen in der nicht weit zurückliegenden Vergangenheit zu ergänzen. Es ist heutzutage kaum denkbar, die zutreffenden demographischen Vorausagen ohne Berücksichtigung des historischen Faktors, ohne Bestimmung von demographischen Entwicklungsetappen der Bevölkerung, die nach 1918 zum größten Teil das Gebiet des in der Wiederauferstehung begriffenen polnischen Staates bewohnte, zu machen.

Die weitgehende Erweiterung der chronologischen Datenreihen betreffs der Bevölkerungsfragen fand in der Wissenschaft von heute eine allgemeine Verbreitung. Die vorliegende Arbeit betrifft nur einen Teil des polnischen Gebiets, für den uns verhältnismäßig gut vergleichbares Material der österreichischen Volkszählungen in der zweiten Hälfte des 19. und zu Beginn des 20. Jahrhunderts vorliegt.

Es wäre äußerst wünschenswert, wenn ähnliche Angabenserien auch für die übrigen Teilungsgebiete rekonstruiert werden könnten. Dieses trifft insbesondere auf die Gebiete der ehemaligen preußischen Teilungszone zu, wo die verfügbaren Materialien qualitativ gleichwertig, wenn nicht sogar besser sind. Jedenfalls wurde in diesem Bereich ein Schritt weiter gemacht.

Es bleibt mir zu hoffen, daß die in diesem Band dargestellten Informationen sowohl für den heutigen Demographen als auch Historiker, Wirtschaftswissenschaftler oder Geographen von Interesse werden.

Doz. Dr. habil. Jan Kordos
Vorsitzende der Polnischen Gesellschaft für Statistik

Zusammenfassung

Der vorliegende Band IX der "Statistischen Mitteilungen zur sozial-wirtschaftlichen Geschichte Galiziens" hat das Grundziel, das statistische Bild der Bevölkerung Galiziens in der zweiten Hälfte des 19. und in dem ersten Jahrzehnt des 20. Jahrhunderts zu vermitteln. Er umfaßt die Angaben über die Bevölkerungszahl, die Konfessions- und Sprachenstruktur, die demographische Struktur, die natürliche und Wanderungsbewegung.

Die Quellenbasis für die dargestellten statistischen Angaben wird gebildet durch die Ergebnisse der österreichischen allgemeinen Volkszählungen sowie die laufende österreichische (staatliche) und galizische (Landes-) Bevölkerungsstatistik. Der Autor war bemüht, die erfaßten Erscheinungen über einen möglichst Zeitraum zu verfolgen. Die zeitlichen Zäsuren liegen dabei bei der ersten (1857) und letzten (1910) Volkszählung in österreich-Ungarn. Doch nicht alle dargestellten Erscheinungen fügen sich in diesen Zeitrahmen hinein. Die Gründe dafür sind zum einen die fehlenden vielschichtig vergleichbaren Angaben, zum anderen die Absicht, den Erwartungen des Lesers entgegenzukommen. Deshalb wurden in manchen Fällen (z.B. bei Veränderung der Bevölkerungszahl) die Angaben mit einbezogen, die sogar auf das Ende des 18. Jahrhunderts zurückreichen.

Der oben geschilderte Sachverhalt ergibt sich zum grossen Teil aus dem derzeitigen Stand der Forschungen an der demographischen Vergangenheit Galiziens in der zweiten Hälfte des 19. Jahrhunderts. Die Hauptmerkmale sind dabei die nicht vorhandenen Gesamtbewertungen sowie die unterschiedlich fortgeschrittenen Forschungsarbeiten in den einzelnen Bereichen der demographischen Erkenntnisse. Als bemerkenswert ist dabei besonders das Fehlen von umfassenderen Forschungen auf der Grundlage der österreichischen Volkszählungen sowie der laufenden Landes-Bevölkerungsstatistik.

Sämtliche Merkmale von statischen Mitteilungen, in denen übrigens zum großen Teil die gleichen Quellen zugrunde gelegt werden, weist die Arbeit von B. Bolognese Leuchtenmüller auf. Dieses den polnischen Historikern unbekanntes Kompendium der den österreichischen amtlichen Statistiken entnommenen Angaben, in das auch die Angaben aus der Zeit vor den allgemeinen Volkszählungen in der Habsburger Monarchie (vor 1857) einen breiten Eingang gefunden haben, war für uns ein wichtiger Bezugspunkt.

Trotzdem unterscheidet sich die vorliegende Veröffentlichung von der letztgenannten Arbeit. Dieses trifft vor allem auf den Informationsumfang zu. Bei der Arbeit von B. Leuchtenmüller haben wir es mit Angaben allgemeiner Art (staatliche Angaben) zu tun, während in unserer Veröffentlichung der Schwerpunkt bei mehr detaillierten Angaben auf Landesebene ruht. Darüber hinaus der

unterscheiden sich die beiden Bearbeitungen in dem Umfang der Ausnutzung der Quellenbasis und der Verarbeitung von Quellenangaben.

B. Leuchtenmüller beschränkt den Umfang seiner Interessen auf die Quellenkategorien, wohingegen Autor auch eigene Kategorisierung und eigene Berechnungen durchführt. Wenn auch in beschränktem Masse, so erfährt doch das statistische Material dadurch eine Verarbeitung. Mit einbezogen wurden auch die den staatlichen Angaben gegenübergestellten Landesstatistiken Galiziens.

Somit kann der Leser durch eine Gegenüberstellung der Angaben der vorliegenden "Mitteilungen" mit denen von B. Leuchtenmüller ein mehr vollständiges Bild von den demographischen Verhältnissen im zislitawischen Teil österreich-Ungarns sowie das Bild Galiziens in Bezug auf Zislitawien gewinnen. Dieses Bild ist allerdings nicht vollständig. Für dessen Umfang und Charakter waren, wenn man einmal von den Belangen heuristischer Natur, auf die nachfolgend kurz eingegangen werden soll, absicht, zwei parallel wirksame Faktoren ausschlaggebend. Es handelt sich zum einen um die Stellung und Funktion der statistisch-demographischen Informationen in der Veröffentlichungsreihe der "Statistischen Mitteilungen zur sozial-wirtschaftlichen Geschichte Galiziens". Zum anderen schließt das in dem vorliegenden Band dargestellte statistische Material eine unumgängliche Eingangsetappe der Arbeit des Autors an einer monographischen Analyse der Bevölkerungsproblematik in Galizien der zweiten Hälfte des 19. und zu Beginn des 20. Jahrhunderts ab.

Die Grundgliederung der vorliegenden Publikationen entspricht der in der Demographie üblichen Reihenfolge der Darstellung von: (I) Bevölkerungszahl und -dichte, (II) Sprachen- und Konfessionsstruktur, (III) demographischer Struktur der Bevölkerung, (IV) der natürlichen und (V) der Wanderungsbewegung.

Der grundlegende Begriff und zugleich eines der hauptsächlichsten Aufbauelemente der vorliegenden Arbeit ist der Terminus "politische Bezirk". Er wird hier so aufgefasst, wie er in den Quellen für die jeweiligen bei uns behandelten Zeitabschnitten verwendet wird. Ein solches Herangehen, das unseres Erachtens durchaus gerechtfertigt ist, zieht allerdings eine erhebliche Beschränkung der Vergleichbarkeit von Quellenangaben in Bezug auf die zeitlich und räumlich betrachteten Verwaltungsbezirke nach sich. Es handelt sich dabei um eine allgemein geltende Beschränkung, die jede Kategorie von Erscheinungen betrifft. Sie ergibt sich aus der Veränderung der Grenzen der Verwaltungsbezirke in den Perioden zwischen den einzelnen Volkszählungen. Es war ein in der von uns behandelten Zeitperiode stets, wenn auch mit veränderlicher Intensität vorhandene Phänomen. Als überhaupt nicht vergleichbar gegenüber den späteren Volkszählungen sind nach diesem Masstab die Volkszählungen von 1857 und 1869 anzusehen.

In der späteren Zeit ist die chronologische, wenn auch in beschränktem Masse, nur in Bezug auf die Verwaltungsbezirke möglich, die kleine Veränderung ihrer Grenzen erfahren hatten. Äußerst wertvoll sind dabei die Ausführungen von A. Burzynski und T. Gasowski¹. Die Vergleichbarkeit zwischen sämtlichen Volkszählungen und Zeitabschnitten ist nur in Bezug auf das gesamte Galizien sowie bei der Berücksichtigung der Einteilung in Ort- und Westgalizien gegeben.

Das gesammelte und bearbeitete statistische Material wurde in Tabellenform dargestellt. Die Tabellen sind laufend nummeriert. Eine Ausnahme davon sind die Tabellen, die zur Ergänzung der vorangehenden Tabellen dienen und das gleiche, wenn auch anders gruppierte statistische Material enthalten. Dieses betrifft vor allem Tabellen 12A und B sowie 22A und B (Konfessions- und Sprachenstruktur der Bevölkerung Galiziens). Die laufende Nummerierung wurde verfolgt ohne Rücksicht auf die den einzelnen Teilen der "Mitteilungen" quantitativ dargestellten, voneinander abweichenden demographischen Erscheinungen. Die Erscheinungsweise der Tabellen in den einzelnen Teilen richtet sich nach dem Prinzip, wonach die Erscheinungen allgemeiner Natur den territorial und inhaltlich präziser umrissenen vorangestellt sind. In den letzteren Tabellen sind die einzelnen Erscheinungen und Regionen in der Reihenfolge behandelt, in der sie auch in dem Quellenmaterial auftreten. Dieses soll dem Leser die eventuelle Überprüfung der Angaben erleichtern. So z.B. gehen in den Tabellen der Bevölkerungsstruktur nach Alter und Geschlecht die Angaben für Männer stets denen für Frauen voran, und bei der Analyse von Erscheinungen auf der Ebene der Verwaltungsbezirke erscheint Ostgalizien stets vor Westgalizien.

Wie allgemein üblich, ist jede Tabelle mit entsprechenden bibliographischen Hinweisen versehen, wobei der Titel der Publikation in gekürzter Form (der volle Wortlaut ist im Quellennachweis zu finden), die Nummer des Bandes und des Heftes der Veröffentlichungsreihe sowie das Jahre, auf das sich die dargestellten Angaben beziehen, aufgeführt sind.

Unabhängig davon sind die meisten Tabellen in Anmerkungen mit Kommentaren versehen, deren Inhalt, der Absicht des Verfassers gemäß, dem Leser eine erschöpfende und kritische Analyse der statistischen Angaben erlauben soll, indem notfalls auf die Erläuterungen in der Einteilung verwiesen wird.

Einer Erläuterung bedarf es für den Nicht-Historiker, warum die statistischen Angaben mit einer sehr großen Genauigkeit dargestellt sind. Die vorliegende Publikation ist nämlich eine Quellenpublikation, und dadurch war der Autor gezwungen, den Charakter von Quellen-Informationen so treu wie möglich zu wahren. Dieses Prinzip erlaubt es dem Leser, die Angaben zweckents-

prechend unter Berücksichtigung des beliebigen Annäherungsgrades zu verwerten.

¹ Vgl. Anm.50 (Erster Teil der vorliegenden Arbeit).

Krzysztof Zamorski

